

AGENDA

Aan : Het Algemeen bestuur ODRN
Datum : 21 maart 2024
Tijd : 12.30 uur
Locatie : Kantoor ODRN zaal 1.15

1. **Opening en vaststellen agenda**
2. **Mededelingen**
3. **Verslag en besluitenlijst:**
 - Concept-verslag vergadering Algemeen bestuur d.d. 29 februari 2024
 - Concept-actie en besluitenlijst vergadering Algemeen bestuur d.d. 29 februari 2024Zie bijgevoegd concepten
Voorstel: vaststellen conform concepten
4. **Financiële verordening ODRN**
Zie bijgevoegd voorstel.
Voorstel: besluiten conform voorstel
5. **Plan van aanpak robuustheid**
Zie bijgevoegd voorstel.
Voorstel: besluiten conform voorstel
6. **Update IBP VTH ODRN**
Geen voorstel. Betreft een mondelinge toelichting.
7. **Presentatie Landelijke handhavingsstrategie omgevingsrecht (LHSO)**
Geen voorstel. Betreft een mondelinge toelichting.
8. **Vorbereiding op visitatie**
Geen voorstel. Betreft een mondelinge toelichting.
9. **Rondvraag**
10. **Sluiting**

2024 02 29 ALGEMEEN BESTUUR

Agendapunt	Onderwerp voorstel	Besluit over voorstel	Opmerking/toelichting	Nummer	Openbaar
------------	--------------------	-----------------------	-----------------------	--------	----------

Er zijn geen agendapunten geweest waarbij een besluit werd gevraagd.

Aldus besloten in vergadering van het Algemeen Bestuur ODRN d.d. 29 februari 2024,

Nijmegen, 29 februari 2024

De voorzitter,

De secretaris,

AGENDAPUNT

Aan : Het Algemeen bestuur ODRN
Van : De secretaris
Onderwerp : Financiële verordening ODRN
Nummer : 4
Datum : 21 maart 2024

Samenvatting / concept besluit

In te stemmen met:

1. de financiële verordening ODRN 2023;
2. het intrekken van de in december 2023 vastgestelde financiële verordening ODRN 2023 na inwerkingtreding van de nieuwe financiële verordening ODRN 2023.

Aanleiding en inleiding

De invoering van de regelgeving omtrent de rechtmatigheidsverantwoording houdt de gemoederen bezig. Hoe dient deze precies geïnterpreteerd te worden en wat zijn de consequenties? De commissie die over onze verslaggevingsrichtlijnen gaat, de commissie BBV, beantwoordt in een Q&A diverse vragen over de rechtmatigheidsverantwoording. Voortschrijdend inzicht maakt dat we voorstellen de financiële verordening op een klein punt aan te passen.

Inhoud

In onze financiële verordening staat dat het dagelijks bestuur u met tussentijdse rapportages informeert over begrotingsafwijkingen. Om onrechtmatigheid te voorkomen, bent u in een rapportage van december 2023 geïnformeerd over de laatste prognose van 2023. Deze waren gebaseerd op de cijfers tot en met oktober 2023. De realisatie van 2023 wijkt enigszins af van deze rapportage. Deze afwijkingen zijn onrechtmatig en dienen we in een programmaverantwoording toe te lichten. Dat betekent veel administratieve rompslomp. De commissie BBV biedt uitkomst met de volgende tekst:

8. Sommige gemeenten¹ definiëren de jaarrekening als laatste moment van bijstelling.

Het is zeker mogelijk de jaarrekening als moment van tijdig informeren van de laatste afwijkingen van het begrotingsjaar te definiëren. Dit is dan een onderdeel van de planning & controlcyclus. Dat is uiteraard geen wijziging van de begroting, want die moet uiterlijk 31 december door de gemeenteraad² zijn vastgesteld (bron: Q&A rechtmatigheidsverantwoording, commissie BBV,).

Onze accountant heeft ons hierop gewezen en adviseert de financiële verordening aan te passen in de zin dat we in artikel 5b verwijzen naar de jaarrekening. Het gaat om onderstaande geel gearceerde toevoeging:

Artikel 5. Tussentijdse rapportage

¹ De BBV regels omtrent de rechtmatigheidsverantwoording zijn ook van toepassing op gemeenschappelijke regelingen.

² Voor de ODRN gaat het om het algemeen bestuur.

1. *Het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur door middel van twee tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de omgevingsdienst over de eerste 3 resp. 7 maanden van het begrotingsjaar.*
2. *In de tussentijdse rapportage en/of bij de jaarrekening worden afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten en investeringskredieten in de begroting groter dan € 25.000 toegelicht.*

Argumenten en beoogd effect

Met het aanpassen van de financiële verordening voorkomen we rechtmatigheidsissues en administratieve rompslomp. De aanpassing doet niets af aan uw budgetrecht. We blijven sturen op financiële kaders, de door u geautoriseerde begroting en we blijven over verschillen verantwoorden in tussentijdse rapportages en bij de jaarstukken.

Financiële gevolgen

N.v.t.

Bevoegdheid

Op basis van de tekst van de gemeenschappelijke regeling ODRN, artikel 14 lid 4 in combinatie met artikel 30, is het algemeen bestuur bevoegd tot het vaststellen van de financiële verordening.

Voorstel

Uw bestuur wordt verzocht in te stemmen met :

1. *de financiële verordening ODRN 2023;*
2. *het intrekken van de in december 2023 vastgestelde financiële verordening ODRN 2023 na inwerkingtreding van de nieuwe financiële verordening ODRN 2023.*

Nijmegen, 3 maart 2024

Steve Kuils

Bijlagen

Bijlage Financiële verordening ODRN 2023

Financiële verordening Omgevingsdienst Regio Nijmegen 2023

Het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Regio Nijmegen,

gelet op artikel 212 van de Gemeentewet;
gelet op artikel 216 van de Provinciewet;
gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen;
gelet op de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen;

Besluit vast te stellen de:

De Financiële verordening Omgevingsdienst Regio Nijmegen 2023 en na inwerkingstelling van deze verordening de Financiële verordening Omgevingsdienst Regio Nijmegen 2016 in te trekken;

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. administratie

het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van (onderdelen van) de organisatie van de omgevingsdienst en ten behoeve van de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.

b. afdeling

iedere organisatorische eenheid binnen Omgevingsdienst Regio Nijmegen (hierna genoemd: 'de omgevingsdienst') met een eigen rechtstreekse verantwoordelijkheid aan de directeur.

c. inkomsten

Het totaal van de baten voor toevoegingen en onttrekkingen van reserves.

d. rechtmatigheidsverantwoording

de rapportage van het dagelijks bestuur waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.

Artikel 2. Programma-indeling

1. Het algemeen bestuur stelt de begroting en de programma-indeling vast.
2. Het algemeen bestuur stelt op voorstel van het dagelijks bestuur de taakvelden per programma vast.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

1. Bij de begroting en de jaarstukken worden onder elk van de programma's, het overzicht van algemene dekkingsmiddelen en het overzicht van de overhead de baten en lasten per taakveld weergegeven.
2. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt van de nieuwe investeringen per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven.
3. In de jaarrekening wordt van de investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven.

Artikel 4. Autorisatie begroting, begrotingswijzigingen en investeringskredieten

1. Het algemeen bestuur autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per programma en het overzicht "overhead".
2. Indien het dagelijks bestuur voorziet dat een geautoriseerd budget of investeringskrediet dreigt te worden overschreden, wordt dit door het dagelijks bestuur in de eerstvolgende bestuursrapportage aan het algemeen bestuur gemeld.
3. Het dagelijks bestuur is bevoegd te besluiten over een formatiewijziging op basis van een voorstel met financiële onderbouwing. Bij spoed zal dat schriftelijk middels een parafenbesluit plaatshebben.
4. De directeur is bevoegd te besluiten tot een tijdelijke formatiewijziging van maximaal twee jaar, mits er voldoende dekking is.

5. Het algemeen bestuur is bevoegd te besluiten over wijzigingen of actualisaties van de begroting.
6. Het dagelijks bestuur is bevoegd te besluiten over aanpassingen in de begroting die de begrotingscategorieën overschrijden op voorwaarde dat het totaal aan baten en lasten van de hele begroting niet wijzigt.
7. De directie is bevoegd te besluiten over wijzigingen binnen begrotingscategorieën

Artikel 5. Tussentijdse rapportage

1. Het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur door middel van twee tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de omgevingsdienst over de eerste 3 resp. 7 maanden van het begrotingsjaar.
2. In de tussentijdse rapportage en/of bij de jaarrekening worden afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten en investeringskredieten in de begroting groter dan € 25.000 toegelicht.

Artikel 6. Waardering en afschrijving vaste activa

1. Het algemeen bestuur stelt de regels vast voor de waardering en afschrijving op vaste activa.
2. Het dagelijks bestuur doet voorstellen aan het algemeen bestuur met betrekking tot de wijze waarop vaste activa worden gewaardeerd en afgeschreven.
3. De voorstellen bevatten in elk geval regels voor de waarderingsgrondslag, de methode van afschrijven en een overzicht van de afschrijvingstermijnen.

Artikel 7. Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van goederen en diensten die worden geleverd aan derden, wordt een extracomptabel stelsel van kostentoerekening gehanteerd. Bij deze kostentoerekening worden naast de directe kosten, de overheadkosten en de rente van de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van de in gebruik zijnde activa betrokken.
2. Bij de directe kosten worden betrokken de bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa en de afschrijvingskosten van de in gebruik zijnde activa.
3. Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden betrokken in de aangifte vennootschapsbelasting, binnen het taakveld "overhead" apart geadministreerd en voor de belastingaangifte aan de kostprijs van de vennootschapsbelastingplichtige activiteiten toegerekend.
4. Voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs goederen en diensten die worden geleverd aan derden, voor zover dat niet activiteiten als bedoeld in het tweede en derde lid betreffen, wordt uitgegaan van een aandeel in de totale overheadkosten ter grootte van de geraamde directe kosten van de economische categorieën 1.1 Salarissen en sociale lasten en 3.5.1 Ingeleend personeel die worden besteed aan de desbetreffende goederen, werken, diensten en heffingen, gedeeld door de totale geraamde directe kosten van de economische categorieën 1.1 Salarissen en sociale lasten en 3.5.1 Ingeleend personeel.
5. In afwijking van het eerste lid worden bij vennootschapsbelastingplichtige activiteiten alleen de rentekosten voor de inzet van vreemd vermogen aan de kostprijs toegerekend.

Artikel 8. Prijzen economische activiteiten

Voor de levering van goederen, diensten of werken door de omgevingsdienst aan overheidsbedrijven en derden waarbij de omgevingsdienst in concurrentie met marktpartijen treedt, worden de werkelijke kosten in rekening gebracht.

Artikel 9. Vaststelling prijzen

1. Het algemeen bestuur stelt de kaders vast voor de prijzen van de door de omgevingsdienst geleverde diensten.
2. De besluiten voor het vaststellen van nieuwe prijzen en het wijzigen van prijzen worden ter kennisneming aan het algemeen bestuur aangeboden.
3. Alvorens het rekeningresultaat te bepalen, vindt een controle plaats op de opbrengsten en kosten van niet-wettelijke taken. Een winst op deze "commerciële" activiteiten wordt terugbetaald aan de opdrachtgevers zodat deze de nacalculatorische kostprijs in rekening hebben gekregen.

Artikel 10. Financieringsfunctie

1. Het dagelijks bestuur zorgt bij het uitoefenen van de financieringsfunctie voor:
 - a. Het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uit zetten van overtollige gelden om de programma's binnen de door het algemeen bestuur vastgestelde kaders van de begroting uit te voeren.
 - b. Het beheersen van de risico's verbonden aan de financieringsfunctie zoals renterisico's, koersrisico's en kredietrisico's.
 - c. Het beperken van de kosten van leningen en het bereiken van een voldoende rendement op uitzettingen.
 - d. Het beperken van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

2. Het dagelijks bestuur neemt bij het uitvoeren van de financieringsfunctie de richtlijnen in acht, zoals opgenomen in het Treasurystatuut.

Artikel 11. Administratie

De administratie is zodanig van opzet en werking dat zij dienstbaar is voor:

- a. Het sturen en het beheersen van activiteiten en processen van de omgevingsdienst als geheel en van de afdelingen.
- b. Het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van activa met economisch nut, activa met maatschappelijk nut, voorraden, vorderingen, schulden, en contracten.
- c. Het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties.
- d. Het afleggen van verantwoording door het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving, en
- e. De controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 12. Financiële organisatie

Het dagelijks bestuur draagt zorg voor:

- a. Een eenduidige indeling van de dienstorganisatie en een eenduidige toewijzing van de taken van de omgevingsdienst aan de afdelingen.
- b. Een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden, zodat aan de eisen van interne controle wordt voldaan en de betrouwbaarheid van de verstrekte informatie aan beleids- en beheersorganen is gewaarborgd.
- c. De verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten.
- d. De kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van de lasten en baten aan de producten en de programma's opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan.

Artikel 13. Interne controle

Het dagelijks bestuur zorgt ten behoeve van het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen rapporteert het dagelijks bestuur daarover in de rechtmatigheidsverantwoording, zoals beschreven in artikel 11 onder d van deze verordening. Daarnaast informeert het dagelijks bestuur het algemeen bestuur over genomen maatregelen tot herstel van de tekortkomingen.

Artikel 14 Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording

1. Het algemeen bestuur stelt vast op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken, naast de verplichte onderdelen van deze paragraaf, wil worden geïnformeerd over rechtmatigheid.
2. In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteert het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 3% van de totale lasten van de ODRN, inclusief de dotaties aan de reserves.
3. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan € 50.000 nader toegelicht.

Artikel 15 Voorwaardencriterium

1. Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.
2. Het dagelijks bestuur biedt het algemeen bestuur jaarlijks uiterlijk op 15 april ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien. Het dagelijks bestuur operationaliseert dit normenkader in een toetsingskader ten behoeve van de interne beheersing.

Artikel 16 Begrotingscriterium

1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door het algemeen bestuur geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen;
2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door het algemeen bestuur is geautoriseerd, zoals is opgenomen in artikel 4.

3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaal bedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.

4. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:

- a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
- b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
- c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage .

5. Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van het algemeen bestuur, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Artikel 17. Misbruik en oneigenlijk gebruik

1. Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en eigendommen van de omgevingsdienst bij financiële beheershandelingen.

2. Het dagelijks bestuur zorgt voor de vastlegging van regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen en eigendommen van de omgevingsdienst.

Artikel 18. Inkoop en aanbesteding

Het dagelijks bestuur kan regels vaststellen voor de inkoop en aanbesteding van werken, leveringen en diensten.

Artikel 19. Bedrijfsvoering

Het dagelijks bestuur neemt in de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken, naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, in ieder geval op:

- a. de omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten;
- b. de kosten van inhuur derden;
- c. de huisvestingskosten;
- d. de automatiseringskosten;
- e. een toelichting op alle afwijkingen in rechtmatigheid, die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen, voor zover deze de rapportagegrens, zoals bedoeld in artikel 5.2 overschrijden en eventueel welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen;
- f. een overzicht van en toelichting op niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de Wet financiering decentrale overheden en de bijbehorende ministeriële regelingen, als deze voorkomen;
- g. rapportage van het veelvuldig niet naleven van normen uit de gids proportionaliteit en/of slechte documentatie of naleving hiervan, als deze voorkomen;
- h. geconstateerde fraude door eigen medewerkers, als dit voorkomt.

Artikel 20. Bekendmaking en inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de dag volgend op de dag van bekendmaking, met dien verstande dat zij van toepassing is met terugwerkende kracht tot 1 januari 2023.

Artikel 21. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als "Financiële Verordening Omgevingsdienst Regio Nijmegen 2023".

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst regio Nijmegen d.d. 21 maart 2023,

De voorzitter,

De secretaris,

AGENDAPUNT

Aan : Het Algemeen bestuur ODRN
Van : De secretaris
Onderwerp : Plan van aanpak robuustheid ODRN
Nummer : 5
Datum : 21 maart 2024

Samenvatting / concept besluit

In te stemmen met het plan van aanpak robuustheid met bijlages en de bijgevoegde brief “I&W plan van aanpak robuustheid” en deze vrij te geven voor verzending aan de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat en met een afschrift aan de gedeputeerde van de provincie Gelderland.

Aanleiding

In 2022 zijn gemeenten, provincies, omgevingsdiensten, Unie van Waterschappen en diverse ministeries in het Bestuurlijk Programma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (IBP VTH) met elkaar aan de slag gegaan met de versterking van het VTH stelsel. In het programma worden de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen opgevolgd. De commissie concludeert onder andere dat omgevingsdiensten onvoldoende robuust zijn.

De staatssecretaris van I&W vraagt omgevingsdiensten om uiterlijk 1 april 2024 een plan van aanpak in te dienen. Hierin dienen omgevingsdiensten aan te geven welke stappen ze nemen om uiterlijk per 1 april 2026 robuust te zijn.

Inleiding

De acties in het kader van het IBP VTH hebben geleid tot een aantal adviezen die het Bestuurlijk Overleg IBP VTH (BO IBP VTH) op 22 juni jl. heeft overgenomen. Het BO IBP VTH heeft onder andere robuustheidscriteria vastgesteld. Deze criteria zijn uitgewerkt in 6 genormeerde kritische prestatie-indicatoren (KPI's). Alle omgevingsdiensten moeten aan deze kpi's voldoen. Deze normen geven de ondergrens aan.

De kpi's zijn uitwerkt met een inhoudelijk toetsingskader. Dit toetsingskader hebben we ingevuld. Na instemming door het dagelijks bestuur van de ODRN (28 september 2023), is het resultaat bij de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat aangeleverd.

In de brief “AB Omgevingsdienst Regio Nijmegen betreft beoordeling zelftoets robuuste omgevingsdienst” die als bijlage is toegevoegd geeft de staatssecretaris aan dat deze zelftoets een aantal vragen oproept. In bijgaande reactie op deze brief gaan we in op deze vragen en in het plan van aanpak beschrijven we de stappen om uiterlijk per 1 april 2026 robuust te zijn.

Inhoud

We hebben de staatssecretaris op 28 september 2023 geïnformeerd over het resultaat van onze toetsing. Toen gaven we aan dat we op 5 van de 6 onderdelen robuust waren. Dit beeld is door nieuwe inzichten gewijzigd. We scoren nu maar op 2 van de 6 onderdelen een voldoende.

Onze realisatie in 2023 blijft door de krappe arbeidsmarkt op de plannen achter, daardoor verwachten we niet meer voldoende te scoren op het criterium van de minimale omzet. Verder is de inhuur in de tweede helft van 2023 toegenomen waardoor we het maximale percentage inhuur overschrijden.

We voldoen daarnaast niet aan de geldende kwaliteitscriteria VTH voor zowel basis als plustaken. Op deze kpi scoorden we ook in 2023 al onvoldoende. Dat beeld is niet gewijzigd.

We voorzien over 2023 een klein positief resultaat. Te weinig om ons vermogen goed aan te vullen. Onze weerstandsratio is eind 2023 ruim onvoldoende. We hebben weliswaar de afspraak dat onze deelnemers vermogen reserveren voor risico's die wij niet kunnen afdekken, maar het structurele lage vermogen vinden we toch aanleiding om de score op de kpi voor het kunnen opvangen van risico's te verlagen.

Ten slotte blijkt ook ons opleidingsbudget ontoereikend. Door onjuiste interpretatie van deze kpi waren we eind 2023 in de veronderstelling dat we aan deze kpi voldeden. Dat stellen we nu bij.

Al met al geen rooskleurig beeld. In dit plan van aanpak geven we invulling aan acties om onze robuustheid te versterken. We streven ernaar om vanaf 1 april 2026 volledig robuust te zijn. We zien vooral een oplossing in het uitbreiden van onze taken door het verkrijgen van aanvullende taken vanuit onze deelnemers en in intensievere samenwerking of een fusie met andere omgevingsdiensten. Hierover hebben we al gesprekken gevoerd. Deze zullen we in 2024 vervolgen.

Argumenten en beoogd effect

Met bijgaande brief en het plan van aanpak voldoen we aan het verzoek van de staatssecretaris. Ook leveren we daarmee een actieve bijdrage aan de landelijke discussie over de robuustheid van omgevingsdiensten.

Personele gevolgen

Om robuust te blijven verkennen we uitbreidingsmogelijkheden. Hierover zijn nog geen afspraken gemaakt. Vooralsnog zijn er dus nog geen personele consequenties.

Financiële gevolgen

Financiële gevolgen, zoals het ophogen van het budget voor opleidingen naar 3%, zijn meegenomen in de uitgangspunten van de begroting 2025. Ook ramen we meerjarig een budget voor indirect productieve inzet. Daaruit betalen we onder andere de inzet voor de meerjarige innovatiekalender.

Bevoegdheid

Het plan van aanpak en de uitrol ervan heeft een impact op zowel de organisatie van de ODRN als die van de opdrachtgevers. Het is belangrijk dat het bestuur instemt met dit plan van aanpak.

Communicatie

De gedeputeerde van de provincie Gelderland heeft vanuit haar coördinerende rol ook gevraagd om een afschrift van het plan van aanpak. Voorgesteld wordt om het plan van aanpak vrij te geven voor verzending aan de gedeputeerde van de provincie Gelderland.

Ambtelijke advisering

Het plan van aanpak is op 20 februari 2024 behandeld door het management team van de ODRN en we zullen het plan van aanpak in het partneroverleg van 5 maart 2024 met onze partners afstemmen.

Voorstel

Uw bestuur wordt verzocht in te stemmen met het plan van aanpak robuustheid met bijlages en de bijgevoegde brief "I&W plan van aanpak robuustheid" en deze vrij te geven voor verzending aan de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat en met een afschrift aan de gedeputeerde van de provincie Gelderland.

Nijmegen, 3 maart 2024

Steve Kuils

Bijlagen

Bijlage Plan van aanpak Robuustheid 2024

Bijlage Brief I&W plan van aanpak robuustheid

Bijlage BI strategie ODRN

Bijlage GR ODRN Artikel 33 Uittreding en toelichting op wijziging

Bijlage Nota risico's en weerstandscapaciteit

Bijlage Brief AB Omgevingsdienst Regio Nijmegen betreft beoordeling zelftoets robuuste omgevingsdienst

Bijlage Eindrapportage DD ODRA-ODRN

Bijlage Tussenrapport Verkenning samenwerking ODRA & ODRN

PLAN VAN AANPAK

2024

Robuustheid ODRN

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Samenvatting	3
3. Randvoorwaarden	7
Overdracht van volledig basistakenpakket (BTP).	7
Governance en mandaat van de directeur.	7
Minimale omzet	7
Afspraken en verantwoording over gedeelde taken die bij andere omgevingsdiensten zijn belegd.	7
Missie en visie	9
Strategische doelstellingen	9
Kernwaarden	10
Uitvoering van onze strategie	10
4. Plan van aanpak per KPI	10
KPI 1a	11
KPI 1b	11
KPI 2	13
KPI 3	15
KPI 4	17
KPI 4	17
KPI 5	18
KPI 5	18
KPI 6	19
5. Verzamelstaat van alle KPI's en randvoorwaarden	20
6. Wijze van besluitvorming	22
7. Monitoring	23

1. Inleiding

We hebben u op 28 september 2023 geïnformeerd over het resultaat van onze toetsing. Toen gaven we aan dat we op 5 van de 6 onderdelen robuust waren. Dit beeld is door nieuwe inzichten gewijzigd. We scoren nu maar op 2 van de 6 onderdelen een voldoende.

Onze realisatie in 2023 blijft door de krappe arbeidsmarkt op de plannen achter en daardoor verwachten we niet meer voldoende te scoren op het criterium van de minimale omzet. Verder is de inhuur in de tweede helft van 2023 toegenomen waardoor we het maximale percentage inhuur overschrijden.

We voldoen niet aan de geldende kwaliteitscriteria VTH voor zowel basis als plustaken. Op deze kpi scoorden we ook in 2023 al onvoldoende. Dat beeld is niet gewijzigd.

We voorzien over 2023 een klein positief resultaat. Te weinig om ons vermogen goed aan te vullen. Onze weerstandsratio is eind 2023 ruim onvoldoende. We hebben weliswaar de afspraak dat onze deelnemers vermogen reserveren voor risico's die wij niet kunnen afdekken, maar het structurele lage vermogen vinden we toch aanleiding om de score op de kpi voor het kunnen opvangen van risico's te verlagen. Ten slotte blijkt ook ons opleidingsbudget ontoereikend. Door onjuiste interpretatie van deze kpi waren we eind 2023 in de veronderstelling dat we aan deze kpi voldeden. Dat stellen we nu bij.

Al met al geen rooskleurig beeld. In dit plan van aanpak geven we invulling aan acties om onze robuustheid te versterken. We streven ernaar om vanaf 1 april 2026 volledig robuust te zijn. We zien vooral een oplossing in taakuitbreiding door overname van taken die nu bij onze deelnemers belegd zijn en in intensievere samenwerking of een fusie met andere omgevingsdiensten. Hierover hebben we al gesprekken gevoerd. Deze zullen we in 2024 vervolgen.

Dit plan van aanpak is op 20 februari 2024 behandeld door het management team van de ODRN en op 21 maart 2024 door het algemeen bestuur van de ODRN vastgesteld.

2. Samenvatting

Het resultaat van de toetsing, die wij u in 2023 aanleverden, bestaat uit de score op de randvoorwaarden en uit de score op de 6 kpi's. Naar aanleiding van vragen en het beschikken over meer informatie, kunnen we de aanlevering actualiseren. In volgende tabellen ziet u de aanlevering van september 2023 met in het rood een actualisatie naar huidige inzichten.

Randvoorwaarden	Ja	Nee	Opmerkingen
Alle gemeenten en provincies nemen deel aan de omgevingsdienst en hebben alle basistaken volledig overgedragen	V		
De governance is ingericht, er is sprake van goed opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap, onafhankelijkheid en gezag het accounthouderschap is ingevuld, de directeur heeft een stevige positie en mandaat (als aan 1 van deze onderdelen niet wordt voldaan dan nee invullen) (heeft samenhang met pijler 5)	V		
Voor de minimale omvang telt uitsluitend de omzet van de basis- en milieu gerelateerde taken. Er is een duidelijk onderscheid tussen deze taken en de niet milieu gerelateerde plustaken	V		
Er wordt zelfstandig voldaan aan de minimale normen voor robuustheid		V	Voor een aantal deskundigheidsgebieden maken we gebruik van de expertise van andere diensten (zie kwaliteitscriteria VTH)
Zijn er specifieke kennisgebieden of taken die door een andere dienst worden uitgevoerd? Zo ja, specificatie in pva met daarbij de gemaakte afspraken over o.a. verantwoording	V		In ons PVA gaan we in op de taken die we bij andere diensten belegd hebben. We zijn niet op alle deskundigheidsgebieden robuust. Daar gaan we in het PVA op in
Bij de toetsing wordt rekening gehouden met de robuustheid in de toekomst (meerjarig perspectief, waarbij ook onderscheid wordt gemaakt tussen structurele en incidentele middelen)	V		

Robuuste OD, landelijke KPI's	Score ODRN sept 2023	Uitkomst actualisatie/pva	Toelichting
1. Omvang regionaal werkprogramma (incl. plustaken), min. € 16,5 miljoen.	😊	😐	De omvang van ons regionaal werkprogramma 2023 is € 16,6 miljoen. De realisatie 2023 is op de werkplannen achtergebleven. Op basis van de realisatie 2023 zijn we mogelijk niet meer robuust. Bij deze KPI hoort ook inhuur van max 20%. Door de gestegen inhuur eind 2023 voldoen onze milieuafdelingen niet meer aan de norm
2. Voldoen aan geldende kwaliteitscriteria VTH voor zowel basis als plustaken	😐	😐	We voldoen grotendeels, maar er zijn nog wat aandachtspunten.
3. (Meerjarige) innovatieagenda en vrij besteedbaar budget (minimaal 1% van de begroting) voor innovatie	😊	😊	Onze meerjarenbegroting voorziet in een innovatiebudget > 1% en we hebben een meerjarige innovatieagenda, zie Kadernota 2025.
4. OD kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen, weerstandratio minimaal 0,8.	😊	😐	Het weerstandratio (vrij besteedbare reserves/gekwantificeerde risico's) van de ODRN is lager dan 0,8. Onze deelnemers dekken wel risico's af die onze weerstandscapaciteit te boven gaan. We realiseren over 2023 waarschijnlijk een klein positief resultaat. Ons vermogen blijft (structureel) te laag.
5. Er wordt informatie gestuurd gewerkt. Formatie voor businessintelligence en opleidingsbudget = 3% van de loonsom	😊	😐	Opleidingsbudget <u>plus</u> uitvoeringsformatie voor bi = 3% van de loonsom. Het criterium van 3% geldt voor het opleidingsbudget <u>zonder</u> bi. We voldoen dan niet aan deze KPI, ons opleidingsbudget is 2%.
6. Dienst past bij de identiteit van het	😊	😊	De deelnemers van de ODRN behoren allen tot de Groene

Robuuste OD, landelijke KPI's	Score ODRN sept 2023	Uitkomst actualisatie/pva	Toelichting
werkgebied; samenhang in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied.			Metropoolregio en werken samen aan de koers voor deze regio.

3. Randvoorwaarden

We geven hier een aanvullende toelichting op de aanlevering van september 2023 en gaan in maatregelen om te voldoen aan de randvoorwaarden.

Overdracht van volledig basistakenpakket (BTP)

N.v.t., we voldoen aan deze basisvoorwaarde.

In de GR ODRN, die vanaf 1 juli 2024 van kracht is, staat een nieuwe bepaling (artikel 33) over uittreden als gevolg van de wetswijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen. In de bijlage treft u tekst en toelichting van artikel 33.

Essentie is dat de gevolgen van de uittreding door de deelnemers geregeld moeten worden. Daarom is gekozen voor 'inventarisatie' door het algemeen bestuur. Afspraken over de uittreding worden uiteindelijk vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst.

De tekst van artikel 33 gaat over de basistaken. Bepalingen over andere taken zijn vermeld in de dienstverleningsovereenkomst en met onze opdrachtgevers.

Governance en mandaat van de directeur

De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen en Wijchen en de colleges van gedeputeerde staten van de deelnemer provincie Gelderland en van de provincie Overijssel (inzake Seveso) hebben onze directeur volledig gemandateerd voor de basistaken. Als er door de deelnemers ook andere taken zijn ingebracht, heeft hij hiervoor ook een mandaat gekregen.

Vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben de deelnemers en de provincie Overijssel hun mandaat gewijzigd, dan wel een nieuw mandaat verstrekt zodat onze directeur ook bevoegd is onder de nieuwe regelgeving besluiten te kunnen nemen namens de bevoegde gezagen. Uit praktische overwegingen heeft de directeur een gelijkkluidend ondermandaat verstrekt aan alle afdelingshoofden.

Minimale omzet

In de aanlevering van september 2023 gaven we aan op de omzet robuust € 16,6 miljoen (norm: € 16,5 miljoen) te zijn. Deze opgave was gebaseerd op de werkplannen 2023. De realisatie 2023 blijft echter achter op de plannen, waardoor we op realisatiebasis mogelijk toch onder het normbedrag uitkomen. We verkennen daarom mogelijkheden om de omzet uit te breiden, zie daarvoor hoofdstuk 4.

Afspraken en verantwoording over gedeelde taken die bij andere omgevingsdiensten zijn belegd

U heeft ons gevraagd in het plan van aanpak een specificatie te geven van de gemaakte afspraken over de randvoorwaarde over specifieke kennisgebieden of taken die door een andere dienst worden uitgevoerd. Daar gaan we nu op in.

We laten werkzaamheden uitvoeren door de ODRA en de ODR.

Met de ODRA maken we afspraken via een werkplan. We huren een vergunningverlener afval in en verder maken we gebruik van twee adviseurs lucht van de ODRA. Ten slotte maken we voor ongeveer 10 uur per week gebruik van een bodemtoezichthouder van de ODRA.

De ODRA brengt ons elk kwartaal $\frac{1}{4}$ deel van het werkplan in rekening. Tussentijds krijgen we een verantwoording over de daadwerkelijke inzet. Eind van het jaar verrekenen we de voorschotten met de daadwerkelijke inzet.

De ODR verzorgt dienstverlening op het gebied van vergunningverlening agrarisch. We huren drie vergunningverleners bij de ODR in.

De medewerkers van de ODR hebben een account bij de ODRN en verantwoorden hun uren bij de ODRN. De ODR factureert ons periodiek de werkelijke inzet.

Visie van het AB op toekomst van de omgevingsdienst en governance rondom uitvoering van advisering, vergunningen, toezicht- en handhavingstaken van de bevoegde gezagen.

In het MT van 13 februari 2024 heeft de ODRN ingestemd met de missie, visie, strategische doelstellingen en kernwaarden van de ODRN.

Missie en visie

Onze missie luidt:

De Omgevingsdienst Regio Nijmegen staat voor een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving.

Onze visie luidt:

Van een uitvoeringsorganisatie met kennis naar een kennisorganisatie die uitvoert; zo zorgen wij er de komende jaren voor dat wij zowel op regionaal als op landelijk niveau bijdragen aan een duurzame, gezonde en veilige leefomgeving.

Strategische doelstellingen

Het belang van een schone, veilige en duurzame leefomgeving wordt steeds duidelijker. Wij voeren het beleid van de overheid uit om de leefomgeving te beschermen. Ontwikkelingen gaan snel. De best beschikbare technieken van nu, kunnen volgend jaar weer anders zijn. De kennis over de gevolgen van schadelijke stoffen groeit voortdurend. Om de leefomgeving van nu en die van de toekomst te kunnen beschermen, is het opdoen, delen en inzetten van onze kennis en deskundigheid cruciaal.

Onze kennis zetten we structureel in bij de vorming van nieuw beleid. Samen bereiken en weten we meer. Door onze kennis actief te delen en verder te ontwikkelen, zorgen we ervoor dat we meer kunnen betekenen voor onze leefomgeving.

Elke stap die we zetten, toetsen we aan drie criteria: Draagt dit bij aan een **duurzame, veilige** en **gezonde** leefomgeving? Zo streven we ernaar dat we als omgevingsdienst daadkrachtig, proactief en transparant te werk gaan. We zetten in op strategische innovatiekracht en sterk partnerschap.

Strategische innovatiekracht

- Expert op het gebied uitvoering van de VTH-taken en de in de leefomgeving spelende thema's.
- Inzet digitale technologie.
- Kennis structureel ophalen, delen en proactief inzetten.
- Transparante, effectieve en efficiënte processen.
- Data-gestuurde strategische bijdrage aan het regionaal VTH-beleid.
- Effectief en efficiënt uitvoeringsprogramma.

Sterk partnerschap

- Goed doorlopen en duidelijke klantreis.

- Transparant in rol en verantwoordelijkheden
- Proactieve communicatie
- Sterk en duidelijk advies aan burgers, bedrijven en overheden.

Kernwaarden

We hebben de volgende kernwaarden geformuleerd:

Betrokken: Een bijdrage kunnen leveren aan een duurzame, gezonde en veilige leefomgeving, daar doen we het voor.

Flexibel: De wereld verandert voortdurend, wij veranderen mee. Kan het op een andere manier beter? Dan gaan we ervoor.

Klantgericht: Samen bereiken we meer. We zorgen voor duidelijke communicatie, je weet wat je van ons kunt verwachten.

Verantwoordelijk: Onze rol is duidelijk en we tonen eigenaarschap over ons handelen. We zijn transparant over tegenslagen en delen onze successen.

Proactief: We wachten niet af, maar zetten onze kennis en advies in waar het van waarde kan zijn.

Uitvoering van onze strategie

We geven deze strategische ambities ook handen en voeten. In het vervolg van dit plan van aanpak kunt u lezen dat we aan de slag zijn met een innovatieagenda waarvoor we concrete projecten benoemd hebben. Ook kunt u lezen over projecten op het gebied van ICT en HRM (trainee programma en strategische personeelsplanning). Verder verkennen we strategische samenwerking of fusie met andere diensten en mogelijkheden om ons takenpakket uit te breiden. We hebben een voorstel voor een nieuwe organisatiestructuur opgesteld. Een voorstel met een driehoofdige directie. Een voorstel waarmee we met meer slagkracht toekomstige uitdagingen het hoofd kunnen bieden. Ook zijn we aan de slag met een regionaal en meerjarig uitvoeringsprogramma. Dat stelt ons in staat onze middelen efficiënter en effectiever in te zetten. Samen met onze opdrachtgevers verkennen we tegelijk de mogelijkheden van outcomesturing. We willen de focus verleggen van bedrijfsvoering (gesprekken over de euro's) naar de inhoudelijk en de effecten van onze inzet.

We zullen de financiële consequenties van onze plannen in de meerjarenbegroting 2025 - 2028 vertalen, zodat we ook de middelen hebben om de plannen uit te kunnen voeren.

4. Plan van aanpak per KPI

KPI 1a

De norm van € 16,5 miljoen voor BTP en milieu gerelateerde plustaken.

In onze robuustheidsscore van september 2023 gaven we aan dat ons regionaal werkprogramma 2023 € 16,6 miljoen bedroeg. Daarmee voldoen we maar net aan de norm.

De realisatie 2023 blijft echter achter op de plannen waardoor we op realisatiebasis mogelijk toch onder het normbedrag uitkomen. Met de huidige bezetting en takenpakket, verwachten we structureel net boven of net onder de norm te scoren. We onderkennen dat onze omzet, zeker gezien onze extra Seveso-taken, laag is. We verkennen daarom de volgende mogelijkheden om de omzet uit te breiden:

- Uitbreiding milieu gerelateerde plustaken door het uitvoeren van taken die bij onze deelnemers belegd zijn.
Een inventarisatie laat zien dat diverse taken van onze deelnemers beter/ook bij de ODRN belegd kunnen worden. Het gaat om taken op het gebied van bodem, externe veiligheid, geluid, etc. Komende maanden voeren we gesprekken met onze deelnemers hierover.
- Samenwerking of fusie met een andere dienst.
Samenwerking of fusie met een andere dienst maakt ons minder kwetsbaar. Daarom hebben we in 2023 de samenwerking /fusie met de ODRA verkend. Er zijn kansen want de ODRA en ODRN vertonen veel gelijkenissen. Maar er zijn ook aarzelingen en bezwaren zoals het verlies van nabijheid. De gesprekken hierover zullen in 2024 vervolgd worden.

KPI 1b

Minimaal 80% in vaste dienst.

Ons aandeel inhuur is in 2023 toegenomen. De bezetting van onze milieuafdelingen december 2023 geeft het volgende beeld:

Afdeling in fte	Eigen	Inhuur	Totaal	% eigen
Toezicht en handhaving milieu	24,1	10,9	35,0	69%
Vergunningverlening milieu	44,0	14,2	58,2	76%
Totaal	68,1	25,1	93,2	73%

Met gemiddeld 73% medewerkers in vaste dienst, voldoen we niet aan de minimale 80%. Dit is zorgelijk. Daarom gaan we met volgende concrete acties aan de slag om de inhuur terug te dringen:

1. 'Structurele inhuur' omzetten naar vaste medewerkers waar mogelijk (en nodig). Dit moet wel financieel haalbaar zijn en passend gezien de situatie (en ontwikkelingen) van het team.
2. Voorkeur voor structureel (vast/tijdelijk) personeel dat de werkzaamheden voortkomend uit de werkplannen kan uitvoeren, hangt ook samen met stap 1. (Dus slechts inhuren bij o.a. bijzondere specialismen, knelpunten, verzuim).

- a. Managers/coördinatoren dienen in staat te zijn om een inschatting te maken van het benodigde personeel naar aanleiding van de werkzaamheden voortkomend uit de werkplannen: hoeveel formatie is er nodig? Aanleiding voor het project Strategische Personeelsplanning.
- b. Omdat er werkzaamheden veranderen/verdwijnen zijn tijdelijke functies ook een mogelijke oplossing in plaats van inhuur.
- c. Opleiding van nieuwe medewerkers (juniores of medewerkers met een andere scholing/achtergrond). In 2023 is er een succesvol programma gedraaid voor 5 trainees, waarbij 4 trainees daadwerkelijk in vaste dienst zijn gekomen. Naast dat we op deze manier medewerkers in dienst hebben gekregen zorgt het programma voor extra energie en verjonging. Gezien het succes starten we eind 2024 weer met een traineeprogramma.
- d. Eigen personeel waar mogelijk flexibel inzetten, voor bepaalde klussen (in het kader van interne mobiliteit). Bij extreme knelpunten kunnen medewerkers worden omgeschoold (opleiding).
- e. We hebben doorlopend aandacht voor werving en selectie. Gezien de schaarste op de arbeidsmarkt is het vinden van geschikt personeel een uitdaging. Wij hebben daarvoor aanvullende wervingsinstrumenten ingezet. Deze zijn: een gezamenlijke aanpak met Gelderse omgevingsdiensten (project arbeidsmarktcommunicatie), inzet van een recruiter, bredere en gerichtere publicaties van onze vacatures, deelname aan beurzen en loopbaanmarkten.
- f. Er is een voorstel in de maak voor de aanbrenghpremie. Dit is een beloning verbonden aan een succesvolle invulling van een vacature. De aanbrenghpremie dient om medewerkers te stimuleren potentiële kandidaten aan te brengen voor alle functies. Alle medewerkers worden hierbij gezien als ambassadeurs van de ODRN. Het eigen netwerk van de medewerkers wordt hiermee als aanvullende wervingsvorm ingezet.
- g. Er is in 2023 een "aanvalsplan van de ODRN" gemaakt voor het aantrekken, binden en boeien van medewerkers. Dit plan richt zich op een aantal pijlers: goede arbeidsvoorwaarden, goede (arboproof) werkplek, aandacht voor ontwikkelmogelijkheden, vitaliteitsplan, functieverbreding, upgrade van de onboarding.

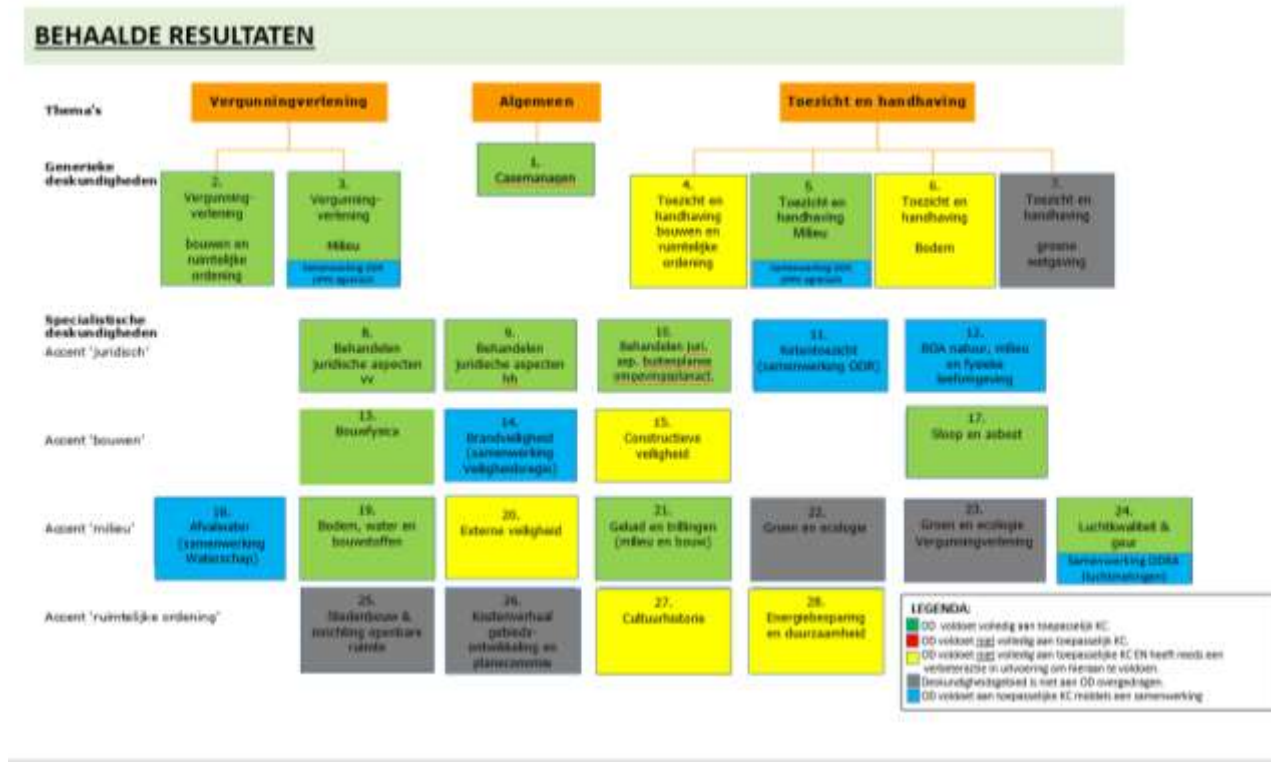
Het belangrijkste HR instrument dat we inzetten om de inhuur terug te dringen is het project **Strategische Personeelsplanning (SPP)**. Het project is vorig jaar gestart en wordt in april 2024 opgeleverd. Het geeft ons inzicht in wat we moeten gaan doen om toekomstbestendig te blijven of te worden. Onze ambitie vertalen we naar benodigd medewerkersbestand en we zetten dit af tegen het huidige medewerkersbestand. Daarbij is de verhouding tussen inhuur en vast/tijdelijke personeel een belangrijk aandachtspunt. Het project SPP gaat een plan van aanpak opleveren met concrete acties.

KPI 2

Voldoen aan geldende kwaliteitscriteria VTH.

In onderstaande tabel ziet u onze scores van 2023 op de geldende kwaliteitscriteria VTH.

De getoonde resultaten zijn gebaseerd op de status van deskundigheid zoals wij die in ons borgingsysteem vastleggen en actueel houden. Ook in 2023 heeft er een actualisatie plaatsgevonden. Als aangegeven is dat voldaan is aan de KwaliteitsCriteria betekent dat dat er minimaal twee medewerkers zijn die voldoen aan de relevante criteria die voor dat deskundigheidsgebied gelden. Op een aantal deskundigheidsgebieden werken we samen met externe (overheids)partners. Dit zijn het waterschap, de veiligheidsregio en een aantal van de Gelderse omgevingsdiensten. Op een aantal onderdelen wordt nog niet voldaan aan de robuustheidscriteria. Hiervoor hebben we de verbeteracties in gang gezet die in de loop van 2024 moeten resulteren in een robuuste omgevingsdienst op alle deskundigheidsgebieden die aan haar zijn overgedragen.

- Deskundigheidsgebied 4b: Eén van onze adviseurs handhaving BRIKS gaat een cursus 'Natuurregelgeving in het Ow stelsel' volgen. Daarna is dit knelpunt opgelost.
- Deskundigheidsgebied 6a/6b: Eén van onze medewerkers van deskundigheidsgebied 6a voert alle taken activiteiten uit die tot 6b behoren (hier maken we intern geen verschil in). Deze medewerker kan vermoedelijk snel voldoen/aantonen dat hij ook aan de extra criteria van 6b voldoet. Het

vereiste Hbo-niveau tonen we aan met een werkervaringstoets. We maken ook gebruik van de expertise van de ODRA. Als ook deze ODRA-medewerker aantoonbaar voldoet, is het knelpunt opgelost.

- Deskundigheidsgebied 15: Hier wordt structureel op ingehuurd. Momenteel zijn er -naast een vaste kracht die aan de gestelde eisen voldoet- twee inhuurkrachten. In ieder geval één van deze inhuurkrachten voldoet aan de eisen en heeft dit eerder via een EVP traject aangetoond. Hier is dus geen knelpunt meer.
- Deskundigheidsgebied 20C-2: Dit deskundigheidsgebied ligt in het verlengde van 20C-1. De criteria zijn hetzelfde. We zullen een van onze milieuspecialisten hierop inzetten. Dit knelpunt is dan opgelost.
- Deskundigheidsgebied 27a en 27b: Voor cultuurhistorie moet onze specialist monumenten nog een basiscursus omgevingsrecht volgen. Dat zal hij dit jaar doen. Als daarvoor een portfoliostuk wordt aangeleverd kan de status aangepast worden naar voldoet.
- Deskundigheidsgebied 28: Hiervoor heeft onze projectleider milieu samen met afdelingshoofden een plan ontwikkeld dat dit jaar tot een robuuste situatie moet leiden.

Verder hebben we interne afspraken vastgesteld en geïmplementeerd waarmee we de robuustheid borgen. In deze borgingsafspraken hebben we twee belangrijke ambities vastgelegd:

- De organisatie is robuust op de taken die zij voor haar partners uitvoert. Dit houdt in dat minimaal 2 medewerkers 100% voldoen aan de voor hen relevante criteria van de KC.
- Alle medewerkers die langer dan 3 jaar in dienst zijn voldoen 100% aan de voor hen relevante criteria.

Het realiseren van deze ambities is noodzakelijk om ook in de toekomst onze partners de gevraagde kwaliteit van dienstverlening te kunnen bieden. De borgingsafspraken zijn daarvoor een belangrijk fundament.

KPI 3

Innovatiekalender en 1% van de begroting besteden aan innovatie.

In het licht van de voortdurende veranderingen binnen onze fysieke leefomgeving, gekenmerkt door de opkomst van nieuwe technologieën, bedrijfsvormen, en de druk van verschillende transitie zoals de energietransitie, stikstofopgave, woningbouwopgave, klimaatadaptatie, en circulariteit, is het cruciaal dat we een proactieve houding aannemen om onze doelstellingen als omgevingsdienst te blijven realiseren. Deze veranderingen vereisen niet alleen aandacht en aanpassingsvermogen, maar bieden ook een unieke kans om innovatie te omarmen binnen onze organisatie.

De ODRN gaat zijn innovatie-inspanningen structureren via de gevraagde innovatie agenda. De definitie van Innovatie die het IBP VTH heeft geformuleerd wordt hierbij als uitgangspunt genomen. In de komende jaren gaan wij onze innovatiebudgetten inzetten op sterk vernieuwde producten, diensten, processen of manieren van werken. De projecten moeten bijdragen aan onze uitvoerende werkzaamheden zonder ten laste te komen van ons primaire proces. Innovatieprojecten worden in ieder geval als afgerond beschouwd wanneer de ontwikkelde innovaties zijn opgenomen in het primaire proces. Onze visie en missie geven tevens richting aan de te besteden innovatiecapaciteiten.

Belangrijkste componenten van de innovatie agenda:

- Jaarlijkse Toewijzing van 3.000 uren: Naast de vastgestelde 3.000 uur die wij jaarlijks aan het innovatieprogramma zullen besteden, is het onze intentie om waar nodig extra middelen aan te wenden als dit ten goede komt aan onze uitvoering of de landelijke uitvoering.
- Projectleiderschap: Een projectleider is aangewezen voor de ontwikkeling en uitvoering van de Innovatie Agenda, waarbij jaarlijks de organisatie betrokken wordt bij het identificeren van innovatiemogelijkheden.

Jaarlijks betrekken van de organisatie:

Een belangrijk aspect van onze innovatie agenda is het jaarlijks betrekken van onze organisatie bij het identificeren en ontwikkelen van innovatiemogelijkheden. Doelstellingen van het betrekken van de organisatie is:

Het stimuleren van een cultuur van innovatie en creativiteit binnen onze organisatie. Het identificeren en implementeren van innovatieve oplossingen die onze werkprocessen verbeteren en onze dienstverlening aan de samenleving versterken. Het versterken van de betrokkenheid en motivatie van onze medewerkers door hen actief deel te laten nemen aan de toekomstige richting van onze organisatie. Dit zal gebeuren via een gestructureerd proces van inzameling en evaluatie van ideeën van medewerkers op alle niveaus. Door een open dialoog en een cultuur van continue verbetering te bevorderen, moedigen we iedereen aan om bij te dragen aan onze gezamenlijke missie. Dit jaarlijkse proces verzekert dat we responsief blijven voor de input van onze medewerkers, wiens inzichten en ervaringen onschatbaar zijn voor het vormgeven van onze toekomstige uitvoering.

Naast dit jaarlijks terugkerende onderdeel zullen er elk jaar specifieke projecten worden uitgevoerd.

Specifieke projecten voor 2024:

- Integratie van Kunstmatige Intelligentie (AI): Met het oog op de digitale toekomst gaan we verschillende kleinschalige AI-pilots uitvoeren. Deze pilots zijn gericht op het verkennen van de mogelijkheden die AI biedt voor onze uitvoerende werkzaamheden en het identificeren van potentiële risico's. Bijzondere aandacht gaat uit naar de integratie van AI in vormgeving en afbeeldingsproductie voor omgevingscommunicatie, een gebied waarop we snel vooruitgang kunnen boeken zonder ingrijpende veranderingen door te voeren.
- Optimalisatie van Kennis- en Ervaringsdeling: Gezien onze centrale rol in uitvoering en handhaving, streven we ernaar om onze kennis en ervaringen effectiever te delen met opdrachtgevers en beleidsmakers. Dit project focust op het ontwikkelen van methoden en tools voor het systematisch vastleggen en beschikbaar stellen van onze expertise, om zo bij te dragen aan een beter geïnformeerd en effectiever beleid.
- Samenwerking met Externe Data Stewards: Om ons datamanagement te versterken, zullen we samenwerken met data stewards uit andere sectoren. Het doel is om van hun expertise te leren op het gebied van dataverzameling, -opslag en -analyse. Dit zal ons helpen om sneller trends in de omgeving te herkennen en proactief te handelen op basis van betrouwbare data-analyses.

Deze opzet van onze innovatieagenda onderstreept onze sterke inzet om voorop te lopen in de aanpak van de voortdurende veranderingen binnen onze fysieke leefomgeving. Door innovatieve projecten te initiëren bevestigen we ons streven naar voortdurende verbetering en aanpassing aan nieuwe uitdagingen en mogelijkheden. De jaarlijkse betrokkenheid van onze organisatie bij deze processen verzekert dat we een breed spectrum aan perspectieven en expertise benutten, waarmee we de basis leggen voor een cultuur van innovatie en samenwerking. Deze strategische benadering stelt ons niet alleen in staat om effectiever te reageren op de hedendaagse uitdagingen, maar ook om proactief onze toekomst vorm te geven in overeenstemming met onze visie en missie.

KPI 4

weerstandsratio van ten minste 0,8.

In onze Nota Risico's en weerstandsvermogen staat dat wij in principe zelf zorg dragen voor de opvang van risico's maar dat de deelnemers dit moeten doen voor het deel dat ODRN niet kan doen. Met deze bepaling voldoen we ondanks onze lage solvabiliteit toch aan de KPI over het minimaal vereiste weerstandsratio.

U heeft ons desondanks gevraagd in het plan van aanpak in te gaan op de verbetering van het weerstandsvermogen.

We zijn aan de slag gegaan met de actualisatie van de risicobeoordeling. De door ons geïdentificeerde risico's hebben we flink naar beneden weten bij te stellen. Dat komt doordat we meer zicht hebben op de effecten van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging. Voorzienbare effecten van deze wetten hebben we meegenomen in de werkplannen 2024 en deze zullen we dit voorjaar aan de begroting 2024 toevoegen. Met het door ons gehanteerde principe van afrekenen op basis van nacalculatie van uren, komt het risico van meerwerk sowieso ten laste van onze opdrachtgevers. In 2023 hebben we een aanvullende bijdrage van onze deelnemers ontvangen in verband met de hoge inflatie. En onze uurtarieven vanaf 2024 zijn verhoogd om structureel het hoofd te bieden aan de gestegen kosten. Hiermee hebben we ook het risico op prijsstijgingen fors naar beneden kunnen bijstellen.

Over 2023 verwachten we een klein positief resultaat te boeken. Maar onze weerstandsratio blijft nog steeds onder de 0,8. Wel blijft onze bepaling dat deelnemers bijdragen aan risico's die we zelf niet kunnen opvangen van kracht.

We blijven reëel begroten. Een begroting met een accurate inschatting van onder andere inflatie, benodigde overhead en een reële productiviteitsnorm. Hiermee voorkomen we tekorten en verlaging van ons weerstandsvermogen.

We blijven ook scherp op het actualiseren van risico's. We voeren overleg met onze opdrachtgevers om een deel van de productie met normfinanciering af te rekenen. Met normfinanciering zijn we minder kwetsbaar voor omzetschommelingen. Daarmee kunnen we risico's verder verlagen. En dat draagt bij aan een verbetering van het weerstandsratio.

Ons algemeen bestuur heeft op 30 september 2021 ingestemd met de Nota risico en weerstandscapaciteit (zie bijlage). Daarin is het bedrag aan vrije reserves gemaximeerd op 5% van de begrote baten. Eventuele toekomstige overschotten kunnen we dus tot dit percentage aan ons vermogen toevoegen.

KPI 4

Afspraken over terugname plustaken.

ODRN heeft in de dienstverleningsovereenkomsten met de deelnemers een bepaling opgenomen dat voordat een deelnemer plustaken terug wil nemen er overleg dient plaats te hebben over de consequenties hiervan waaronder in ieder geval de financiële en personele gevolgen. De consequenties van het besluit van de deelnemer zijn voor de deelnemer die de taken terugwenst te nemen.

KPI 5

Opleidingsbudget is ten minste 3% van loonsom.

Vanaf de begroting 2025 zijn we van plan een percentage van 3% van de loonsom voor opleidingen te ramen. Daarmee voldoen we vanaf 2025 aan deze KPI.

KPI 5

Business intelligence strategie en unit bestaande uit ten minste 3 FTE (advies).

De ODRN heeft een Business Intelligence strategie opgesteld op basis van haar missie en visie, zie bijlage. In deze strategie staat op welke gebieden, met welke doelstellingen en op welke wijze de ODRN BI wil toepassen.

Hierbij maken wij onderscheid in twee fasen:

1. In de eerste fase hebben wij gekeken naar onze bedrijfsvoering om zo in control te komen, te blijven (monitoren) en ons te kunnen verantwoorden. We zijn al goed op weg om de relatie tussen werk, mensen en geld te digitaliseren.
2. Nu is voor ons dan ook fase 2 aangebroken waarbij wij ons willen gaan richten op het primaire proces. Dit willen wij niet zelf doen, maar met name in gezamenlijkheid met andere omgevingsdiensten (ODNL). Daar waar mogelijk nemen wij deel aan projecten uit het IBP programma, definiëren en voeren wij zelf BI-projecten uit of leren wij van de resultaten van door anderen uitgevoerde projecten. Daarbij willen wij uiteindelijk de stap gaan maken naar het sturen op outcome. Hiervoor hebben wij twee data-analisten aangetrokken die zich voornamelijk bezig houden met BI. Zij maken onderdeel uit van het team Informatievoorziening (IV) wat verder bestaat uit een procesanalist, een adviseur informatie- en procesarchitectuur, een medewerker IV, functioneel beheer en een informatiemanager.

Een aantal concrete projecten waar we (komende jaren) mee aan de slag gaan zijn:

Projecten waar wij in participeren:

- Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV, kwaliteit vergunningen)
- Verbeteren datakwaliteit Inspectieview
- Nieuwe instrumenten en technieken (Drones)
- Cursus datageleerdheid
- Business Intelligence en datakwaliteit
- MBA's

Projecten waar wij de resultaten gebruiken of ervan leren:

- In kaart brengen informatie- en applicatielandschap
- Juridisch kader rondom informatievoorziening
- Stelselafspraken informatiemodel
- De data gedreven organisatie
- Datalab Gelderland
- Datakwaliteit toezicht (praktijkvoorbeelden)
- Sturen op outcome
- Sturen op risico's

KPI 6

Regionale congruentie.

In onze reactie uit 2023 hebben we op dit punt het volgende geantwoord:

Grotendeels. Alle deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling ODRN kennen drie majeure opgaven: Klimaat & Energie, Woningbouw en Leefbaarheid (goed wonen in een verstedelijkt gebied). Alle ODRN-deelnemers participeren bovendien in de Groene Metropool Regio.

Dit antwoord is nog steeds van kracht.

5. Verzamelstaat van alle KPI's en randvoorwaarden

Deze tabel bevat een stappenplan met deadlines per KPI.

Robuuste OD, landelijke KPI's	Uitkomst actualisatie/pva
1. Omvang regionaal werkprogramma (incl. plustaken), min. € 16,5 miljoen.	☹️
We verkennen de opties om onze productie uit te breiden door taken van onze deelnemers over te nemen en/of door intensievere samenwerking/fusie met andere diensten. De gesprekken hierover zijn in 2023 gestart. Deze zullen we in 2024 vervolgen.	
2. Voldoen aan geldende kwaliteitscriteria VTH voor zowel basis als plustaken	☹️
Op een aantal onderdelen wordt nog niet voldaan aan de robuustheidscriteria. Hiervoor zijn in het plan van aanpak beschreven verbeteracties in gang gezet. Deze acties moeten ervoor zorgen dat we in de loop van 2024 robuust zijn op alle voor ons van toepassing zijnde deskundigheidsgebieden.	
3. (Meerjarige) innovatieagenda en vrij besteedbaar budget (minimaal 1% van de begroting) voor innovatie	😊
De meerjarige innovatie agenda wordt begin 2024 door het algemeen bestuur van de ODRN vastgesteld.	

Robuuste OD, landelijke KPI's	Uitkomst actualisatie/pva
Deze agenda wordt voortaan een vast onderdeel van onze P&C cyclus. We zullen in de begrotingen over de plannen rapporteren en in de bestuursrapportages en jaarstukken zullen we ingaan op de realisatie van de plannen.	
4. OD kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen, weerstandsratio minimaal 0,8.	☹️
We houden vast aan de bepaling dat deelnemers bijdragen aan risico's die we zelf niet kunnen opvangen. We blijven reëel begroten. Een begroting met een accurate inschatting van onder andere inflatie, benodigde overhead en productiviteitsnorm. We blijven ook scherp op het actualiseren van risico's. We voeren overleg met onze opdrachtgevers om een deel van de productie met normfinanciering af te rekenen. Met normfinanciering, waarbij we niet elk jaar afrekenen, zijn we minder kwetsbaar voor omzetschommelingen. Daarmee kunnen we het risico voor de kwetsbaarheid voor omzetschommelingen naar beneden bijstellen.	
5. Er wordt informatie gestuurd gewerkt. Formatie voor businessintelligence en opleidingsbudget = 3% van de loonsom	☹️
Vanaf de begroting 2025 ramen we 3% van onze formatie voor opleidingen De ODRN heeft een Business Intelligence strategie opgesteld op basis van haar missie en visie en gaat komende jaren met een aantal concrete projecten aan de slag, zie bovenstaand. De realisatie van deze projecten wordt voortaan een vast onderdeel van onze P&C cyclus. We zullen in de begrotingen over de plannen rapporteren en in de bestuursrapportages en jaarstukken zullen we ingaan op de realisatie van de plannen.	
6. Dienst past bij de identiteit van het werkgebied; samenhang in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied.	😊
Op deze KPI scoren we groen. Bij intensievere samenwerking/fusie met andere diensten zullen we steeds nagaan of de stappen logisch zijn in het licht van deze kpi.	

6. Wijze van besluitvorming

Dit plan van aanpak is op 21 maart 2024 door het algemeen bestuur van de ODRN vastgesteld.

We zullen de uitwerking laten terugkomen in onze kadernota's en de begrotingen 2025 en 2026. Deze leggen we ter zienswijze voor aan de raden en staten van onze deelnemers. Daarna worden deze stukken door ons bestuur vastgesteld.

7. Monitoring

We zullen de realisatie van het plan van aanpak laten terugkomen in de stukken van onze reguliere P&C cyclus: 2 jaarlijkse bestuursrapportages (over Q1 en over de eerste 7 maanden (t/m juli)). Deze rapportage leggen we voor aan ons algemeen bestuur. Ook zullen we na afloop van het jaar verslag doen in de jaarstukken. Voor 1 april 2026 zullen we het ministerie van I&W een slotrapportage aanleveren.

Bijlagen:

- Nota risico en weerstandscapaciteit
- Gemeenschappelijke regeling ODRN artikel 33 Uittreding en toelichting op wijziging
- BI strategie ODRN
- Eindrapportage DD ODRA-ODRN
- Tussenrapport Verkenning samenwerking ODRA & ODRN

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Bestuurskern Dir Omgevingsveiligheid & Milieurisico's
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Mariënborg 75
6511 PS Nijmegen
Telefoon (024) 751 7700
E-mail info@odrn.nl

Postbus 1603
6501 BP Nijmegen

Datum
21 maart 2024

Ons kenmerk
E24.000916

Contactpersoon
Jacqueline Tiemens

Onderwerp
Plan van aanpak robuuste Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

Direct telefoonnummer
024-7517700

Geachte heer Heijnen,

Bijgaand stuur ik u ons plan van aanpak waarin we ingaan op de maatregelen om vanaf 1 april 2026 robuust te zijn op de door u gedefinieerde criteria.

Ik heb u op 28 september 2023 per brief (ons kenmerk: OD10/E23.003101) geïnformeerd over de uitkomst van de zelftoets die we in de tweede helft van 2023 uitgevoerd hebben. In uw brief beoordeling zelftoets robuuste omgevingsdienst (uw kenmerk: IENW/BSK-2023/372643) geeft u aan dat deze zelftoets een aantal vragen oproept. We gaan in deze brief op uw vragen/opmerkingen en geven vervolgens onze reactie daarop. In het plan van aanpak kunt u lezen over de nadere uitwerking.

1. Uw vraag/opmerking: Ten aanzien van de randvoorwaarde "Zijn er specifieke kennisgebieden of taken die door een andere dienst worden uitgevoerd?" geeft u ja als antwoord. Dit betekent in tegenstelling tot uw antwoord bij 1 pagina 2, dat u in het plan van aanpak een specificatie moet geven van de gemaakte afspraken over o.a. verantwoording.
[Reactie ODRN: In het plan van aanpak gaan we in op uw verzoek en geven we een specificatie van taken die door een andere dienst worden uitgevoerd. Ook gaan we in op de gemaakte afspraken hierover.](#)
2. Uw vraag/opmerking: Eveneens ten aanzien van de kpi opleidingsbudget geeft u in de brief aan dat u voldoet. Echter, uit de beantwoording van de vragen komt naar voren dat u niet voldoet. Ik ga ervanuit dat u in het plan van aanpak nader ingaat op deze kpi.
[Reactie ODRN: We hebben bij de initiële beoordeling van de 3%-norm voor opleidingen ons opleidingsbudget \(2% van de loonsom\) plus de loonsom van onze data analisten \(1%\)](#)

Vervolgvel

1

meegenomen. Uit uw reactie begrijpen we dat de 3%-norm alleen gaat over het opleidingsbudget. We zijn van plan in de begroting vanaf 2025 het budget voor opleidingen uit te breiden naar 3%. Daarmee voldoen we vanaf 2025 aan deze KPI.

3. Uw vraag/opmerking: In de beantwoording van de vragen 12 en 13 verwijst u, voor gemaakte afspraken over (gedeeltelijke) uittreding en de daaraan verbonden voorwaarden naar een nieuwe tekst van de GR ODRN. Graag zien wij deze tekst/onderbouwing terug in het plan van aanpak.

Reactie ODRN: In de GR ODRN die vanaf 1 juli 2024 van kracht is, staat een nieuwe bepaling (artikel 33) over uittreden als gevolg van de wetswijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen. In het plan van aanpak gaan we in op deze bepaling.

4. Uw vraag/opmerking: Tevens dient u in het plan van aanpak in te gaan op de verbetering van het weerstandsvermogen.

Reactie ODRN: In onze de Nota Risico's en weerstandsvermogen staat dat wij in principe zelf zorg dragen voor de opvang van risico's en dat onze deelnemers dit doen voor het deel dat ons vermogen tekort schiet. Met deze bepaling voldoen we, ondanks onze lage weerstandsratio, toch aan de KPI over het minimaal vereiste weerstandsratio. In ons plan van aanpak kunt u lezen dat we met goed risicomanagement en met het reëel begroten ervoor willen zorgen op dit punt robuust te blijven.

Ik ga ervan uit dat we met bijgevoegd plan van aanpak concrete stappen zetten om vanaf 1 april 2026 op alle criteria robuust te zijn. Neemt u contact met ons op als er nog vragen of onduidelijkheden zijn.

Met vriendelijke groet,

Harold Zoet,
Voorzitter algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Regio Nijmegen

Bijlagen: Plan van aanpak Robuustheid 2024 met bijlagen

BUSINESS INTELLIGENCE (BI) STRATEGIE

OMGEVINGSDIENST REGIO NIJMEGEN

Algemeen:

Het ontwikkelen van een effectieve BI-strategie vereist betrokkenheid van alle belanghebbenden binnen de organisatie en een goed begrip van de doelstellingen en uitdagingen waar de ODRN voor staat. Hier staat de BI-strategie beschreven die de ODRN hanteert als geplande aanpak om waardevolle inzichten te verkrijgen uit verzamelde gegevens. Hierdoor is de ODRN in staat om betere beslissingen te nemen in de uitvoering van haar taken.

Op basis van de missie en visie heeft de ODRN haar te bereiken BI-doelstellingen bepaald ter verbetering van de operationele efficiëntie en het benutten van kansen.

De ODRN onderscheidt hierin twee fasen. De 1^e fase is het toepassen van BI op de bedrijfsvoering en in de 2^e fase wil de ODRN zich meer toeleggen op het toepassen van BI op de primaire processen van de organisatie.

“VAN EEN UITVOERINGSORGANISATIE MET KENNIS NAAR EEN KENNISORGANISATIE DIE UITVOERT; ZO ZORGEN WIJ ER DE KOMENDE JAREN VOOR DAT WIJ ZOWEL OP REGIONAAL ALS OP LANDELIJK NIVEAU BIJDAGEN AAN EEN GEZOND, VEILIG EN DUURZAAM NEDERLAND.”

Deze missie heeft betrekking op het werkveld van onze Omgevingsdienst en bestaat primair uit Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH). Ons werkveld bevindt zich dan ook in de dagelijkse wereld van de inwoners en bedrijven in ons gebied. Deze fysieke leefomgeving is continu in beweging; er komen vele nieuwe technieken op en er ontstaan nieuwe bedrijfstypen. Deze veranderingen brengen nieuwe uitdagingen en verschillende belangen in de fysieke leefomgeving. Ook staat onze fysieke leefomgeving onder druk van verschillende transitities en uitdagingen waaronder: de energietransitie, de stikstofopgave, woningbouwopgave, klimaatadaptatie en circulariteit. Elk van deze veranderingen vraagt afwegingen in de fysieke leefomgeving. Omgevingsdiensten staan mede aan de lat voor het maken van deze afwegingen. De ODRN ziet met het inzetten van BI nieuwe mogelijkheden om hier op een efficiënte manier mede vorm aan te geven.

Hieronder volgen belangrijke stappen en overwegingen die ODRN heeft gebruikt bij het ontwikkelen van een BI-strategie:

Gegevensverzameling en integratie

Om de doelstellingen te bereiken, zorgen we ervoor dat we over de juiste gegevens beschikken. Dit kunnen interne gegevens zijn van verschillende afdelingen en/of externe gegevens van partners of externe bronnen. Uitgangspunt hierbij is dat wij de data vanuit de bron betrekken.

Gegevensanalyse en rapportage

De ODRN ontwikkelt mechanismen en tools om gegevens te kunnen analyseren en rapporten te genereren zodat zinvolle inzichten aan verschillende belanghebbenden binnen en buiten de organisatie aangeboden kunnen worden. Daarbij probeert de ODRN waar mogelijk aan te sluiten op keuzes die gezamenlijk vanuit b.v. ODNL gemaakt worden.

Technologiekeuze

De ODRN kiest de juiste BI-tools en -technologieën die passen bij de behoeften en mogelijkheden van onze organisatie. Zo hebben wij als Easymorph als ETL-tool aangeschaft voor het prepareren en analyseren van data. Ook gebruiken wij Power BI als visualisatietool en zullen

¹ Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt het begrip VTH niet meer gehanteerd, maar wordt er gesproken van handhaving en uitvoering

wij zo nodig andere BI-software aanschaffen voor bijvoorbeeld het uitvoeren van geavanceerde analysetechnieken.

Data governance en beveiliging

De ODRN implementeert robuuste systemen voor gegevensbeheer, governance en beveiliging om ervoor te zorgen dat gegevens accuraat, consistent en veilig worden beheerd en gebruikt.

Training en vaardighedenontwikkeling

De ODRN zorgt ervoor dat IV over de nodige vaardigheden en kennis beschikt om effectief gebruik te maken van BI-tools en -technologieën. Dit doen we door training en het continue leren (educatie).

Continue evaluatie en verbetering

De ODRN evalueert regelmatig de effectiviteit van haar BI-strategie en past deze aan op basis van nieuwe (technologische) ontwikkelingen, nieuwe vereisten en lessen uit eerdere implementaties.

Fase 1 Bedrijfsvoering:

Alhoewel de uitvoering van de taken van Omgevingsdiensten voor het beleidsdomein van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor iedereen gelijk is, kan de bedrijfsvoering verschillen. Verschillen ontstaan doordat niet alle deelnemers dezelfde taken (PDC) hebben overgedragen, verschillende financieringsmodellen worden gebruikt, of de gewoonweg verschillend zijn georganiseerd. Mede hierdoor hebben wij besloten om te beginnen met het toepassen van BI op onze eigen bedrijfsvoering. BI kan hier immers bijdragen aan een efficiënte en effectieve wijze van uitvoering van de taken.

Doelstelling hierbij is enerzijds het in control komen van de organisatie en het continue monitoren ervan. Anderzijds het juist en continue afleggen van verantwoording aan onze deelnemers voor een efficiënte bedrijfsvoering.

Op basis hiervan heeft de ODRN een aantal doelstellingen gedefinieerd die met de volgende inzichten (zie ook bijlage 1) gemonitord worden:

- ✓ Bedrijfsvoering
 - Productiviteit
 - Tijdschrijven
 - Bezetting en formatie
 - Openstaande zaken
 - Urenoverzichten (o.a. ziekteverzuim)
- ✓ Centrale planningstool
- ✓ Opbrengsten (producten en voortgang)
- ✓ KPI's (kwaliteit)

Fase 2 Primaire processen

De ODRN kiest ervoor om bij het inzetten van BI op de primaire processen zoveel mogelijk in gezamenlijkheid te doen met andere Omgevingsdiensten. Dit verhoogt de slagkracht van de ODRN en maakt het mogelijk om gegevens beter met elkaar te delen en outcome ook daadwerkelijk met elkaar te vergelijken. Hiervoor nemen we deel aan gezamenlijke BI-projecten uit het IBP-programma en participeren wij in het Datalab van het Gelders Stelsel. Hiervoor gaan wij zo veel als mogelijk gezamenlijk doelstellingen definiëren op de volgende onderdelen. De ODRN geeft uitvoering aan deze onderdeel door aan projecten deel te nemen, projecten zelf te definiëren en uit te voeren of de resultaten van door anderen uitgevoerde projecten te gebruiken.

Verbetering van gegevensbeheer

De ODRN streeft continue naar een beter beheer van milieugegevens, inclusief gegevensverzameling, -analyse en -rapportage, om een nauwkeurige en actuele beoordeling van milieuproblemen mogelijk te maken. Uitgangspunt daarbij is een gezamenlijk informatie- en applicatielandschap voor alle Omgevingsdiensten.

Risicoanalyse en preventie

De ODRN gebruikt BI om risico's voor het milieu te identificeren en te analyseren, zodat preventieve maatregelen kunnen worden genomen om milieuverontreiniging en -schade te voorkomen.

Optimalisatie van handhavingsactiviteiten

De ODRN analyseert gegevens over regelgeving en handhaving om trends te identificeren, prioriteiten te stellen en middelen effectiever in te zetten voor handhavingsactiviteiten.

Klanttevredenheid en communicatie

De ODRN gebruikt BI om inzicht te krijgen in de behoeften en verwachtingen van belanghebbenden, waaronder bedrijven, gemeenten en het publiek, en verbetert de communicatie en dienstverlening op basis van deze inzichten.

Monitoring van duurzaamheidsdoelstellingen

De ODRN ontwikkelt BI-dashboards en -rapporten om de voortgang te volgen van duurzaamheidsdoelstellingen en milieuprestaties, zoals emissiereducties, afvalbeheer en energie-efficiëntie.

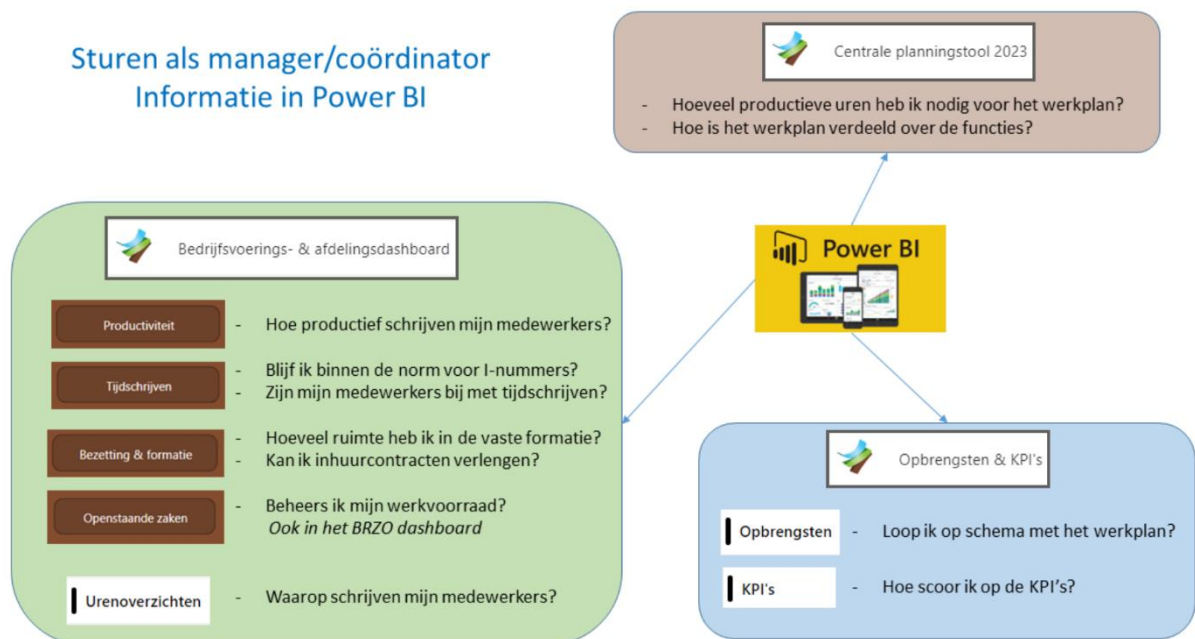
Voorspellende analyses voor milieueffecten

De ODRN gebruikt geavanceerde analysetechnieken en modellen om toekomstige milieueffecten te voorspellen en scenario's te ontwikkelen voor het beheer van natuurlijke hulpbronnen en ecologische risico's.

Capaciteitsplanning en resource-optimalisatie

De ODRN analyseert gegevens over werklust, personeelscapaciteit en middelen om de operationele efficiëntie te verbeteren en te zorgen voor een effectieve inzet van middelen voor milieubescherming en handhaving.

Bijlage 1: Overzicht dashboards ODRN op het gebied van Bedrijfsvoering

Bijlage plan van aanpak robuustheid ODRN

GR Artikel 33 Uittredingen toelichting op wijziging

Artikel 33

1. Een deelnemer kan uittreden uit de regeling na een daartoe strekkend besluit van de deelnemer.
2. Voor uittreding geldt een opzeggingstermijn van anderhalf jaar voorafgaand aan de datum waarop de uittreding plaatsvindt. Uittreding is slechts mogelijk met ingang van 1 januari.
3. Het algemeen bestuur inventariseert binnen zes maanden na de opzegging de gevolgen van uittreding na overleg met de deelnemers in een uittredingsplan waartoe in ieder geval behoren:
 - a. de gevolgen voor het personeel zoals de toewijzing, terugname of overname van medewerkers;
 - b. juridische en organisatorische consequenties;
 - c. de financiële gevolgen van de uittreding.
4. Bij de bepaling van uittreedsom worden zowel variabele, vaste kosten alsmede het aan de uittredende deelnemer toe te rekenen aandeel in reserves en voorzieningen in aanmerking genomen. Bij de bepaling van de vergoeding voor vaste kosten wordt een termijn van vijf jaar vanaf datum uittreding in acht genomen.
5. De raming en berekening van de financiële gevolgen worden gebaseerd op de feiten en omstandigheden die bekend waren op het moment van de daadwerkelijke uittreding. Beleidswijzigingen, wijziging van economische omstandigheden en wijziging van inzichten die zich voordoen of opkomen na het moment van de daadwerkelijke uittreding kunnen niet worden betrokken bij de bepaling van de hoogte van de uittreedsom.
6. Het openbaar lichaam is gehouden redelijkerwijs al het mogelijke te doen om (direct nadat de opzegbrief is ontvangen) de uittredingskosten zo laag mogelijk te houden. Het voorgaande hoeft niet te leiden tot wijziging van overeenkomsten met en verplichtingen jegens derden die zijn aangegaan respectievelijk bepaald voorafgaand aan het tijdstip van ontvangst door het algemeen bestuur van het besluit tot uittreding van de deelnemer.
7. Het algemeen bestuur wijst een onafhankelijke externe deskundige aan op basis van een gezamenlijke voordracht van de uittredende deelnemer en het dagelijks bestuur. De kosten voor het inschakelen van een onafhankelijke externe deskundige komen voor rekening van de uittredende deelnemer.
8. De onafhankelijke externe deskundige stelt de uittreedsom vast. Het algemeen bestuur en de uittredende deelnemer komen tot een akkoord op basis van dit vastgestelde bedrag.
9. Indien het algemeen bestuur en de uittredende deelnemer niet tot een akkoord kunnen komen op basis van het in lid 8 vastgestelde bedrag, dan zal een andere onafhankelijke externe deskundige (aangewezen op de in lid 7 van dit artikel bedoelde wijze) een voor betrokkenen bindend besluit nemen.
10. De financiële gevolgen die het gevolg zijn van de uittreding, de uittreedsom, worden door de uittredende deelnemer gedragen.
11. De uittredende deelnemer is verplicht tot betaling van de definitieve uittreedsom binnen een jaar nadat de definitieve uittreedsom is vastgesteld.
12. Het dagelijks bestuur ziet toe op de uittreding en de vereffening van de financiële verplichtingen.

13. Het algemeen bestuur kan besluiten tot een afwijkende uittredingsregeling. Artikel 24A is van toepassing op een dergelijk besluit.

Toelichting op deze wijziging:

De wetswijziging verplicht om in de regeling op te nemen wat de gevolgen zijn van uittreding. De huidige bepaling voldoet daar niet meer aan. Wettelijk is bepaald dat uittreden in principe niet kan vanwege de verplichte deelname voor de basistaken (18.21 OW). Daarom is de uittreding kort gehouden met alleen het hoognodige erin. Essentie is in de wetswijziging dat in de GR de gevolgen van de uittreding door de deelnemers geregeld moeten worden. Daarom gekozen voor 'inventarisatie' door het algemeen bestuur. Afspraken over de uittreding worden uiteindelijk vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst.

Bij uittreden gaat het om terugnemen van de basistaken. Omdat de deelnemers wettelijk verplicht zijn die taken over te dragen aan een OD, zal dat niet snel voorkomen. Wel kan het bijvoorbeeld bij een herindeling aan de orde zijn als een deelnemer hierdoor bij een andere OD ondergebracht wordt.

De financiële gevolgen voor een OD kunnen ook groot zijn als een deelnemer taken (niet zijnde basistaken) terugneemt. Die zijn opgenomen in de overeenkomst tussen de deelnemer en de OD en niet in de GR tekst.

Om flexibel te blijven is de mogelijkheid opgenomen dat het algemeen bestuur kan afwijken van deze regeling (lid 13). Een dergelijk besluit behoeft zienswijzen van de deelnemers.

ODRN

Risico's en weerstandscapaciteit

naar een solide basis

Datum: 31 augustus

Versie: AB

Inleiding

De Omgevingswet, de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, de rapportage van de commissie van Aartsen en het rapport Handhaven in het Duister van de Algemene Rekenkamer: onze omgeving is flink in beweging en dat heeft effect op onze risico's. Tijd om de manier waarop we met risico's en weerstandscapaciteit omgaan tegen het licht te houden.

Voor u ligt de nota "ODRN – risico's en weerstandscapaciteit". Deze nota vloeit voort uit de wens van ons bestuur en wettelijke eisen, maar vooral ook uit onze eigen behoefte om heldere afspraken te maken over het beleggen van onze risico's en over een passende weerstandscapaciteit.

Het besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat een gemeenschappelijke regeling, zijnde de ODRN, beleid moet formuleren over de weerstandscapaciteit¹ en de risico's. Dat doen we met deze nota. Daarnaast geven we jaarlijks in de begroting en de jaarrekening een oordeel over de weerstandscapaciteit afgezet tegen de risico's.

In deze nota staat hoe we onze risico's inventariseren, kwalificeren en beheersen. Deze nota gaat specifiek in op de aard van de risico's en op de vraag wie deze zou moeten afdekken: onze deelnemers of de ODRN. Ook doen we een voorstel voor het maximeren van de weerstandscapaciteit van de ODRN.

In bijlage 2 lichten we definities en begrippen toe.

Deze nota vervangt de nota 'ODRN weerstandsvermogen en risico-inventarisatie' en met deze nota doen we een voorstel het besluit van het Algemeen Bestuur (AB) over ons maximale weerstandscapaciteit (AB 6 juli 2017) te herzien.

Samenvatting

In 2014 hebben de colleges van de deelnemende gemeenten de notitie 'Kader weerstandsvermogen Gemeenschappelijke Regelingen' van de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen (AGR) vastgesteld. De AGR stelt zich op het standpunt dat voor politiek/ bestuurlijke risico's (lees: strategische risico's) de gemeenten aan zet zijn, en dat de gemeenschappelijke regeling (GR) hiervoor geen reserve hoeft aan te houden.

Wij adviseren om geen onderscheid te maken tussen strategische en bedrijfsvoeringsrisico's en om alle risico's in beginsel af te dekken met het weerstandscapaciteit van de ODRN. Risico's die deze capaciteit overschrijden dienen met het weerstandscapaciteit van deelnemers afgedekt te worden. Hiervoor noemen we een aantal argumenten:

¹ Bij de ODRN gaat het om de vrij besteedbare reserves. Voor een uitgebreidere definitie, zie bijlage 2.

1. Strategische keuzes worden niet exclusief gemaakt door alleen de deelnemers, maar hebben in de breedte wel hun effect op de continuïteit van de ODRN;
2. Splitsen van strategische - en bedrijfsrisico's levert een gedetailleerde definitiediscussie op, die niet in verhouding staat tot de beoogde meerwaarde van de onderbouwing
3. Splitsing en het slechts opnemen van bedrijfsvoeringsrisico's leidt tot een magere reserve, die geen recht doet aan gewenste robuustheid van de ODRN
4. Splitsing heeft als effect dat de bestuurlijke agenda wordt gedomineerd door instrumentele beslispunten in plaats van door inhoudelijke en maatschappelijke vraagstukken

Om onze deelnemers niet het gevoel te geven dat we nodeloos middelen oppotten, stellen we voor het bedrag aan vrije reserves te maximaliseren. De AGR heeft hiervoor in bovengenoemde notitie een vuistregel opgesteld. Deze voldoet niet meer want deze geldt immers alleen voor bedrijfsvoeringsrisico's en onze uitdagingen zijn fors toegenomen. Een eenvoudig, helder en gangbaar alternatief, die ook door de GGD en de VRGZ wordt gehanteerd, is om de vrij besteedbare² reserves van de ODRN te maximaliseren op 5% van de begrote baten. Op basis van de begroting 2022 komt dit op een maximale omvang van de vrij besteedbare reserves van € 1,1 mln³. Onze strategische en bedrijfsvoeringsrisico's zijn niet gemaximeerd. Als deze hoger zijn dan 5% van de begrote baten, zullen onze deelnemers dit meerdere moeten meenemen bij de bepaling van hun gewenste weerstandcapaciteit.

We stellen ook voor positieve resultaten aan de algemene reserve van de ODRN toe te voegen tot de norm bereikt is. Ook met dit uitgangspunt volgen we de koers van de GGD en de VRGZ. We voorkomen hiermee vragen en discussie bij de bij de resultaatbestemming in de jaarrekening. Het feit dat we geen post onvoorzien ramen en daarmee geen structurele weerstandcapaciteit opbouwen is een aanvullend argument om dit uitgangspunt over te nemen. Zodra we met onze algemene reserve de norm overschrijden, laten we uiteraard dit surplus terugvloeien naar onze deelnemers.

We stellen u voor in te stemmen met de volgende spelregels over risicobeheersing en weerstandcapaciteit:

- Geen onderscheid maken tussen strategische- en bedrijfsvoeringsrisico's;
- Alle risico's van de ODRN in beginsel afdekken met weerstandcapaciteit van de ODRN;
- Risico's die deze capaciteit overschrijden via de weerstandcapaciteit van deelnemers af te dekken
- De vrij besteedbare reserves van de ODRN maximaliseren op 5% van de begrote baten;
- Positieve resultaten aan de algemene reserve van de ODRN toevoegen tot deze norm bereikt is.

Standpunt Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen

In 2014 hebben de colleges van de deelnemende gemeenten de notitie 'Kader weerstandsvermogen Gemeenschappelijke Regelingen' van de AGR vastgesteld. De AGR stelt zich op het standpunt dat voor politiek/ bestuurlijke (lees: strategische) risico's de gemeenten aan zet zijn, maar dat voor bedrijfsvoeringsrisico's een reserve bij de GR aanwezig hoort te zijn.

² Dit zijn, in tegenstelling tot bestemmingsreserves, reserves zonder bestedingsdoel.

³ 5% * baten begroting 2022 = 5% * € 22,6 mln

De AGR stelt verder het volgende. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor 'hun' GR'en; bij tekorten in de exploitatie staan de deelnemende gemeenten garant en leveren een financiële bijdrage in dit tekort. Daarmee hoort dus bij gemeenten de weerstandscapaciteit voor de risico's van de GR aanwezig te zijn. Met dit uitgangspunt is de vraag legitiem of een GR wel een weerstandsvermogen nodig heeft. Het achterwege laten van een buffer, maakt echter dat de GR geen enkele ruimte heeft in hun bedrijfsvoering en dat wordt als ongewenst beschouwd. Daarom dient voor de bedrijfsvoeringsrisico's wel een reserve bij de GR aanwezig te zijn.

De AGR stelt daarnaast voor de reserve die een GR mag aanhouden om bedrijfsvoeringsrisico's op te vangen te maximaliseren en het maximale bedrag te bepalen als de optelsom van onderstaand 1 tot en met 4:

1. Per medewerker van de GR een bedrag van € 1.000
2. 0,5% van de opgenomen gelden in verband met renterisico's
3. 1% van de totale uitgaven
4. 3% van de inkomsten exclusief inkomsten gemeente-, provinciale- en rijksbijdragen voor wettelijke taken.

Op basis van deze berekeningsgrondslag heeft het AB van de ODRN in 2017 de maximale reservepositie vastgesteld op € 6,7 ton. ⁴

Reflectie ODRN

Onderscheid strategische- en bedrijfsvoeringsrisico's

Is een tweedeling van risico's in bedrijfsvoerings- en strategische risico's wenselijk en passend bij intentie waarmee omgevingsdiensten opgericht zijn? Past dit bij actualiteit zoals verwoord door de commissie van Aartsen?

We merken op dat strategische keuzes niet voorbehouden zijn aan onze deelnemers en dat ook zij slechts beperkt kunnen sturen op strategische risico's en ontwikkelingen. Zo vloeien de Omgevingswet en de WKB voort uit landelijk beleid en niet uit beleid van onze deelnemers. Ook invloed van onze deelnemers op de omvang en aard van de af te nemen diensten bij de ODRN is beperkt. Het onderbrengen van milieutaken bij de ODRN berust op een wettelijke verplichting en de vraag naar onze diensten komt veelal vanuit de private sector en is onderhevig aan conjuncturele ontwikkelingen waarop ook onze deelnemers geen vat hebben. Onze deelnemers kunnen wel kiezen waar ze bouwactiviteiten willen beleggen, zelf uitvoeren of beleggen bij de ODRN. Andere keuzes hierover leiden tot omzetverschuivingen en hebben personele consequenties, maar het totaal aan activiteiten binnen onze regio verandert niet zodat de financiële impact uiteindelijk te overzien is. Onze deelnemers bepalen hoogte en reikwijdte van hun bouwleges. Het is de vraag in hoeverre keuzes hierover van invloed zijn op aard en omvang van bouwactiviteiten en dus van onze werkzaamheden. De mogelijkheid legestarieven te verhogen is begrensd door de eis van kostendekkendheid. In praktijk gaan aanpassingen van tarieven daarom vaak om tienden van procenten. En het legesvrij maken van bouwaanvragen is alleen een optie voor eenvoudige bouwwerken met beperkte risico's. Onze deelnemende gemeenten hebben verder geen invloed op onze BRZO-werkzaamheden in verzorgingsgebied Gelderland en Overijssel. De provincies Gelderland en Overijssel zijn bevoegd gezagen van de BRZO-bedrijven. Bovendien

⁴ AB 6 juli 2017 agendapunt 4 jaarverslag 2016: Het feit dat de ODRN sedert 1 januari 2016 op basis van outputfinanciering werkt heeft ook gevolgen voor de reservepositie die de ODRN mag hebben. Conform de berekeningsgrondslag uit de kadernota van de regionale adviesfunctie kan de maximale omvang nu berekend worden op € 675.000.

verlenen we in het kader van onze BRZO-taak ook diensten aan andere stelsel OD's waarbij andere gemeenten bevoegd gezag zijn.

De strategische invloed van onze deelnemers is dus beperkt en je kunt niet stellen dat de ODRN geen strategische keuzes maakt. Het anticiperen op de WKB en de Omgevingswet met strategisch personeelsbeleid en een flexibele inhuurschil is bijvoorbeeld een taak van de ODRN.

Bovenstaand geeft aan dat de praktijk niet zwart-wit is. Strategische keuzes worden niet alleen gemaakt door onze deelnemers, maar door het Rijk, de provincies Gelderland en Overijssel, onze deelnemende gemeenten, gemeenten van stelsel OD's én door de ODRN.

Wat is de meerwaarde is van het splitsen van onze risico's in strategische- en bedrijfsvoeringsrisico's? Onder aan de streep is er geen verschil. Het totaal aan risico's moet hetzij bij onze deelnemers hetzij bij de ODRN met weerstandscapaciteit afgedekt worden. De splitsing gaat wel voor discussie zorgen. Bij een laag eigen vermogen, moet de ODRN bij tegenslagen gesprekken met deelnemers voeren over aanzuivering van tekorten of liquide middelen. Meer onrust en gesprekken over geld, terwijl we juist rust nastreven en het over de inhoud willen hebben.

De vraag is ook of de keuze om de strategische risico's bij deelnemers te laten, past bij de intentie waarmee omgevingsdiensten in het leven zijn geroepen: omgevingsdiensten als robuuste, zelfstandig opererende organisaties om milieurisico's beter het hoofd te kunnen bieden. We willen in lijn met deze intentie werken. We willen regionaal en meerjarig programmeren zodat we onze schaarse middelen zo effectief mogelijk in kunnen zetten. Dat kan niet zonder autonomie en een financiële buffer.

Om bovengenoemde redenen adviseren we om geen onderscheid te maken tussen strategische- en bedrijfsvoeringsrisico's en om alle risico's af te dekken met de weerstandscapaciteit van de ODRN. Risico's die deze capaciteit overschrijden dienen met de weerstandscapaciteit van deelnemers afgedekt te worden.

Maximale weerstandscapaciteit

De ODRN heeft voldoende reserves nodig om het bedrag aan risico's af te kunnen dekken. De AGR adviseert een berekeningsgrondslag om het maximum van deze reserve te bepalen. Met het maximeren van de reserves willen onze deelnemers voorkomen dat we nodeloos middelen oppotten. Deze angst is begrijpelijk, zeker in tijden van tekorten en bezuinigingen. Om ons de ruimte te geven onze taken uit te voeren en om ons in staat te stellen bedrijfsvoeringsrisico's én strategische risico het hoofd te kunnen bieden, stellen we voor de berekeningsgrondslag en het maximale bedrag te actualiseren. Een eenvoudige en heldere vuistregel, die door Seinstra, onze adviseur en opsteller van het ontwikkelingsprogramma ODRN in 2019, wordt geadviseerd en ook door de GGD en de VRGZ wordt toegepast, is om de reserves te maximeren op 5% van de baten. Op basis van de begroting 2022 komt dit op: $5\% \times 22,6 \text{ mln} = \text{€ } 1,1 \text{ mln}$.

Vraag is wat we doen met een positief weerstandscapaciteit groter dan de benodigde weerstandscapaciteit en kleiner dan het maximale reservebedrag. Betalen we dat terug aan onze deelnemers of voegen we dat toe aan onze reserves tot de norm is bereikt? Met dit vraagstuk hebben ook de GGD en de VRGZ geworsteld. Om vragen en discussie bij de bij de resultaatbestemming in de jaarrekening te voorkomen, hanteren zij het uitgangspunt dat positieve resultaten toegevoegd worden aan de algemene reserve tot de norm bereikt is. Dit uitgangspunt zouden we graag overnemen.

Terugbetalen van vermogen dat groter is dan de benodigde weerstandscapaciteit, betekent dat we nooit meer middelen zouden hebben dan strikt noodzakelijk, het weerstandsvermogen (= de ratio aanwezige weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit) is dan maximaal 1. Het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement hanteert een waarderingstabel waarin een weerstandsvermogen van 1 op het snijvlak van matig en voldoende wordt geclassificeerd, zie bijlage 2. Scherp aan de wind dus. Met hetzelfde argument als de GGD en de VRGZ adviseren we daarom om het uitgangspunt: positieve resultaten toevoegen aan de algemene reserve tot de norm bereikt is over te nemen. Het feit dat we geen post onvoorzien ramen en daarmee geen structurele weerstandscapaciteit opbouwen (zie onderstaand) is een aanvullend argument hiervoor.

Structurele en a-structurele weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit, middelen om niet-begrote kosten te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden, kan bestaan uit incidentele en structurele posten. Met incidentele weerstandscapaciteit kunnen eenmalige tegenvallers opgevangen worden en structurele weerstandscapaciteit gaat over permanent inzetbare middelen om structurele tegenvallers op te vangen:

- Post onvoorzien (structurele weerstandscapaciteit)
- Vrij besteedbare reserves (a-structurele weerstandscapaciteit)

De ODRN heeft geen post onvoorzien begroot. De weerstandscapaciteit van de ODRN is daarom gelijk aan de vrij besteedbare reserves. De vraag is of het niet begroten van een post onvoorzien wenselijk is. Nadat de ontwikkelbijdrage afloopt, hebben we behoudens een klein budget voor opleiding, geen budget voor aanvullende ontwikkeling en onvoorzien geraamd. We komen daar graag bij de behandeling van de begroting 2023 op terug.

Bijlage 1 Adviezen Seinstra en Hendriks

Hendriks Registeraccountant B.V. Advies inzake wijziging (financiële) relatie met opdrachtgevers 8 november 2019:

Weerstandsvermogen

Niet geheel ongebruikelijk is ODRN toegerust met een zeer bescheiden weerstandsvermogen. In de jaarrekening 2018 is € 675.000 verantwoord waar een nieuwe berekening op basis van risico-analyse een omvang van € 803.000 nodig maakt. Door het geleden verlies is de toevoeging achterwege gebleven.

Observatie:

Bij een totaalniveau aan kosten van bijna € 20 miljoen, waarvan ongeveer 20 – 25% bestaat uit kosten van inhuurkrachten, met alle daaraan verbonden kosten en risico's, lijkt mij een weerstandsvermogen van ongeveer € 800.000, zijnde 4% van de kosten, te laag.

Advies:

Verhoog het weerstandsvermogen tot ongeveer 1 maand bedrijfskosten, zijnde ongeveer € 1,5 miljoen. Dat voorkomt bij tegenslagen dat met de deelnemers onaangename discussies gevoerd moeten worden over de aanzuivering van tekorten. Daar komt bij dat de verhoging van het weerstandsvermogen ook de noodzaak tot het periodiek factureren van het J.C.M. onderhanden werk, dat mijns inziens voor alle partijen verstorend werkt, kan worden afgebouwd.

Seinstra

Advies: in ieder geval 5% van de omzet

Reden: aanwezigheid financiële risico's en zorg voor politieke rust

Vanzelfsprekend verantwoording via jaarrekening/ accountant

Bron: Masterclass Financiering omgevingsdiensten Ken je kwetsbaarheid en benut je potentieel

Bijlage 2 definities en begrippen

Weerstandscapaciteit De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen om niet begrote kosten te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. Weerstandscapaciteit kan bestaan uit incidentele en structurele posten. Met incidentele weerstandscapaciteit kunnen eenmalige tegenvaller opgevangen worden en structurele weerstandscapaciteit gaat over permanent inzetbare middelen om structurele tegenvallers op te vangen:

- Post onvoorzien (structurele weerstandscapaciteit)
- Vrij besteedbare reserves (a-structurele weerstandscapaciteit)

Risico Een risico is een onzekere en ongewenste gebeurtenis die een nadelig effect kan hebben op de ODRN, de doelen die zijn gesteld of de financiële positie van de ODRN.

Risicomanagement Integraal risicomanagement is een systematisch en cyclisch proces van identificeren, beoordelen en kwantificeren van risico's, het bepalen en uitvoeren van activiteiten en maatregelen die de kans van optreden en/of de gevolgen van risico's beheersbaar houdt en het evalueren en rapporteren over de verschillende stappen in het proces.

Risicomanagement is onderdeel van de planning- en controlcyclus. Dit betekent dat in de begroting en jaarverslag een paragraaf weerstandsvermogen is opgenomen en dat deze bij de bestuursrapportages indien nodig geactualiseerd worden.

Risicoanalyse. De jaarstukken bevatten een risicoanalyse. Deze omvat de volgende stappen:

1. **Indentificeren van risico's** We nemen onze risico's op met vermelding of het risico financieel [1] dan wel niet financieel [2] zijn vervolgens gegeven we aan wat de gevolgen zijn als het risico zich voordoet en wat de te nemen beheersmaatregel dient te zijn.
2. **Bepalen van beheersmaatregelen** Deze maatregelen moeten leiden tot risicobewustzijn van medewerkers en management van de ODRN en daarna tot bepaalde vaardigheden binnen de ODRN. Voorbeelden hiervan zijn pro-activiteit of continu monitoring. Soms kan een risico makkelijk worden ondervangen door een verzekering, voor andere risico's dienen meer ingewikkelde oplossingen te worden gezocht. Ook kan het zijn we bewust een risico aanvaarden omdat de kosten van de beheersmaatregel in de buurt komen van het feitelijke risico. Feit is dat [bijna] elke beheersmaatregel geld kost en het dan ook noodzakelijk is dat we voor elke maatregel een kosten/baten analyse maken.
3. **Kwantificeren van het restrisico** Ook al zijn er beheersmaatregelen genomen dan nog kan het zijn dat er een risico overblijft: het zogenoemde restrisico. Zaak is dan dit restrisico zo nauwkeurig mogelijk te kwantificeren:
Om tot een waardering van een risico te komen dienen ook de [financiële] gevolgen/ impact van een risico te worden geschat. Vaak is niet exact aan te geven wat de omvang van een risico in financiële zin zal zijn en zal met een schatting moeten worden volstaan.
4. **Inschatting van de kans dat het risico zich voordoet**
Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans dat zich een risico voordoet. Daarbij is gebruik gemaakt van de volgende kans-klasse indeling:

klasse	waarschijnlijkheid	kans
1	zeer klein	10%

klasse	waarschijnlijkheid	kans
2	klein	25%
3	gemiddeld	50%
4	groot	75%
5	zeer groot	90%

5. **Bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit.** De benodigde weerstandscapaciteit bestaat uit de opstelsom van de restrisico's * de risicokans * een dempingsfactor van 0,6. Deze factor, die landelijk gehanteerd wordt, passen we toe omdat het niet aannemelijk is dat alle risico's zich in enig jaar gelijktijdig zullen voordoen.
6. **Bepaling van het weerstandsvermogen** De beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit noemen we 'weerstandsvermogen'. Het weerstandsvermogen is toereikend wanneer financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden. Anders gezegd: Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de financiële positie van een organisatie is. Door voldoende aandacht aan het weerstandsvermogen te besteden, kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigingen of hogere bijdrage van de deelnemers.

Om het weerstandsvermogen objectiever te kunnen beoordelen is door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement [NAR] een waarderingstabel ontwikkeld:

Waarderingcijfer	Ratio weerstandsvermogen				Betekenis
A	groter dan	2,0			uitstekend
B	groter dan	1,4	kleiner dan	2,0	ruim voldoende
C	groter dan	1,0	kleiner dan	1,4	voldoende
D	groter dan	0,8	kleiner dan	1	matig
E	groter dan	0,6	kleiner dan	0,8	onvoldoende
F	kleiner dan	0,6			ruim onvoldoende

Het weerstandsvermogen wordt als volgt berekend:

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}}$$

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst Regio Nijmegen
T.a.v. de voorzitter en de secretaris
per mail

Bestuurskern

Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contact

postbusVTH@minienw.nl

Ons kenmerk

IENW/BSK-2023/372643

Bijlage(n)

1

Datum

Betreft beoordeling zelftoets robuuste omgevingsdienst

Geachte heren Zoet en Kuils,

Allereerst wil ik u hartelijk bedanken voor het tijdig toesturen van de ingevulde toetsingskaders robuuste omgevingsdiensten. Ik heb hiervan kennis genomen en deze beoordeeld. Met deze brief stel ik u op de hoogte van mijn bevindingen.

Met de ondersteuning van het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH) zijn de gegevens van alle zelftoetsen geïnventariseerd en geanalyseerd. De stuurgroep en het bestuurlijk overleg van het IBP VTH hebben vervolgens een advies gegeven waarop ik mijn oordeel heb gebaseerd.

In deze brief geef ik een oordeel over de zelftoets van uw omgevingsdienst, ga ik in op de inhoud van het op te stellen plan van aanpak en geef ik aan hoe ik invulling wil geven aan de monitoring en bijsturing in het proces om te komen tot robuuste omgevingsdiensten.

Algemeen beeld

Alle omgevingsdiensten hebben een zelftoets ingevuld. Mijn beeld na het doornemen van de zelftoetsen, de inventarisatie en analyse door het IBP VTH en de overige onderzoeken die de afgelopen jaren zijn uitgevoerd¹, is dat geen enkele omgevingsdienst op dit moment robuust is. Dit heeft te maken met het ontbreken van voldoende onderbouwing van de gegeven antwoorden dan wel het volledig ontbreken van antwoorden.

Hierbij zie ik grote verschillen tussen de omgevingsdiensten. Er zijn een paar koplopers die naar mijn verwachting op korte termijn kunnen voldoen aan de randvoorwaarden en de kritieke prestatie-indicatoren (kpi's) voor robuuste omgevingsdiensten. Daarnaast is er een grote groep die op een aantal randvoorwaarden of kpi's inzet moet plegen om robuust te kunnen worden. Als laatste zijn er diverse omgevingsdiensten die niet kunnen voldoen aan nagenoeg alle randvoorwaarden of kpi's. Aan deze laatste groep wil ik nogmaals² nadrukkelijk vragen om bij de uitwerking van het plan van aanpak het gesprek

¹ Waaronder Omgevingsdiensten in Beeld 2023

² Brief met kenmerk IENW/BSK-2023/338645 d.d. 16 november 2023

over een optimale schaalgrootte – mogelijk te bereiken door fusie of opsplitsing – te voeren met de omliggende omgevingsdiensten.

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's

Oordeel

Op basis van uw aangeleverde gegevens, analyse en advies van het IBP VTH en de resultaten van de genoemde onderzoeken kom ik tot de conclusie dat u op dit moment niet voldoet aan de robuustheidscriteria, randvoorwaarden en bijbehorende kpi's. In onderstaande tabel is per onderdeel een korte samenvatting gegeven.

Datum

Ons kenmerk
IENW/BSK-2023/372643

Begroting in miljoen	kwaliteitscriteria	Innovatiebudget+ agenda	Weerstands- ratio	Opleidings- budget	congruentie
€ 16,6	0	1	0,12	2,00%	1

Uw zelftoets roept de volgende vragen op:

- Ten aanzien van de randvoorwaarde "Zijn er specifieke kennisgebieden of taken die door een andere dienst worden uitgevoerd?" geeft u ja als antwoord. Dit betekent in tegenstelling tot uw antwoord bij 1 pagina 2, dat u in het plan van aanpak een specificatie moet geven van de gemaakte afspraken over o.a. verantwoording.
- Eveneens ten aanzien van de kpi opleidingsbudget geeft u in de brief aan dat u voldoet. Echter, uit de beantwoording van de vragen komt naar voren dat u niet voldoet. Ik ga ervanuit dat u in het plan van aanpak nader ingaat op deze kpi.
- In de beantwoording van de vragen 12 en 13 verwijst u, voor gemaakte afspraken over (gedeeltelijke) uittreding en de daaraan verbonden voorwaarden naar een nieuwe tekst van de GR ODRN. Graag zien wij deze tekst/onderbouwing terug in het plan van aanpak. Tevens dient u in het plan van aanpak in te gaan op de verbetering van het weerstandsvermogen.

Tot slot bent u een versterking van de samenwerking (mogelijk leidend tot een fusie) tussen ODRN en ODRA aan het onderzoeken. In het plan van aanpak zie ik graag de verdere stappen terug. Daarnaast ontvangen wij bij het plan van aanpak graag de tussenrapportage van de verkenning van de samenwerking tussen ODRN en ODRA.

Ik ontvang graag uiterlijk 1 april 2024 uw plan van aanpak waarin u ingaat op de acties die u de komende tijd uitvoert om robuust te worden.

Inhoud plan van aanpak

Voor het plan van aanpak is geen format opgesteld: voor elke omgevingsdienst is immers maatwerk geboden. Mijn verwachting is dat de koplopers minder werkzaamheden hoeven te verrichten en mogelijk eerder robuust zijn. Daarentegen zullen omgevingsdiensten die momenteel slechts aan een enkele randvoorwaarde of kpi voldoen de volledige twee jaar nodig hebben om alle acties te kunnen uitvoeren.

De werkgroep van het IBP VTH heeft bijgaande checklist (bijlage 1) opgesteld.

Vanuit mijn stelselverantwoordelijkheid monitor ik het gehele proces van totstandkoming van robuuste omgevingsdiensten. Hierbij stuur ik indien noodzakelijk bij met als doel dat op 1 april 2026 alle omgevingsdiensten robuust

zijn. Daarnaast bekijk ik of ik het proces kan faciliteren. Om deze redenen verwacht ik dat de plannen van aanpak tenminste de volgende onderdelen bevatten:

- onderbouwing van alle gegeven antwoorden op de randvoorwaarden en kpi's;
- omschrijving van de acties per randvoorwaarde en/of kpi's die verricht moeten worden om robuust te zijn;
- een uitgebreide tijdsplanning per kwartaal waarin bovengenoemde acties duidelijk omschreven terugkomen. Hierbij wordt inzichtelijk gemaakt welke tussen- en eindproducten worden voorzien van de acties die de komende twee jaar ontplooid worden om robuust te worden.

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's

Datum

Ons kenmerk
IENW/BSK-2023/372643

Ondersteuning

Ik ben bereid ondersteuning te bieden gedurende het proces van vorming van robuuste omgevingsdiensten. Indien u ondersteuning wenst, ontvang ik graag een beschrijving van de gewenste ondersteuning. U kunt dit opnemen in het plan van aanpak. Ook gaan mijn ambtenaren graag hierover met u in gesprek in het eerste kwartaal van 2024. In januari a.s. wordt contact met u opgenomen voor het maken van een afspraak. In dit gesprek kunnen we indien gewenst de zelftoets doornemen en de verwachtingen van het plan van aanpak toelichten.

Tenslotte

Het voldoen aan de randvoorwaarden en kpi's is niet het einddoel. Dit heb ik eerder aangegeven in mijn brief van 16 november jl.³ Alleen het voldoen aan deze ondergrens betekent niet automatisch dat een omgevingsdienst robuust is. Ik benadruk het risico dat door het zelfstandig nastreven van de robuustheidscriteria door iedere omgevingsdienst er dadelijk te veel marginaal robuuste omgevingsdiensten bestaan. Tegelijkertijd constateer ik in de huidige praktijk dat veel omgevingsdiensten nu al moeite hebben om het eigenstandig te kunnen bolwerken. Dit is onwenselijk ook gezien de verwachte toenemende complexiteit van uw belangrijke werk in het VTH-stelsel.

Ik wil u daarom nogmaals nadrukkelijk vragen om bij de uitwerking van uw plan van aanpak, het gesprek over een optimale schaalgrootte - mogelijk te bereiken door fusie of opsplitsing - te voeren met de omliggende omgevingsdiensten.

Voor de borging van de robuustheidscriteria, randvoorwaarden en kpi's onderzoek ik de mogelijkheden om deze op te nemen in wet- en regelgeving.

Ik kijk uit naar uw plan van aanpak op 1 april a.s. en verwacht dat we hiermee met elkaar een belangrijke stap zetten in de versterking van het VTH-stelsel.

Met vriendelijke groet,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

drs. V.L.W.A. Heijnen

³ Brief met kenmerk IENW/BSK-2023/338645 d.d. 16 november 2023

RAPPORT VAN FEITELIJKE BEVINDINGEN

Naar aanleiding van een beperkt Due Diligence onderzoek
in het kader van een mogelijke samenwerking tussen ODRA en ODRN

DDJ Accountants B.V.
Arnhem, 10 oktober 2023

Onderwerpen

Opdracht en vragenlijst	Conclusies en bevindingen	Overzichten, specificaties en toelichtingen	Overzicht van baten en lasten	Financieringsmethodiek	Vergelijking kosten van de dienstverlening	Gevoeligheid van de exploitatie
Weerstandsvormogen	Analyse van de kosten	HR / personeel	Kwaliteitscriteria	Structuur en besluitvorming	Huisvesting	Materiële overeenkomsten en verplichtingen
		Wet- en regelgeving	Verzekeringen	Bijlagen		

Opdracht

Aan de directies van de ODRA en ODRN

Arnhem, 10 oktober 2023

Betreft: **RAPPORT VAN FEITELIJKE BEVINDINGEN**

Opdracht

Wij hebben overeengekomen specifieke werkzaamheden verricht in de vorm van een beknopt en specifiek Due Diligence onderzoek. De opdracht is met u overeengekomen en heeft als doel antwoord te verkrijgen op een aantal specifiek genoemde vragen. De overeengekomen specifieke werkzaamheden zijn tot stand gekomen in overleg met de beoogde gebruikers, zijnde de directies van de omgevingsdiensten ODRN en ODRA. Overeengekomen is om geen volledig boekenonderzoek te verrichten, maar te volstaan met een quick scan om de mogelijke risico's en kansen op de benoemde onderdelen bij een eventuele samenwerking in beeld te krijgen.

De specifiek benoemde vragen en de opdrachtvoorwaarden zijn omschreven in onze opdrachtbrief van 2 mei 2023 en de daarbij behorende bijlage.

Verantwoordelijkheden

Het is uw verantwoordelijkheid om te bepalen of de overeengekomen specifieke werkzaamheden toereikend en geschikt zijn voor het hierboven beschreven doel. Wij hebben onze werkzaamheden verricht in overeenstemming met de Nederlandse Standaard 4400N, 'Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden'. Bij het uitvoeren van deze opdracht hebben wij ons gehouden aan de voor ons geldende relevante ethische voorschriften in de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Voor het overige verwijzen wij naar de opdrachtbrief van 2 mei 2023 en de op de volgende pagina opgenomen vragenlijst.

VRAGENLIJST VOOR DUE DILIGENCE ONDERZOEK VOOR VERKENNING SAMENWERKING ODRN & ODRA

Opdrachtgever: ODRN/ODRA MEI 2023

Aanleiding

Voor de verkenning van de samenwerking tussen ODRA en ODRN dient een beknopt en specifiek Due Diligence (DD) onderzoek te worden uitgevoerd bij beide organisaties. De verkenning van de samenwerking is een eerste stap om een mogelijk vorm van intensieve samenwerking beter te kunnen onderbouwen. Na deze verkenning wordt bij een positieve bestuurlijke beoordeling van beide organisaties een volgende stap gezet door de samenwerking gedetailleerd uit te werken.

Beide directeurs van ODRA (Ruben Vlaander) en ODRN (Steve Kuils) hebben besloten om een beknopt en aangepast Due Diligence (DD) onderzoek in deze verkenning uit te laten voeren door een onafhankelijk accountant. Het DD onderzoek dient antwoord te geven op een aantal vragen. Deze vragen zijn geformuleerd in een gezamenlijk overleg van 19 april 2023 met de concerncontrollers van ODRN en ODRA. De gestelde hoofdvragen treft u hierbij aan.

Due Diligence voor de verkenning

Afgesproken is om in deze verkenning nadrukkelijk *geen volledig boekenonderzoek* te doen, maar te volstaan met een quick scan om de mogelijke risico's van samenwerking in deze verkenning in beeld te krijgen. Wellicht is in een later stadium een dergelijk boekenonderzoek nog wel nodig. Voor nu is gekozen om de belangrijkste DD vragen voor deze verkenning op een rij te zetten.

De vragen

Hieronder zijn de verschillende onderwerpen en de toelichting beschreven waarop DD-onderzoek antwoord moet geven. Wat betreft de 'fiscale aspecten' (bv btw-compensatie) en belangrijke 'juridische organisatie procedures' is door beide concerncontrollers aangegeven dat deze niet van toepassing zijn en niet hoeven te worden meegenomen in deze verkenning.

Onderwerp	Toelichting
Belangrijke overeenkomsten/verplichtingen	Inzicht in alle verplichtingen/overeenkomsten die groter zijn dan 50K per jaar bv SAP
Financiële stand van zaken/ exploitatie	Inzicht in de belangrijke kostenposten, financieringsmethodiek en gevoeligheid van de exploitatie bij het wegvallen van (diensten) financiering.
Juridische structuur/ mandatering/ besluitvorming	Uitwerking van de GR/DVO's, besluitvorming AB/DB, Directievoering, etc.
Onroerende zaken	Huursituatie/ contracten en voorwaarden
HR/Personeel	Funcatiegebouw en totale P-kosten/ Omvang en kosten Inhuur/ Bonusbeleid/ /Langlopende P-dossiers/ Kwaliteitscriteria personeel/ Omvang overhead
Certificering/ Voldoen aan wet- en regelgeving	Indicatie m.b.v. mondelinge interviews wat betreft voldoen aan BIO/AVG/WOO/WEP/WDO/RI&E, Wet duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen*
Verzekeringen	Aansprakelijkheid

*De BIO (Base-line Informatieveligheid Overheid), De AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming), De WOO (Wet Open Overheid), De WEP (Wet Electronische Publicaties), De WDO / WDT (Wet Digitale Overheid / Wet Digitale Toegankelijkheid.) -> klein voorbeeld hieruit: of websites toegankelijk zijn voor (kleuren)blinden, RI&E (Risico Inventarisatie en Evaluatie) -> onderdeel arbo wetgeving., Wet duurzaam (en maatschappelijk) verantwoord ondernemen. + richtlijnen voor verantwoording hierover.

Opmerking: in de navolgende uitwerking is een andere volgorde van behandeling gehanteerd.

Conclusies en bevindingen

1. Financieringsmethodiek

Beide diensten hanteren een verschillende financieringsmethodiek. Wanneer in geval van een fusie gekozen wordt voor één van de gehanteerde systemen, zullen naar alle waarschijnlijkheid zich onderlinge herverdelingseffecten voordoen. Deze effecten kunnen materieel van omvang zijn.

De VNG heeft een position paper uitgebracht waarin onder meer wordt gesproken over landelijke normfinanciering in plaats van lokale outputfinanciering. De mogelijke samenvoeging van ODRA en ODRN kan een aanleiding zijn om normfinanciering te overwegen, in plaats van te (moeten) kiezen uit één van de thans gehanteerde methodieken. Het is overigens niet de verwachting dat normfinanciering tot minder herverdelingseffecten zal leiden.

2. Kosten van de dienstverlening

Uit een analyse van de realisatie over boekjaar 2022, blijkt dat voor beide OD's de kosten van de dienstverlening, uitgedrukt per gedeclareerd uur, met elkaar in lijn liggen. Per gedeclareerd uur bedroegen de kosten over 2022 voor ODRA € 89 en voor ODRN € 91. Over de begrotingsjaren 2023 en 2024 worden de verschillen groter (begroting 2024 voor ODRA € 98 en voor ODRN € 104 per uur). Hierbij merken we wel op dat in zijn algemeenheid een begroting gevoelig(er) is voor gehanteerde aannames en uitgangspunten en daardoor met meer onzekerheid is omgeven.

Verder bevelen wij aan om niet alleen de kosten maar ook de 'waarde' van de dienstverlening met elkaar te vergelijken. Door bijvoorbeeld bij beide diensten veel voorkomende werkzaamheden op kwalitatieve aspecten te analyseren, zoals kwaliteit, tijdigheid en gemiddelde tijdsbesteding.

3. Omvang structurele taken in het kader van robuustheid

Beide diensten voldoen afzonderlijk aan de ondergrens van de omvang van € 16,5 miljoen.

Afgezien van de overige robuustheidscriteria, kan een fusie ertoe leiden dat duurzaam kan worden voldaan aan het gestelde financiële groottecriterium.

4. Materiële kosten

De kosten voor ICT en – in mindere mate – huisvesting en facilitaire zaken verschillen tussen beide diensten aanzienlijk. Berekend per fte noteert ODRA een lager kostenniveau (over boekjaar 2022 voor ICT een verschil van ruim € 1.100 per fte en voor huisvesting bijna € 300 per fte). Het ligt voor de hand dat ODRN profijt kan hebben van de ervaring van ODRA op dit gebied. Ook is het niet onwaarschijnlijk dat samenvoeging kan leiden tot aanzienlijke positieve synergie-effecten.

5. Functiegebouw (HR)

Het door beide diensten gehanteerde functiegebouw verschilt van elkaar in zowel structuur, functiegroepen, functietitels en inschaling. Een analyse van overlap en complementariteit is daardoor niet zonder meer mogelijk gebleken. Een dergelijke analyse strekt – tegen de achtergrond van een fusie – tot aanbeveling maar vergt nader onderzoek.

6. Kwaliteitscriteria

De door ODRA en ODRN toegepaste systematiek, toetsingsmomenten en wijze van rapporteren verschilt zodanig van elkaar, dat een zinvolle vergelijking van de onderliggende deskundigheidsgebieden niet mogelijk is gebleken. Wel is duidelijk dat iedere dienst afzonderlijk een scherp zicht heeft op de status van de robuustheid van de onderscheiden deskundigheidsgebieden.

Het strekt tot aanbeveling om de overlap in deskundigheidsgebieden, waarvan de robuustheid niet kan worden aangetoond, vast te stellen en na te gaan in hoeverre deze elkaar opheffen of op welke gebieden de krachten gebundeld kunnen worden. Verder strekt het tot aanbeveling, om in een later stadium, de gehanteerde meetmethoden en rapportagevorm te uniformiseren.

7. Organisatiestructuur

De interne organisatiestructuur van beide diensten verschilt van elkaar. Het organogram van ODRA is meer hiërarchisch van opbouw, terwijl ODRN meer horizontaal is georganiseerd.

Overigens begrijpen wij, dat ODRN overweegt om de organisatie anders in te richten. Hier hebben wij geen nader onderzoek naar gedaan.

8. Materiële overeenkomsten

De samenwerkingsovereenkomst tussen ODRN en Gemeente Nijmegen loopt eind 2023 formeel af. De huurovereenkomst voor het pand in Nijmegen, dat onderdeel uitmaakt van de samenwerking, heeft 31 december 2024 als einddatum.

Er lopen gesprekken over de inhoud en verlenging van de samenwerking. Tijdens ons onderzoek hebben wij begrepen dat een aantal taken door ODRN in eigen beheer zullen worden genomen. Verder is de insteek om de looptijd met jaarlijkse termijnen te verlengen (kortdurend).

9. Compliance

Omgevingsdiensten hebben te maken met een veelheid aan generieke informatiewetten, waaraan (op enig moment) uitvoering moet worden gegeven. Met behulp van interviews hebben wij ons een eerste beeld gevormd over het hoe bij ODRA en ODRN staat met de implementatie en uitvoering van een aantal van deze wetten en voorschriften. Beide diensten wijzen op de aanzienlijke impact van alle (aangekondigde) wetgeving in het informatiedomein. Op grond van de verstrekte informatie is niet gebleken dat niet wordt voldoen aan de voorschriften overeenkomstig BIO, AVG en WEP. Wel bestaat er enige spanning tussen beschikbare capaciteit en gestelde prioriteiten. Ten gevolge van het feit dat ODRN partner is in het ICT Rijk van Nijmegen (iRvN), verschilt de voorbereiding en aanpak met die van ODRA.

Overzichten, specificaties en toelichtingen

Gecomprimeerd overzicht van baten en lasten

ODRA						ODRN					
	Realisatie		begroting		begroting			Realisatie		begroting	
	2022	%	2023	%	2024	%		2022	%	2023	%
Baten [x € 1.000]							Baten [x € 1.000]				
Partners	20.485	93%	22.737	92%	21.887	91%	Partners	20.154	87%	24.592	87%
Overige deelnemers (OD's)	391	2%	537	2%	439	2%	Overige deelnemers ¹	1.817	8%	2.099	7%
Derden en projecten	943	4%	1.294	5%	1.757	7%	Derden en projecten	1.012	4%	1.204	4%
Mutatie reserves en ohw	205	1%	95	0%	-	0%	Mutatie reserves en ohw	78	0%	483	2%
Totaal baten	22.024	100%	24.663	100%	24.083	100%	Totaal baten	23.061	100%	28.378	100%
Lasten [x € 1.000]							Lasten [x € 1.000]				
Personele lasten	18.480	84%	21.408	87%	21.072	87%	Personele lasten ²	20.153	87%	24.225	85%
Overige bedrijfslasten	3.491	16%	3.255	13%	3.011	13%	Overige bedrijfslasten	3.522	15%	4.153	15%
Totaal lasten	21.971	99,8%	24.663	100%	24.083	100%	Totaal lasten	23.675	103%	28.378	100%
Saldo	53	0,2%	-	0%	-	0%	Saldo	-614	-3%	-	0%

Opmerking en noten

De (gewijzigde) begrotingen 2023 en 2024 zijn inmiddels door de Algemene Besturen vastgesteld.

¹ Inclusief Provincie Overijssel.

² Inclusief identificeerbaar aandeel personele lasten vanuit het gastheerschap gemeente Nijmegen.

	ODRA	ODRN
Systematiek	Beheerste outputfinanciering	P * Q vereenvoudigd (systematiek vanaf boekjaar 2023)
Tarief	Eén integraal tarief voor alle partners Tarief 2023: € 95,-	Gedifferentieerde tarieven en een toeslag. Lager tarief voor deelnemende gemeenten (2023 € 92,-) en een hoger tarief voor overige opdrachtgevers (2023: € 99,-) ¹ . Uniforme toeslag ter dekking van de indirect productieve inzet.
Beprijzing producten en diensten	- Diensten o.b.v. werkelijk bestede uren vermenigvuldigd met het uniforme tarief. - Producten tegen vaste prijs. - Collectieve diensten tegen vaste prijs. - Doorbelasting van materiële kosten tegen kostprijs.	- Werkelijk bestede directe uren vermenigvuldigd met het toepasselijke tarief, met daarbovenop een toeslag; - Doorbelasting van materiële kosten tegen kostprijs.

Analyse

Beide diensten hanteren een verschillende financieringsmethodiek. Analyse wijst uit dat het verschil in financieringsmethodiek over 2022 niet direct heeft geleid tot een groot verschil in de kosten per declarabel uur van beide diensten. Op de volgende pagina zijn de gerealiseerde en begrote tarieven per declarabel uur verder uitgewerkt.

Wanneer bij een fusie de tariefdifferentiatie wordt losgelaten (door ODRN) of juist wordt geïntroduceerd (door ODRA), dan ontstaan er naar alle waarschijnlijkheid wel onderlinge herverdelingseffecten. Deze effecten kunnen materieel van omvang zijn.

De reden voor tariefdifferentiatie (ODRN) hangt samen met verschil in complexiteit van onder meer de BRZO werkzaamheden en, in het verlengde daarvan, de hogere inschaling van personeel. Verder verschilt op enkele onderdelen de wijze waarop tijd wordt geschreven. Ook loopt ODRA een dekkingsrisico op haar dienstverlening die wordt afgerekend tegen vaste prijzen. Dat geldt ook voor ODRN waar het gaat over de indirect productieve inzet.

Tenslotte, het is aan te bevelen om niet alleen de kosten maar ook de ‘waarde’ van de dienstverlening met elkaar te vergelijken. Door bijvoorbeeld bij beide diensten veel voorkomende werkzaamheden op kwalitatieve aspecten te analyseren, zoals kwaliteit, tijdigheid en gemiddelde tijdsbesteding.

¹ de hier vermelde tarieven 2023 zijn exclusief de aanvullende indexering over 2023 van in totaal € 1.899.000, wat rechtstreeks in oktober 2023 in rekening is gebracht bij de deelnemers van ODRN. Bij ODRA is de aanvullende indexering verwerkt in het tarief van € 95,-.

Vergelijking kosten van de dienstverlening

	ODRA			ODRN		
	2022	2023B	2024B	2022	2023B	2024B
Totaal baten in periode	22.024	24.663	24.083	23.061	28.378	28.097
Totaal lasten in periode	21.971	24.663	24.083	23.675	28.378	28.097
Af: door te belasten materiële kosten ¹	-671	-669	-515	-281	-311	-337
Allocatiebasis baten [x € 1.000]	21.353	23.994	23.568	22.780	28.067	27.760
Allocatiebasis lasten [x € 1.000]	21.300	23.994	23.568	23.394	28.067	27.760
Geboekte declarabele uren	238.065	252.929	239.587	258.394	281.000	268.000
Baten per declarabel uur	€ 90	€ 95	€ 98	€ 88	€ 100	€ 104
Lasten per declarabel uur	€ 89	€ 95	€ 98	€ 91	€ 100	€ 104

Toelichtingen

- Bovenstaand overzicht geeft inzicht in de vergelijkbaarheid van de kosten van de dienstverlening per uur en betreffen niet de tarieven die in rekening worden gebracht.
- ¹ 'Door te belasten materiële kosten' zien op uitgaven die zijn voorgesloten voor derden. Deze bedragen worden één op één doorbelast en hebben in feite geen betrekking op de kosten van de dienstverlening. Vandaar dat deze zijn geëlimineerd.
- De 'geboekte declarabele uren' zijn voor ODRN inclusief de indirect productieve inzet.
- Ten gevolge van het hanteren van vaste productprijzen kan een verschil ontstaan tussen bestede en door te belasten uren (dekkingsverschil). In 2022 was voor beide diensten sprake van een (klein) dekkingstekort, met als gevolg een (iets) lager aantal door te belasten uren. Omwille van de vergelijkbaarheid is in de berekening dit effect geneutraliseerd en uitgegaan van het geboekte (verwachte) aantal declarabele uren.
- De voor 2024 begrote afname van het aantal uren, is onder meer het gevolg van de invoering Wkb, afloop van de SPUK subsidie en terugname complexe vergunningsverlening door de stelsel OD's (dat laatste aspect heeft betrekking op ODRN).
- Als mogelijke verklaringen voor de tariefverschillen worden genoemd de gemiddeld hogere personele inschaling bij ODRN (schalen 10/11 versus schalen 9/10), verschil in omvang van ICT- en huisvestingskosten en bij het opstellen van de begrotingen gehanteerde verschillende kosten- indexatiespercentages.

Financiële overzichten: omzet naar taakveld en programma's

Omzet per taakveld		ODRA							
[x € 1.000]	Realisatie		Realisatie		begroting		begroting		
	2021	%	2022	%	2023	%	2024	%	
Bouw	5.343	27%	5.995	27%	7.241	29%	7.312	30%	
Milieu en algemeen	14.255	73%	16.029	73%	17.422	71%	16.771	70%	
Totaal	19.598	100%	22.024	100%	24.663	100%	24.083	100%	

Omzet per taakveld		ODRN							
[x € 1.000]	Realisatie		Realisatie		begroting		begroting		
	2021	%	2022	%	2023	%	2024	%	
Bouw	10.547	45%	10.172	44%	12.316	43%	12.439	44%	
Milieu en algemeen	13.089	55%	12.889	56%	16.062	57%	15.658	56%	
Totaal	23.635	100%	23.061	100%	28.378	100%	28.097	100%	

Omzet per programma		ODRA							
[x € 1.000]	Realisatie		Realisatie		begroting		begroting		
	2021	%	2022	%	2023	%	2024	%	
VTH-bouw	5.343	27%	5.632	26%	5.872	24%	6.206	26%	
VTH-milieu	10.090	51%	9.796	44%	9.177	61%	8.882	37%	
subtotaal VTH	15.433	79%	15.428	70%	15.049	61%	15.088	63%	
Advies en projecten	4.165	21%	6.596	30%	9.614	39%	8.995	37%	
Totaal	19.598		22.024	100%	24.663	100%	24.083	100%	

Omzet per programma		ODRN							
[x € 1.000]	Realisatie		Realisatie		begroting		begroting		
	2021	%	2022	%	2023	%	2024	%	
VTH-bouw	9.055	38%	8.506	37%	9.544	34%	10.219	36%	
VTH-milieu	9.016	38%	8.683	38%	9.391	33%	9.594	34%	
subtotaal VTH	18.071	76%	17.189	75%	18.935	67%	19.813	71%	
Advies en projecten	5.565	24%	5.872	25%	9.443	33%	8.284	29%	
Totaal	23.635	100%	23.061	100%	28.378	100%	28.097	100%	

Opmerkingen

- Het IBP-VTH heeft een set van kwalitatieve en kwantitatieve robuustheidscriteria voor de ondergrens van omgevingsdiensten vastgesteld. ODRA en ODRN voldoen aan het eerste criterium, een minimale omvang van het regionaal werkprogramma van € 16,5 miljoen (inclusief overhead en prijspeil 2023).
- De kaders en planning voor ontvlechting van BRIKS taken gemeente Nijmegen zijn inmiddels door het AB van ODRN vastgesteld. Mogelijke financiële effecten zijn, in afwachting van de concrete uitwerking, nog niet in de begroting van 2024 verwerkt. In het kaderbesluit is vastgelegd dat ontvlechting niet mag leiden tot financieel nadeel en dat sprake moet blijven van een robuuste organisatie.

Verwijzing herkomst van de bedragen per programma

ODRA

- 2021 / 2022: tabel 1 staat van baten en lasten, jaarrekening 2022 katern 2
- 2023: bijlage 2 uit de begroting 2023, 'producten en diensten overzicht'
- 2024: bijlage 2 en 3 uit de begroting 2024, 'producten en diensten overzicht'

ODRN

- 2021 / 2022: staat van baten en lasten – programma indeling conform jaarrekening 2022.
- 2023: § 5.3 gewijzigde begroting 2023 incl. extracomptabele toerekening van de aanvullende indexering 2023
- 2024: § 4.7 van de begroting 2024

Financiële overzichten – herkomst omzet

Baten [omzet]		ODRA					
[x € 1.000]		Realisatie		Realisatie		begroting	
		2021	%	2022	%	2023	%
						2024	%
Deelnemende gemeenten en Prov. Gelderland		18.395	94%	20.485	93%	22.737	92%
Overige opdrachtgevers		1.096	6%	1.334	6%	1.831	7%
Budget ontwikkelprogramma		-	0%	-	0%	-	0%
Mutatie OHW en reserves		107	1%	205	1%	95	0%
		19.598	100%	22.024	100%	24.663	100%

Baten [omzet]		ODRN					
[x € 1.000]		Realisatie		Realisatie		begroting	
		2021	%	2022	%	2023	%
						2024	%
Deelnemende gemeenten en Prov. Gelderland		20.566	87%	20.154	87%	24.592	87%
Overige opdrachtgevers		2.048	9%	2.174	9%	3.303	12%
Budget ontwikkelprogramma ¹		1.015	4%	656	3%	144	1%
Mutatie OHW en reserves		7	0%	78	0%	339	1%
		23.635	100%	23.061	100%	28.378	100%

¹ ontwikkelprogramma ODRN 2020 – 2021.

Specificatie herkomst per (begrotings)jaar

Jaar	Deelnemende gemeenten	Provincie Gelderland	Provincie Overijssel	OD's stelsel	Overige opdrachtgevers	Saldo mutaties balansposten	Totaal
[x € 1.000]							
ODRA							
2021	12.753	5.642	-	469	627	107	19.598
2022	13.594	6.891	-	391	943	205	22.024
2023	14.715	8.022	-	537	1.294	95	24.663
2024	15.149	6.738	-	439	1.757	-	24.083
ODRN							
2021	14.670	6.911	847	883	317	7	23.635
2022	14.213	6.597	890	927	358	78	23.061
2023	16.969	7.623	854	1.245	1.204	483	28.378
2024	17.234	8.555	1.032	684	592	-	28.097

Om inzicht te krijgen in de gevoeligheid van de financiële exploitatie is aansluiting gezocht bij de KPI ‘omvang van het regionaal werkprogramma’. Onderstaande tabel geeft voor beide diensten de omvang van de basis-, milieu gerelateerde- en plustaken weer over het begrotingsjaar 2023.

	ODRA		ODRN	
	[x € 1.000]	%	[x € 1.000]	%
Basistaken	10.669	43%	9.930	35%
Milieugerelateerde plustaken	6.279	25%	5.543	20%
Overige plustaken, waaronder BWT	-	0% ¹	1.092	4%
Subtotaal structurele taken i.h.k.v. robuustheidscriteria	16.948	69%	16.566	58%
Bouwgerelateerde taken deelnemende gemeenten	6.588	27% ²	11.223	40% ³
Overige projecten incl. eventuele balansmutaties	1.127	5%	589	2%
Totaal begrote baten over 2023	24.663	100%	28.378	100%

¹ BWT onder overige plustaken is niet apart gespecificeerd in de begroting 2023 van ODRA

² Voor vier gemeenten, waarvan het aandeel van gemeente Arnhem circa € 3,5 miljoen bedraagt.

³ inclusief een aandeel van de gemeente Nijmegen van circa € 6,8 miljoen

Toelichting

- De ondergrens van de omvang van het regionaal werkprogramma is minimaal € 16,5 miljoen inclusief overhead en op basis van prijspeil 2023.
- Omvang van de structurele taken die meetellen voor de robuustheid zijn voor beide diensten, in absolute zin, vergelijkbaar. Verder wordt afzonderlijk (nipt) aan de genormeerde ondergrens voldaan.
- De post ‘overige projecten’ ziet onder meer op SPUK gelden (wel een milieu-gerelateerde plustaak, maar niet structureel) en/of stelseltaken die vanaf 2024 teruggaan naar de betreffende OD’s.

ODRN - baten 2022 BRIKS taken			
[x € 1.000]			
Taak	Totaal baten deelnemers	Aandeel gemeente Nijmegen	Aandeel overige deelnemers
VTH - BRIKS	8.506	4.753	3.753
Totaal baten 2022	8.506	4.753	3.753
Relatief aandeel in BRIKS baten [2022]	100%	55,9%	44,1%
Aandeel in totale baten [2022]	37%	21%	16%

Beschouwing

Gemeente Nijmegen heeft het voornemen om BRIKS-taken terug te nemen. Over 2022 representeerden deze taken ongeveer 21% van de totale inkomsten en ruim 55% van alle bouw gerelateerde inkomsten.

Inmiddels ligt er een kaderbesluit waarin onder meer staat dat de ontvlechting voor ODRN niet mag leiden tot financieel nadeel en dat ODRN ook na ontvlechting een robuuste organisatie zal blijven.

Met het wegvallen van de hieraan gerelateerde inkomsten vervalt ook een deel van de dekking van de overhead kosten. De precieze impact is op dit moment niet te bepalen. Dat geldt zowel voor het mogelijke dekkingstekort als ook voor de inschatting van het variabele deel van de overhead.

De totale BRIKS taken, in 2022 uitgevoerd door ODRA bedroeg in omvang ruim 5,6 miljoen euro. Dat is ongeveer een aandeel van 26% in de totale baten.

Vermogen voor het opvangen van tegenvallers en risico's

Het eigen vermogen van organisaties fungeert onder meer als buffer om tegenvallers op te kunnen vangen. Voor Omgevingsdiensten bestaat dit weerstandsvermogen uit algemene- en bestemmingsreserves.

In de huidige gemeenschappelijke regelingen is de omvang van de 'algemene reserve' gemaximeerd. Voor ODRA bedraagt het maximum € 500.000. Voor ODRN geldt dat het Algemeen Bestuur heeft bepaald om de vrij besteedbare reserves te maximeren op 5% van de begrote baten. De risico's die zich kunnen manifesteren en de omvang van een passend weerstandsvermogen is onderwerp van gesprek. ODRN heeft inmiddels een notitie opgesteld dat 31 augustus 2023 ingebracht zal worden in de vergadering van het Algemeen Bestuur (nota "ODRN Risico's en weerstandscapaciteit"). Ook ODRA heeft een evaluatie aangekondigd van de hoogte van de algemene reserve, mede tegen de achtergrond van een geplande wijziging van de GR. Feit is in elk geval dat de omvang van de activiteiten van beide Omgevingsdiensten al enkele jaren op rij toeneemt. De omvang van het weerstandsvermogen zou hiermee gelijke tred moeten kunnen houden. Voor beide diensten geldt een ander maxima. Op grond van het risicoprofiel is er niet direct een valide reden om hierin onderscheid te maken.

Weerstandsvermogen ¹ ultimo 2022

Ter illustratie van het aanwezige weerstandsvermogen, is onderstaande tabel opgenomen, gebaseerd op de jaarrekening van beide diensten.

	ODRA		ODRN	
[x € 1.000]	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2022
Algemene reserve	470	470	718	104
Bestemmingsreserves	544	393	339	339
Totaal reserves	1.014	863	1.057	443
Totaal omzet	19.597	22.024	23.635	23.061
Totaal reserves als % van de omzet	5,2%	3,9%	4,5%	1,9%
Algemene reserve als % van de omzet	2,4%	2,1%	3,0%	0,5%

¹ in het kader van de robuuste omgevingsdienst wordt inmiddels gesproken over 'weerstandratio', de verhouding tussen de som van de geïnventariseerde risico's ten opzichte van het vrije vermogen.

Financiële overzicht – lasten

Analyse en vergelijking lasten op basis van boekjaar 2022

ODRA				ODRN			
[x € 1.000]							
Lasten	Overhead	Direct	Totaal		Overhead	Direct	Totaal
Personele lasten	3.320	15.160	18.480	Personele lasten	3.193	16.537	19.730
Materiële lasten				Materiële lasten			
- huisvesting & facilitair	716	-	716	- huisvesting & facilitair	852	-	852
- ICT	804	-	804	- ICT	1.146	-	1.146
- Stelselkosten	192	115	307	- Stelselkosten	270	-	270
- Algemene kosten	428	63	491	- Algemene kosten	715	-	715
- Projecten (door te belasten)	-	747	747	- Projecten	-	281	281
- Dotatie verlofsparen	325	-	325	- Dotatie verlofsparen	423	-	423
- Onvoorzien / incidenteel	101		101	- Onvoorzien / incidenteel	257	-	257
Subtotaal materiële lasten	2.566	925	3.491	Subtotaal materiële lasten	3.663	281	3.945
Totaal lasten	5.886	16.085	21.971	Totaal lasten	6.856	16.819	23.675
Relatieve verhouding	26,8%	73,2%		Relatieve verhouding	29,0%	71,0%	

Uitgangspunt is de rubricering volgens de jaarrekening 2022 van ODRA. Om de onderliggende posten met elkaar te kunnen vergelijken, is de staat van baten en lasten van ODRN op onderdelen ge-herrubriceerd. Deze herrubricering is onderstaand samengevat weergegeven.

ODRN	Her-			
Herrubricering SBL 2022	Jaarrekening	rubricering	Totaal	%
	[x € 1.000]			
Personele lasten	18.695	1.035	19.730	83%
Piofah: huisvesting, facilitair & ICT	2.651	-652	1.999	8%
Ontwikkelprogramma	731	-474	257	1%
Overige materiële kosten	747	-32	715	3%
Afschrijvingen	300	-300	0	0%
Materiële kosten opdrachtgevers	281		281	1%
Bijdrage regionaal stelsel	270		270	1%
Dotatie verlofsparen	-	423	423	2%
Totaal lasten	23.675	-	23.675	100%

Toelichting

De personele- en materiële lasten worden op de volgende pagina’s verder geanalyseerd en toegelicht.

Ontwikkeling van de gerapporteerde overhead

De door beide diensten gerapporteerde (begrote) overheadkosten zijn **niet** een-op-een met elkaar te vergelijken. Hiervoor is aanzienlijke herrubricering nodig, zoals bovenstaand toegepast op boekjaar 2022.

Wel is een opvallende trend waarneembaar in de relatieve (begrote) overheadpercentages. Bij ODRA daalt het percentage van 29% in 2021 naar 25% in de begroting over 2024. Bij ODRN fluctueert het gerapporteerde percentage tussen 27% en 29%.

Financiële analyse – personele lasten

Personele lasten boekjaar 2022

FTE's 2022	ODRA		
	Intern	Inhuur	Totaal
fte's			
Direct personeel	130,4	29,0	159,4
Inhuur pool prov. programma's	-	7,2	7,2
Overhead	32,4	5,2	37,6
Totaal fte	162,8	41,4	204,2

Personele lasten ¹	Intern	Inhuur	Totaal
[x € 1.000]			
Direct personeel		2.914	16.740
Inhuur pool prov. programma's	13.826	1.224	1.224
Overhead ODRA		516	516
Totaal	13.826	4.654	18.480

¹ incl. overige personele kosten, maar exclusief dotatie verlofsparen

Lasten per fte	Intern	Inhuur	Totaal
[x € 1.000]			
Direct personeel		100,5	
Inhuur pool prov. programma's	84,9	170,0	
Overhead ODRA		99,2	
Overhead Piofah		n.v.t.	
Gemiddeld per fte, excl pool	84,9	100,3	87,6

FTE's 2022	ODRN		
	Intern	Inhuur	Totaal
fte's			
Direct personeel	143,7	44,0	187,7
Inhuur pool prov. programma's	-	1,4	1,4
Overhead ODRN	23,2	2,4	25,6
Overhead Piofah	-	10,0	10,0
Totaal fte	166,9	57,8	224,7

Personele lasten ¹	Intern	Inhuur	Totaal
[x € 1.000]			
Direct personeel	11.746	4.558	16.304
Inhuur pool prov. programma's	-	233	233
Overhead ODRN	2.051	219	2.270
Overhead Piofah	-	923	923
Totaal	13.797	5.933	19.730

Lasten per fte	Intern	Inhuur	Totaal
[x € 1.000]			
Direct personeel	81,7	103,6	
Inhuur pool prov. programma's	-	170,0	
Overhead ODRN	88,4	91,7	
Overhead Piofah	-	92,3	
Gemiddeld per fte	82,7	102,7	87,3

Toelichting

Inhuur

Er kunnen 3 categorieën inhuur worden onderscheiden, met elk haar eigen norm en gemiddelde kostprijs. In de onderlinge vergelijking is categorie inhuur pool provinciale programma's apart gespecificeerd, vanwege het verschil van inzet tussen beide diensten en het relatief hogere uurtarief (in het Gelders Stelsel is afgesproken dat onderlinge diensten tussen OD's worden doorbelast op basis van het verkooptarief).

Personele lasten

De gemiddelde kosten per fte over 2022 blijken voor beide diensten nagenoeg gelijk. Kleine onderlinge verschillen tussen intern en extern personeel (+/- 2,5%). De gemiddeld hogere inschaling bij ODRN blijkt niet direct uit de onderlinge vergelijking. Mogelijk is dit een effect van verschil in anciënniteit tussen beide diensten. Dat zou met het oog op een fusie interessant zijn om meer in detail te vergelijken.

Financiële analyse - personele kengetallen

Personeel	ODRA					
	Realisatie		begroting		begroting	
Aantal fte's	2022	%	2023	%	2024	%
Uitvoering	166,6	82%	179,2	82%	169,7	83%
Management en staf	37,6	18%	39,3	18%	35,3	17%
Totaal	204,2	100%	218,5	100%	205,0	100%
Fte's intern en extern						
Intern	162,8	80%	184,8	85%	176,4	86%
Extern	41,4	20%	33,7	15%	28,6	14%
Totaal	204,2	100%	218,5	100%	205,0	100%
Gem. lasten per fte [x 1.000]						
Intern	€ 84,9		€ 86,7		€ 92,7	
Extern, incl pool	€ 112,4		€ 122,1		€ 129,0	

Personeel	ODRN					
	Realisatie		begroting		begroting	
Aantal fte's	2022	%	2023	%	2024	%
Uitvoering	189,1	84%	193,0	80%	198,2	83%
Management en staf ¹	35,6	16%	48,3	20%	40,5	17%
Totaal	224,7	100%	241,3	100%	238,7	100%
Fte's intern en extern						
Intern	166,9	74%	178,0	74%	187,2	78%
Extern	57,8	26%	63,3	26%	51,5	22%
Totaal	224,7	100%	241,3	100%	238,7	100%
Gem. lasten per fte [x 1.000]						
Intern ²	€ 82,7		€ 94,3		€ 99,2	
Extern, incl pool	€ 102,7		€ 114,9		€ 118,4	

Noten

¹ ODRN heeft de ICT organisatie en salarisverwerking volledig uitbesteed aan iRVN resp. Nijmegen, i.t.t. ODRA. De hiermee gepaard gaande kosten zijn begrepen onder overige bedrijfslasten, aangezien het personele aandeel thans niet betrouwbaar is vast te stellen. In 2023 is een (tijdelijke) uitbreiding van de van de staf begroot, i.v.m. vervanging van ICT systemen en invoering OW/WKB, hetgeen de (tijdelijke) toename verklaart.

² De voor ODRN gepresenteerde begrote gemiddelde lasten per fte over 2023 en 2024 zijn gebaseerd op de gerapporteerde lasten met een beperkt aantal her-rubriceringen.

Financiële analyse – materiële lasten

Materiële lasten boekjaar 2022 (gedeeltelijk)

ODRA				ODRN			
Item	Totale lasten	FTE's	Per fte	Item	Totale lasten	FTE's	Per fte
- huisvesting & facilitair	€ 716.000	204,2	€ 3.506	- huisvesting & facilitair	€ 852.000	224,7	€ 3.793
- ICT	€ 804.000	204,2	€ 3.937	- ICT	€ 1.146.000	224,7	€ 5.101
- Algemene kosten	€ 491.000	204,2	€ 2.405	- Algemene kosten	€ 715.000	224,7	€ 3.183
- Onvoorzien en incidenteel	€ 101.000	204,2	€ 495	- Onvoorzien en incidenteel	€ 257.000	224,7	€ 1.144

Analyse

Huisvesting

ODRA heeft in 2022 een nieuwe locatie betrokken. Dat beïnvloed het kostenplaatje per fte (eenmalige posten). Over 2023 is voor huisvesting & facilitair euro 824.000 begroot. Uitgaande van het aantal begrote fte (218,5) komen de verwachte kosten uit op euro 3.771 / fte. In lijn met de reguliere indexeringen.

Over 2022 is het kostenverschil per fte ruim 8%. Dat verschil zal naar verwachting in 2023 toenemen, aangezien ODRN in 2023 is geconfronteerd met een aanzienlijke stijging van de energiekosten (onderdeel piofah diensten gemeente Nijmegen). Voor meer details wordt verwezen naar het separate hoofdstuk over huisvesting.

ICT

De ICT kosten per fte zijn voor ODRN ruim 24% hoger dan voor ODRA. Dat verschil blijft ook in de begrote jaren 2023/2024 ongeveer gelijk. Een éénduidige oorzaak is op grond van de uitgevoerde analyse vooralsnog niet te geven. Het grootste deel van kosten wordt afgerekend via het gastheerschap met Nijmegen. Deze bestaan uit de kosten voor de dienstverleningsovereenkomst met iRvN en software licenties. De personele kosten zijn in deze analyse gealloceerd aan de personele overhead (5,9 fte). De overige kosten bestaan uit afschrijvingslasten voor ICT randapparatuur, die door ODRN zijn geactiveerd. Met name de kosten voor het beheer verschillen aanzienlijk. Het loont waarschijnlijk de moeite om een nauwkeurige onderlinge vergelijking te maken van de beide netwerken en ict organisaties. Daarbij merken we op dat de omvang van het gastheerschap – ook ten aanzien van ict – thans al onderwerp van gesprek is. Mogelijk dat dit aspect hierin wordt meegenomen.

Algemene- en overige organisatiekosten

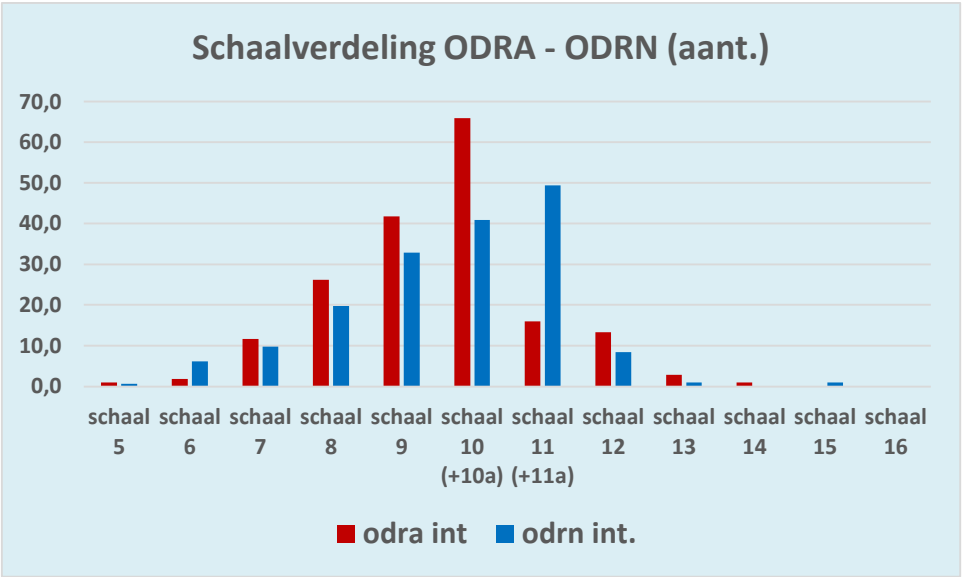
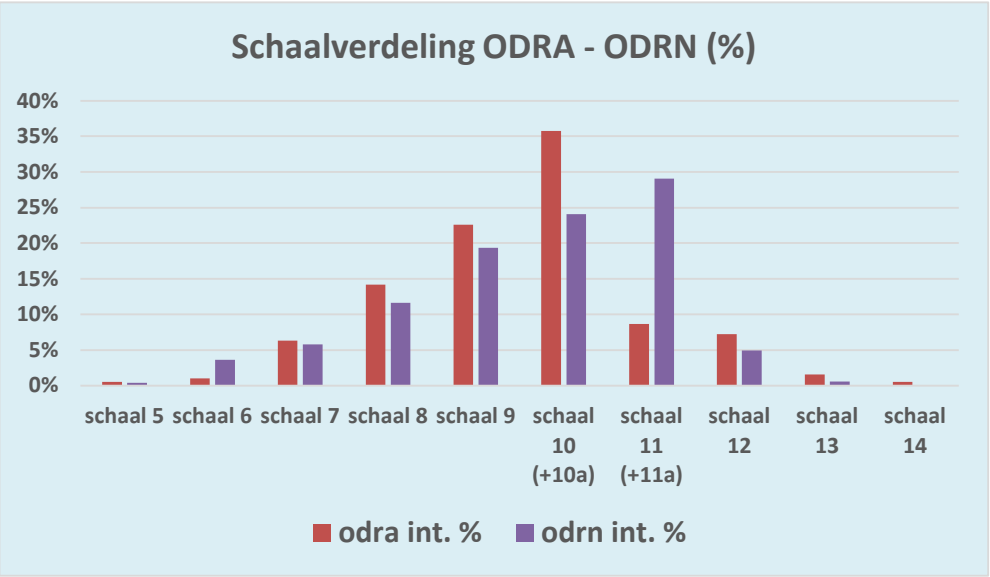
ODRA

De algemene kosten bestaan volledig uit advieskosten. Onder de onvoorziene en incidentele kosten zijn onder meer de kosten begrepen m.b.t. de ontvlechting met de Connectie.

ODRN

Het verschil in algemene kosten wordt in belangrijke mate verklaard door de kosten voor salarisadministratie. ODRA voert dat in eigen beheer, terwijl het voor ODRN wordt verzorgd door gemeente Nijmegen. In 2022 bedroeg deze kostenpost circa euro 150.000. De post onvoorzien/incidenteel heeft volledig betrekking op het ontwikkelprogramma ODRN 2020-2021.

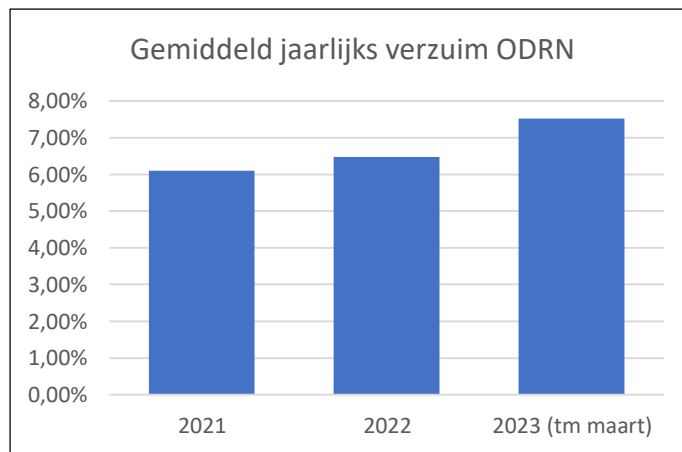
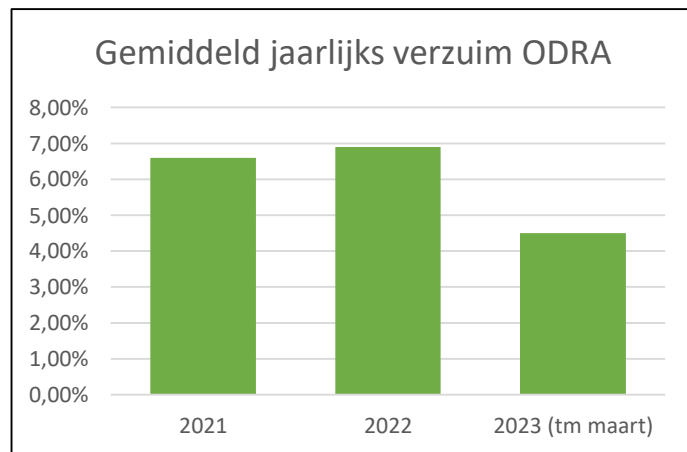
Vergelijking loonschalen eigen personeel (excl. Inhuur)

Toelichting

Uit bovenstaande grafieken blijkt de verdeling over de verschillende salarisschalen. Het zwaartepunt bij ODRA ligt op de schalen 9 en 10 (totaal 58%) en bij ODRN op de schalen 10/11 (totaal 53%). Dit is onder meer het gevolg van de eerder vermelde inschaling op grond van complexe(re) werkzaamheden.

Verder hebben we de twee functiegebouwen met elkaar vergeleken. Conclusie is dat deze verschillen van elkaar. Met name in opbouw, benaming en inschaling. Een analyse gericht op het vaststellen van overlap en complementariteit is aan te bevelen, maar zal om nader onderzoek vragen.

Toelichting

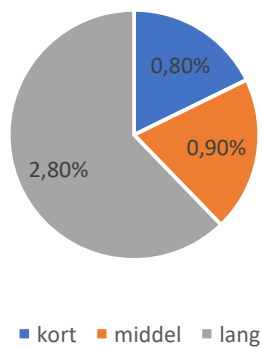
ODRA

Over het eerste kwartaal 2023 bedroeg het gemiddeld verzuim 5,6% en cumulatief tot en met juli afgerond 4,5%. Dalende trend derhalve. Wel was het aantal ziekmeldingen (frequentie) in Q1-2023 hoog, gemiddeld 31 per maand. Er is thans geen sprake van extra lang verzuim (> 1 jaar ziek).

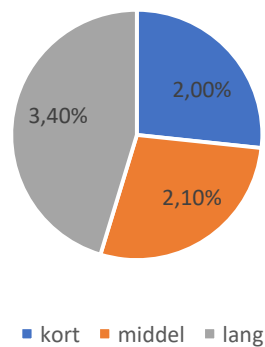
ODRN

Over het eerste kwartaal 2023 bedroeg het gemiddeld verzuim 7,5%, een lichte toename ten opzichte van 2022. Ten gevolge hiervan is de verzuimbegeleiding aangepast, organisatorisch, met als doel om onder het normpercentage van 5% te komen. Medio juni 2023 waren 4 medewerkers langer dan een jaar ziek.

Gemiddeld verzuim 2023 ODRA
[tm juli]

Gemiddeld verzuim 2023 ODRN
[tm maart]

Kwaliteitscriteria personeel

Er gelden kwaliteitscriteria voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). De kwaliteitscriteria voor de kritische massa (deskundigheid en ervaring) zijn verplicht voor VTH-taken van het basistakenpakket van de omgevingsdiensten. We zijn nagegaan op welke wijze dat bij beide diensten is geregeld en geborgd.

Uit de analyse blijkt dat de door ODRA en ODRN toegepaste meetmethoden, toetsingsmomenten en wijze van rapporteren zodanig van elkaar verschilt, dat vergelijking van de onderliggende deskundigheidsgebieden thans niet een-op-een mogelijk of zinvol is.

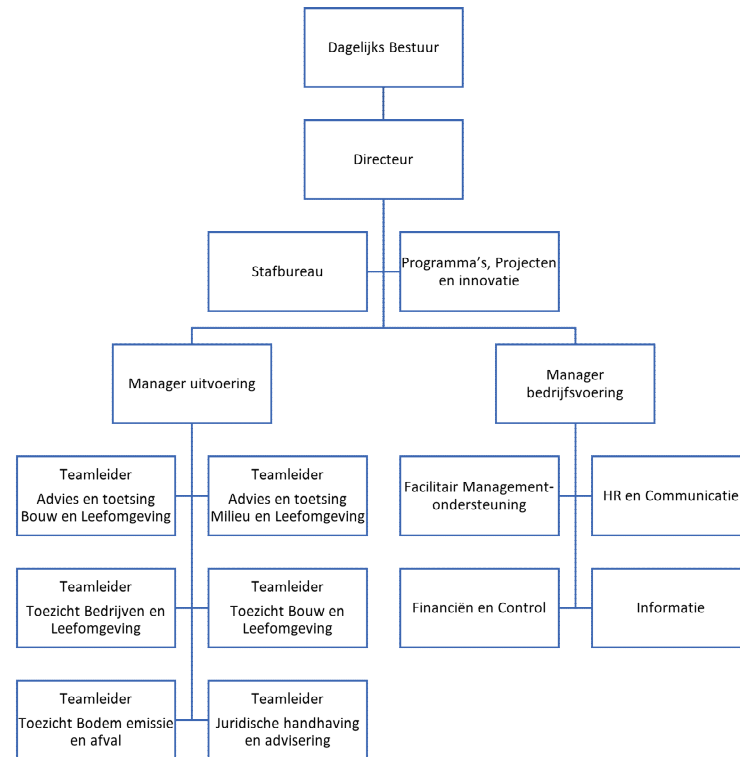
Wel is duidelijk dat iedere dienst afzonderlijk een scherp zicht heeft op de status van de robuustheid van de onderscheiden deskundigheidsgebieden. Maar zoals opgemerkt, de gehanteerde systematiek en wijze van rapporteren loopt uiteen.

Het is aan te bevelen om, van beide diensten, de overlap in deskundigheidsgebieden waarvan de robuustheid niet kan worden aangetoond vast te stellen en na te gaan in hoeverre deze elkaar opheffen of op welke gebieden de krachten gebundeld kunnen worden. Het is namelijk zeer wel denkbaar dat op een gebied waar de ene OD niet robuust is, de andere dienst dat wel is. En vice versa.

Verder strekt het tot aanbeveling, om in een later stadium, de gehanteerde meetmethoden en rapportagevorm te uniformiseren.

Juridische structuur en besluitvorming

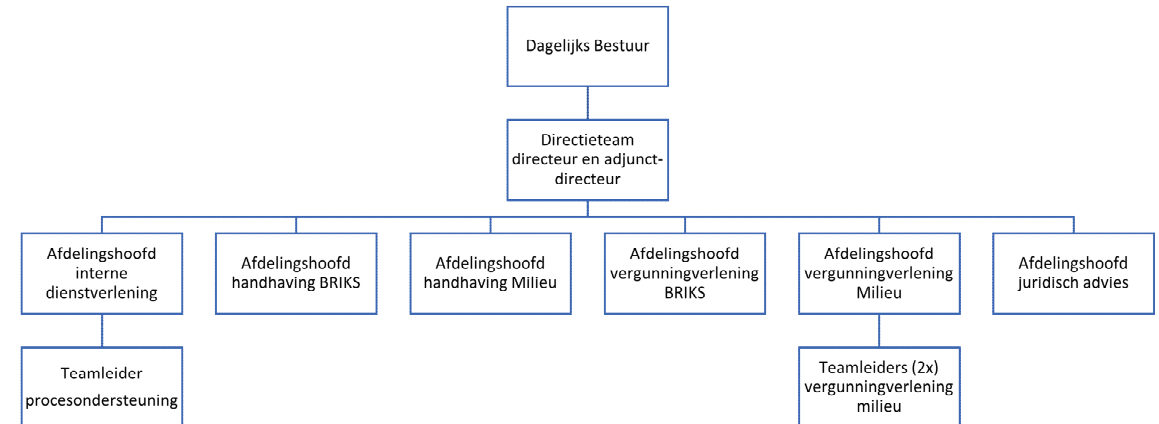
Organogram ambtelijke organisatie ODRA

Structuur en mandatering ODRA

Aan het hoofd van de interne organisatie staat de directeur. Hij is bevoegd voor het nemen van operationele besluiten en deelt deze verantwoordelijkheid met twee managers, uitvoering en bedrijfsvoering. Zij hebben afzonderlijk een mandaat voor aangaan van verplichtingen tot € 100.000 en gezamenlijk als MT een mandaat tot aan de EA grens van € 209.000. Daarboven ligt het mandaat bij het Dagelijks Bestuur (DB).

Organogram ambtelijke organisatie ODRN

Structuur en mandatering

De ambtelijke organisatie bestaat uit zes afdelingen, met aan het hoofd de directeur en het afdelingshoofd interne dienstverlening, tevens adjunct-directeur. De afdelingshoofden geven ieder leiding aan een afdeling. Bij de grotere afdelingen vergunningverlening milieu en interne dienstverlening zijn teammanagers benoemd.

Het dagelijks bestuur heeft aan de directeur een mandaat verleend tot een bedrag van € 300.000, voor het aangaan van contractuele en financiële verplichtingen en tot het doen van betalingen. Voor het afdelingshoofd interne dienstverlening en de overige afdelingshoofden geldt in beginsel een zelfde limiet. De directeur kan bij toewijzing van het budget een lagere limiet toekennen.

Vergelijking kerngegevens huisvesting

	ODRA	ODRN
Contractuele bepalingen		
Verhuurder	EusebiusBS (Arnhem) B.V.	Gemeente Nijmegen
Einddatum huurovereenkomst	31 januari 2043	31 december 2024
Beëindiging	Opzegtermijn 1 jaar [vóór 31.01.2042]	Opzegtermijn 1 jaar [vóór 31.12.2023]
Tussentijdse opzegmogelijkheid	Nee	Alleen bij overname contract door andere huurder
Verlengingsoptie	Vijf jaar	Telkens met één jaar
Energielabel	Minimaal A++	C
Afrekening servicekosten	Voorschot met jaarlijkse afrekening	Vast jaarlijks bedrag, niet verrekenbaar
Indexatie	Jaarlijks per 1 februari, voor het eerst per 1 februari 2024	Jaarlijks per 1 januari. De huurindexatie per 1 januari 2023 bedroeg 6,9%.
Bijzonderheden	De bijdrage van verhuurder in de verbouwingskosten van het kantoor wordt verrekend via een huurkorting, gedurende de looptijd van de huurovereenkomst. Voorkeursrecht m.b.t. de aanhuur aansluitende ruimtes op de 8 ^e en 12 ^e verdieping, wanneer deze beschikbaar komen.	Ca. 1.396m ² [“bedrijfsruimte Elckerlyc”] is onderhuur en kan worden gebruikt tot maximaal het moment van start herontwikkeling, dat gepland staat voor januari 2025.

Huisvesting (2/3)

Vergelijking kerngegevens huisvesting

	ODRA	ODRN
Beschikbare ruimte		
Metrage kantoor-, vergader- en opslagruimte [v.v.o.]	2.023 m ²	2.471 m ²
Aantal parkeerplaatsen	35	-
Aantal werkplekken	121	144
Aantal fte 2022 [prognose bezetting 2023]	204 [218]	210 [230]
Flex-factor 2022	0,6	0,7
Kosten [prijspeil 2023]		
Jaarhuur kantoorruimte	€ 263.000	€ 324.000
Jaarhuur parkeerplaatsen	€ 38.500	€ 0
Afschrijvingskosten verbouwing [o.b.v. looptijd huurovk.]	€ 46.500	€ 0
Huurskorting t.g.v. bijdrage in verbouwingsuitgaven	-€ 23.000	€ 0
Servicekosten [g,w,e, onderhoud] op voorschotbasis ¹	€ 81.000	€ 199.500
Totaal kosten kantoorlocatie	€ 406.000	€ 523.500
Kosten per werkplek	€ 3.355,-	€ 3.635,-

¹ De voor ODRA hier in aanmerking genomen servicekosten 2023 zijn gebaseerd op het contractuele aanvangsvoorschot van € 40,- per m². De servicekosten 2023 voor ODRN zijn ten opzichte van 2022 meer dan verdubbeld [toename € 105.000] – in hoofdzaak t.g.v. het aflopen van een langjarig energiecontract – en bedragen daarmee gemiddeld ruim € 80,- per m². Ook ODRA verwacht in 2023 een toename van de energiekosten. Het mogelijke effect hiervan is nog niet in bovenstaande tabel begrepen.

Overige aspecten

Beschikbare kantoorruimte

Beide Omgevingsdiensten maken gebruik van een hybride werkconcept, met een beperkt aantal vaste kantoorwerkplekken aangevuld met overleg- en ontmoetingsruimtes en facilitering van thuiswerken. ODRA en ODRN beschikken over 121 respectievelijk 144 vaste werkplekken.

De prognoses laten een groei in benodigde capaciteit zien. Een belangrijk deel van de benodigde extra capaciteit is vooralsnog incidenteel en wordt ingevuld via externe inhuur. Een mogelijk aandachtspunt is of op termijn de beschikbare ruimte voldoende is.

Het beeld bij ODRN is dat er thans voldoende werkplekken beschikbaar zijn. En ten gevolge van de ontwikkelingen rond de BRIKS taken en de introductie van de Wkb wordt geen groei in benodigde ruimte verwacht.

Overzicht van materiële overeenkomsten en verplichtingen

Selectie van belangrijke contracten en voor zover niet elders benoemd

ODRA

- Licenties voor Microsoft Office. Looptijd tot en met mei 2024, waarde van € 200.000 per jaar. Eind 2023 wordt een Europese aanbesteding uitgeschreven.
- Licenties voor SAP en zaakprogramma Open Wave. Looptijd tot en met april 2025 resp. januari 2026. Waarde van € 178.000 per jaar.
- Uitbesteding milieucontroles. Looptijd tot en met april 2025. Waarde van € 130.000 per jaar.

ODRN

- Samenwerkingsovereenkomst Omgevingsdienst Regio Nijmegen – Gemeente Nijmegen. Looptijd tot en met december 2023. Verlengingsoptie van telkens 2 jaar, voor 1 september 2023. Begrote waarde 2023 € 2.677.000, inclusief de ICT dienstverlening door iRVN.
- Financieel Informatiesysteem AFAS. Looptijd tot 2032. Waarde van € 60.000 per jaar.

Omgevingsdiensten hebben te maken met een veelheid aan generieke informatiewetten, waaraan (op enig moment) uitvoering moet worden gegeven. Deze wetten beogen individueel bij te dragen aan verschillende publieke waarden zoals transparantie, privacy, informatieveiligheid en toegankelijkheid. Met behulp van interviews hebben wij ons een eerste beeld gevormd over het hoe bij ODRA en ODRN staat met de implementatie en uitvoering van een aantal van deze wetten en voorschriften. Een samenvatting van de gespreksnotities is als bijlage IV toegevoegd. Een aantal opvallende bevindingen zijn hierna beschreven.

- De geïnterviewde functionarissen van beide diensten wijzen op de aanzienlijke impact van alle (aangekondigde) wetgeving in het informatiedomein. Niet alleen waar het gaat over de herkomst van de benodigde middelen voor implementatie en uitvoering, maar ook het belang van tijdige beleidskeuzes en de afstemming met partners en opdrachtgevers.
- Bij beide diensten staat alle wetgeving 'op de radar'. De eerste impactanalyses zijn gemaakt. In elk geval moet voor de WOO (gedeelte m.b.t. actieve informatieverstrekking) en de WDO door beide diensten het besluitvormingsproces nog worden doorgemaakt.
- ODRA kiest ter voorbereiding een integrale benadering, door 21 informatiewetten te bundelen in een beleids- en uitvoeringsplan dat thans onderhanden is.
- ODRN is partner van ICT Rijk van Nijmegen (iRvN). Onder meer de implementatie van wetgeving omtrent het informatiedomein en informatiebeveiliging ligt voor een deel bij deze centrale organisatie. Hierdoor bestaat bij ODRN de indruk dat de impact van (nieuwe) informatiewetgeving op de organisatie van beperkter is.
- Op grond van de verstrekte informatie is niet gebleken dat beide diensten niet voldoen aan de voorschriften overeenkomstig BIO, AVG en WEP. Een aandachtspunt voor beiden is de borging van de Wpg (Wet Politiegegevens). Aandachtspunt bij ODRA is de archivering en ontsluiting van de door de Connectie overgedragen data.
- Maatregelen om de toegankelijkheid ingevolge de WDT te verbeteren zijn bij beiden in beeld, maar ter zake bestaat er spanning tussen beschikbare capaciteit en gestelde prioriteiten.

Verzekeringen

Overzicht van actuele polissen

Verzekering	ODRA	ODRN	Toelichting
Aansprakelijkheidsverzekering			
• Persoons- en zaakschade	X	X	Euro 2,5 miljoen per aanspraak met een maximum van euro 5,0 miljoen per jaar. Eigen risico van 250 euro per geval.
• Vermogensschade	X	X	Euro 2,5 miljoen per aanspraak met een maximum van euro 5,0 miljoen per jaar. Eigen risico van 2.500 euro per geval.
Rechtsbijstandsverzekering	X	X	Dekking aansprakelijkheid medewerkers in het kader van uitvoering van hun functie
Goed werkgeverschap	n/a	X	Dekking financiële gevolgen van een ongeval tijdens of rond het werk. Extra clause voor 'politiek molest'.
Inboedelverzekering	X	n/a	
Autoverzekering	X	n/a	Ten behoeve van eigen wagenpark

In 2022 is door beide diensten geen beroep gedaan op de afgesloten aansprakelijkheidsverzekering.

Bijlagen

Overzicht van materiële overeenkomsten en verplichtingen

[peildatum eind mei 2023]

ODRN

Betreft	Contractpartij	Einddatum	Waarde per jaar	Bijzonderheden
€ (excl. Btw)				
Huisvesting	Gemeente Nijmegen	31-12-2024	523.500	Huurovereenkomst maakt onderdeel uit van de PIOFAH overeenkomst met gemeente Nijmegen
Facilitaire diensten	Gemeente Nijmegen	31-12-2023	1.100.000	PIOFAH overeenkomst, verlengingsoptie van telkens 2 jaar, voor 1 september in het aflopende jaar
ICT	Gemeente Nijmegen (iRvN)	31-12-2023	1.100.000	PIOFAH overeenkomst, verlengingsoptie van telkens 2 jaar, voor 1 september in het aflopende jaar
ICT	AFAS	1-7-2032	65.333	Financieel en HRM systeem. Operationeel vanaf 01.01.2024. Totale externe kosten contracttermijn bedragen € 588.000
ICT	REM	n/a	75.000	Zaaksysteem OpenWave. Operationeel vanaf 01.01.2024.
Dienstverlening	Diverse partijen	1-7-2024	> 50.000	Totaal 10 inhuurcontracten met een looptijd voorbij 31.12.2023 en een contractwaarde boven euro 50.000

ODRA

Betreft	Contractpartij	Einddatum	Waarde per jaar	Bijzonderheden
€ (excl. Btw)				
Huisvesting	EusebiusBS (Arnhem) B.V.	31-1-2043	359.500	Een gedetailleerde uitwerking is opgenomen onder de toelichting huisvesting
Facilitaire diensten	Hommerson	31-12-2025	> 50.000	Schoonmaakdiensten
ICT	T2en	31-12-2024	125.000	Licenties en helpdesk
ICT	Diverse partijen	1-6-2024	> 50.000	Licentiecontracten met een looptijd tussen 1 en 5 jaar
Dienstverlening	Stantec	1-4-2025	150.000	Mantelovereenkomst inhuur milieucontroles. Omvang fluctueert
Dienstverlening	Diverse partijen	31-12-2023	> 50.000	Totaal 24 kortlopende inhuurcontracten met een waarde boven euro 50.000

Bijlage I: Overzicht van baten en lasten

Omgevingsdienst Regio Arnhem

Staat van baten en lasten	2021R	%	2022R	%	2023B	%	2024B	%	2022R	2023B	2024B
[x € 1.000]	realisatie		realisatie		begroting		begroting		Index 2021R = 100%		
Baten											
Omzet	19.490	99%	21.664	98%	24.663	100%	24.083	100%	111%	127%	124%
Vrijval voorzieningen	107	1%	360	2%	-	0%	-	0%			
Totaal baten	19.597	100%	22.024	100%	24.663	100%	24.083	100%	112%	126%	123%
Lasten											
Personele kosten	16.416	84%	18.805	85%	21.409	87%	21.071	87%	115%	130%	128%
<i>waarvan eigen personeel</i>	11.860	61%	13.172	60%	16.023	65%	16.350	68%	111%	135%	138%
<i>waarvan inhuur externen</i>	3.831	20%	4.654	21%	4.112	17%	3.685	15%	121%	107%	96%
<i>waarvan overige personele kosten</i>	725	4%	979	4%	1.274	5%	1.036	4%	135%	176%	143%
Organisatie-, programma- en stelselkosten	3.010	15%	3.166	14%	3.254	13%	3.012	13%	105%	108%	100%
Totaal lasten	19.425	99%	21.971	100%	24.663	100%	24.083	100%	113%	127%	124%
Saldo van baten en lasten	172	1%	53	0%	-	0%	-	0%			

Nota bene

Vanwege vergelijkingsdoeleinden kunnen de in de rapportage opgenomen detailanalyses van baten en lasten (licht) afwijken van de hiernaast gepresenteerde rubricering.

Omgevingsdienst Regio Nijmegen

Staat van baten en lasten	2021R	%	2022R	%	2023B	%	2024B	%	2022R	2023B	2024B
[x € 1.000]	realisatie		realisatie		begroting		begroting		Index 2021R = 100%		
Baten											
Omzet	23.547	100%	22.983	100%	28.378	100%	28.097	100%	98%	121%	119%
Vrijval voorzieningen	89	0%	78	0%	-	0%	-	0%			
Totaal baten	23.635	100%	23.061	100%	28.378	100%	28.097	100%	98%	120%	119%
Lasten											
Personele kosten	18.383	78%	19.243	83%	23.051	81%	23.458	83%	105%	125%	128%
<i>waarvan eigen personeel</i>	13.271	56%	13.572	59%	16.994	60%	17.437	62%	102%	128%	131%
<i>waarvan inhuur externen</i>	4.826	20%	5.010	22%	5.766	20%	5.686	20%	104%	119%	118%
<i>waarvan overige personele kosten</i>	286	1%	660	3%	291	1%	335	1%	231%	102%	117%
Organisatie-, programma- en stelselkosten	4.653	20%	4.432	19%	5.327	19%	4.639	17%	95%	114%	100%
Totaal lasten	23.036	97%	23.675	103%	28.378	100%	28.097	100%	103%	123%	122%
Saldo van baten en lasten	599	3%	-614	-3%	-	0%	-	0%			

Bijlage II: Balans

Balans	Omgevingsdienst Regio Arnhem						Omgevingsdienst Regio Nijmegen					
[x € 1.000]	31.12.2020	%	31.12.2021	%	31.12.2022	%	31.12.2020	%	31.12.2021	%	31.12.2022	%
Activa												
Materiële vaste activa	254	4%	283	4%	1.387	21%	1.271	17%	1.087	21%	854	17%
Uitzettingen met looptijd < 1 jaar												
- Uitzettingen in Rijks schatkist	3.747	65%	5.599	75%	2.651	40%	3.278	44%	975	19%	2.981	60%
- Vorderingen op openbare lichamen	970	17%	612	8%	2.315	35%	1.727	23%	2.614	51%	974	20%
- Overige vorderingen en OHW	553	10%	670	9%	115	2%	-	0%	-	0%	-	0%
subtotaal uitzettingen < 1 jaar	5.270	91%	6.881	92%	5.082	76%	5.005	67%	3.589	70%	3.954	79%
Vooruitbetaald- of nog te ontvangen	-	0%	90	1%	220	3%	147	2%	77	1%	43	1%
Liquide middelen	247	4%	206	3%	-	0%	1.000	13%	376	7%	135	3%
Totaal activa	5.771	100%	7.461	100%	6.688	100%	7.423	100%	5.128	100%	4.986	100%
Passiva												
Eigen vermogen												
- Algemene reserve	470	8%	470	6%	470	7%	458	6%	718	14%	104	2%
- Bestemmingsreserves	462	8%	544	7%	393	6%	36	0%	339	7%	339	7%
subtotaal eigen vermogen	932	16%	1.015	14%	863	13%	494	7%	1.057	21%	443	9%
Voorzieningen												
- Harmonisatietoelage	443	8%	392	5%	381	6%	392	5%	293	6%	179	4%
- Verlof	124	2%	158	2%	483	7%	59	1%	47	1%	457	9%
- Overig	256	4%	111	1%	31	0%	-	0%	-	0%	-	0%
subtotaal voorzieningen	823	14%	661	9%	896	13%	451	6%	340	7%	635	13%
Leningen bij BNG	-	0%	0	0%	625	9%	-	0%	0	0%	-	0%
Flottende passiva												
- Crediteuren	1.935	34%	3.889	52%	1.260	19%	492	7%	385	8%	427	9%
- Belastingen en premies	1.634	28%	1.481	20%	1.276	19%	2.004	27%	1.849	36%	1.670	33%
- Overig	446	8%	415	6%	1.769	26%	3.982	54%	1.497	29%	1.810	36%
subtotaal flottende passiva	4.015	70%	5.785	78%	4.305	64%	6.478	87%	3.731	73%	3.908	78%
Totaal passiva	5.771	100%	7.461	100%	6.688	100%	7.423	100%	5.128	100%	4.986	100%

Bijlage III: Overzicht bezetting eind mei 2023

ODRA	FTE		
[peildatum 25 mei 2023]			
Kostenplaats	Eigen	Inhuur *1	Totaal
BV110 Manager BV	1,0	-	1,0
BV140 Facilitair en Man. ondersteuning	5,5	1,0	6,5
BV150 HRM en Communicatie	4,7	0,4	5,0
BV160 Financiën en Control	3,8	0,6	4,3
BV170 Informatie en Organisatie	8,6	0,6	9,2
PP120 Team PPI (Programma, Projecten, Innovatie)	17,6	1,9	19,5
PP130	-	5,3	5,3
PP140	-	0,4	0,4
ST110 Directie	1,0	-	1,0
ST120 Stafleden	3,9	-	3,9
ST130 Inactieve mdw	1,0	-	1,0
UV110 Management Uitvoering '21	1,0	-	1,0
UV120 Toezicht Bodem, Emissies en Afv'21	29,5	-	29,5
UV130 Toezicht Bedrijven&Leefomgeving'21	27,6	0,6	28,2
UV140 Toezicht Bouw en Leefomgeving '21	23,4	1,6	25,1
UV150 Advies Milieu en Leefomgeving '21	20,9	0,5	21,4
UV160 Advies Bouw en Leefomgeving '21	22,2	6,4	28,6
UV170 Juridische Handhaving & Adviser'21	13,0	2,9	15,9
Totaal ODRA	184,6	22,2	206,8

ODRN	FTE		
[peildatum 26 mei 2023]			
Kostenplaats	Eigen	Inhuur *2	Totaal
OD10 (interne dienstverlening)	40,4	12,8	53,2
OD20 (Toezicht Bouwen)	20,2	13,4	33,6
OD30 (Toezicht milieu)	25,0	7,9	32,9
OD40 (vergunningverlening bouwen)	18,7	7,9	26,7
OD50 Vergunningverlening milieu)	46,4	12,8	59,2
OD60 (juridische zaken)	19,5	3,0	22,5
Totaal ODRN	170,2	57,9	228,1

Fuwa	Aantal	FTE
05	1	0,67
06	9	7,22
07	11	9,85
08	21	18,40
09	38	34,24
10	42	38,31
10A	4	3,78
11	53	48,31
12	9	7,39
13	1	1,00
15	1	1,00
	190	170,2

*1 op basis van het contractenregister d.d. 25 mei 2023 [40.825 gecontracteerde uren voor 2023]. Prognose voor 2023 o.b.v. orderportefeuille is 35,2 fte externe inhuur.

*2 op basis van interne registratie ODRN d.d. 26 mei 2023. Realisatie in Q1-2023 cf. rapportage is 51 fte op jaarbasis.

Bijlage IV: Samenvatting gespreksnotities interviews inzake compliance (1/3)

Onderwerp	ODRA	ODRN
Signalering, (voorbereiding op) implementatie en uitvoering	ODRA heeft thans een beleids- en uitvoeringsplan onderhanden, waarin 21 informatiewetten zijn opgenomen. Door een dergelijk plan op te stellen, staat de informatiewetgeving in elk geval 'op de radar'. Het totale pakket is omvangrijk en zal de nodige capaciteit vergen. Voor een belangrijk deel moet visie, beleid en allocatie van capaciteit nog verder worden uitgewerkt. Verder wordt gewezen op het feit dat ODRA in opdracht werkt van haar partners waardoor noodzakelijke afstemming van de onderlinge verantwoordelijkheid een extra stap is in de implementatie.	ODRN is partner van ICT Rijk van Nijmegen (iRvN). Informatiebeveiliging, maar ook zaken zoals implementatie van wetgeving omtrent het informatiedomein ligt voor een deel bij deze (centrale) organisatie. De indruk bestaat, dat de impact van de informatiewetgeving op de organisatie van ODRN daardoor beperkter is. Voor de wetgeving omtrent open en digitale overheid heeft ODRN eerder een afzonderlijke projectleider aangesteld, wiens taak het is om aan te jagen en te coördineren. Waar het gaat over de techniek, is het streven om zoveel mogelijk te uniformiseren en aan te sluiten bij bestaande platforms en applicaties. Ook ODRN wijst op de benodigde extra capaciteit, niet alleen waar het gaat over voorbereiding en implementatie, maar vooral ook bij de uitvoering. Als voorbeeld wordt de actieve informatieverstrekking genoemd (WOO en WEP). Wanneer ook reguliere stukken moeten worden geanonimiseerd, betekent dat een sterke toename van het aantal documenten. Dan zal er bij procesondersteuning veel capaciteit bij moeten.
BIO / AVG	De in 2022 geïmplementeerde nieuwe ICT omgeving heeft fors bijgedragen aan de informatiebeveiliging. Men opereert op basisbeveiligingsniveau 3. Belangrijke wapenfeiten ten aanzien van de AVG zijn de recente actualisatie en herbeoordeling van alle (bestaande) verwerkers-overeenkomsten, de efficiënte werking van de anonimiseringstool en het ontbreken van datalekken (2022). Een aandachtspunt is archivering en ontsluiting van de door de Connectie overgedragen data. Na ontvlechting met de Connectie moet er nog ongeveer 25 terabyte aan data worden gecategoriseerd. Voor borging van de Wpg is in 2023 een nieuwe functionaris aangetrokken.	iRvN heeft de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in informatiebeveiliging. In het regionale CISO overleg is datasecurity ook een vast terugkerend thema. Procesmatig vervult de applicatie 'CyberManager' een belangrijke rol. Alle BIO/AVG maatregelen zijn hierin vastgelegd en worden met behulp daarvan gemonitord. Niet alleen de taken waar ODRN zelf invloed op heeft of verantwoordelijk voor is, maar ook die van de partners. Audits worden uitgevoerd door collega CISO's of door een externe partij (Isatis Group). Borging van de Wpg is steeds belangrijker. Naar aanleiding van recente audits is een plan van aanpak opgesteld. Het doel is om voor het einde van 2023 op dit punt compliant te zijn. Ook de Wpg zal worden ingebed in de centrale applicatie CyberManager.

Bijlage IV: Samenvatting gespreksnotities interviews inzake compliance (2/3)

Onderwerp	ODRA	ODRN
WOO	<u>Passieve informatieverstrekking</u> Procedure overeenkomstig voormalige Wob verzoeken. Verwijzing op website naar postbus@odra.nl. ODRA handelt voor één partner rechtstreeks verzoeken af, in overige gevallen levert ODRA documenten aan de partner in kwestie. <u>Actieve informatieverstrekking</u> In voorbereiding. Impactanalyse is gemaakt. Complicerende factor is de onduidelijkheid omtrent het digitale platform KOOP. Besluitvorming over actieve informatieverstrekking moet grotendeels nog plaatsvinden. Dat omvat ook keuzes ten aanzien van het ambitieniveau, de verantwoordelijkheid, bevoegdheden en publicatiekanalen. Het project 'Rijker Verantwoorden' is in dit kader van belang en kan richting geven aan de besluitvorming.	<u>Passieve informatieverstrekking</u> Procedure overeenkomstig voormalige Wob verzoeken. Verwijzing op website naar twee Woo-contactpersonen. ODRN handelt verzoeken af namens alle partners, met uitzondering van gemeente Nijmegen, tenzij sprake is van een lopend dossier. <u>Actieve informatieverstrekking</u> In voorbereiding. Met name de onduidelijke situatie omtrent het digitale platform KOOP leidt bij partners tot een afwachtende houding. De voorkeur gaat uit naar uniformiseren. Huidig in gebruik zijnde applicaties iBABS en Corsa kunnen mogelijk ook voor WOO worden ingezet. Besluitvorming over actieve informatieverstrekking moet grotendeels nog plaatsvinden. Er is voorgesorteerd door de indeling van alle formats van brieven en besluiten te herschrijven met het oog op anonimisering. Ten aanzien van de benodigde uitvoeringscapaciteit dient zich een risico aan. Wanneer ook reguliere stukken moeten worden geanonimiseerd, dan zal er bij de procesondersteuning veel capaciteit bij moeten.
WEP	Volledige digitale publicatie via DROP koppeling.	Bij publicatie van besluiten wordt standaard een link naar de digitale en geanonimiseerde stukken toegevoegd.
WDO	WDO opgenomen in het beleids- en uitvoeringsplan (zie ook bij algemeen). Verder nog geen gedetailleerde uitwerking.	Impactanalyse uitgevoerd. Op basis van de huidige minimeisen is de verwachting dat de impact van implementatie en uitvoering van deze wet voor ODRN beperkt zal zijn.
WDT	Toegankelijkheidsverklaring B van toepassing op website ODRA. Verbeteringen om website toegankelijker te maken zijn geïnventariseerd. Uitvoering hangt af van de beschikbare capaciteit.	Toegankelijkheidsverklaring B van toepassing op website ODRN. Verbeteringen om website toegankelijker te maken zijn geïnventariseerd. Prioriteiten liggen voor dit jaar (2023) op andere ICT projecten.
RI&E	Risicoanalyse bij toezichtteams recent opnieuw uitgevoerd. Actualisatie ten gevolge van de verhuizing naar de nieuwe kantoorlocatie staat eind mei 2023 nog op de planning.	Huidige versie RI&E dateert van februari 2022. Externe toetsing is uitgevoerd.

Bijlage IV: Samenvatting gespreksnotities interviews inzake compliance (3/3)

Onderwerp	ODRA	ODRN
Duurzaam en verantwoord ondernemen (MVO)	ODRA streeft in dit kader met name naar een betere meetbaarheid van de effecten van haar diensten op de leefomgeving. Het project 'Rijker Verantwoorden' kan hierin een rol spelen door richting te geven aan besluitvorming.	ODRN heeft sinds 2020 MVO thema's opgenomen in haar inkoopbeleid (kadernota inkoop en aanbesteding). Verder heeft ODRN heeft een beleidsnotitie onderhanden met onder meer nadere uitwerking van een aantal MVO aspecten, waaronder Bibob en integriteit. De verwachte publicatie is oktober 2023.

VERKENNING INTENSIEVE SAMENWERKING ODRA & ODRN

TUSSENRAPPORTAGE 14 september 2023

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

IN OPDRACHT VAN DIRECTIES
ODRN & ODRA

OPGESTELD DOOR : JORIS KOK, PARTNER FRINGE

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

INHOUDSOPGAVE

01. SAMENVATTING

02. AANLEIDING

03. WENKEND PERSPECTIEF VAN SAMENWERKEN

04. ANALYSE VAN ODRA & ODRN

05. RESULTATEN GESREKKEN STAKEHOLDERS

06. SAMENWERKINGSVORMEN

07. ADVIES EN VOORSTEL VOOR VERVOLG

08. BIJLAGEN

FRINGE.

0.1 SAMENVATTING

SAMENVATTING

- De directies, managementteams en medewerkers van ODRN en ODRA willen graag intensiever samenwerken. Men ziet in de samenwerking meerwaarde om de complexer wordende dienstverlening richting gemeenten en provincies te verbeteren. Dit is de aanleiding geweest om deze verkenning naar intensieve samenwerking uit te voeren.
- Een robuuste omgevingsdienst wordt bovendien door beleidsmakers noodzakelijk geacht voor de grote toekomstige transitieopgaven. De commissie Van Aartsen heeft in de zomer van 2022 geconcludeerd dat de huidige omgevingsdiensten onvoldoende robuust zijn en in veel gevallen niet voldoen aan de recent door het Interbestuurlijk programma versterking VTH-Stelsel (IBP) uitgewerkte robuustheidscriteria. Dit geldt ook voor ODRA en ODRN.
- ODRA en ODRN hebben gezamenlijk circa 47 miljoen omzet, waarvan ruim 5 miljoen (prognose is 6,3 miljoen) vanaf 1 januari 2025 wegvalt door de bouwtaken die teruggaan naar de gemeente Nijmegen. De VTH taakvelden, alsmede het type werkgebied, de geografische ligging van ODRN en ODRA sluiten goed op elkaar aan. Het totale bereik ligt dan totaal op bijna 700.000 inwoners in Gelderland.
- De meeste stakeholders van ODRN en ODRA zien een kans om de dienstverlening richting gemeenten en provincies te verbeteren door intensiever samen te werken. Belangrijke randvoorwaarden zijn: *a) het borgen van nabijheid in de vorm van: 'goede communicatie', 'kennis van het gebied/bedrijven en werkcultuur' en 'laagdrempeligheid op alle niveaus' (directie/management/professionals); b) geen extra kosten/tariefsverhoging voor de interne organisatie; c) de opbouw van specifieke expertise die zorgt voor vergroting professionaliteit.*
- Over de gewenste vorm van samenwerking tussen ODRA en ODRN spreken de meeste stakeholders zich minder expliciet uit. Een (juridisch) fusieorganisatie tussen ODRA en ODRN biedt de mogelijkheid om de meerwaarde en het wenkend perspectief van samenwerking volledig te realiseren. Andere vormen van intensieve samenwerking leveren in mindere mate de genoemde meerwaarde, maar zijn wellicht een groeipad om te komen tot de gewenste eindvorm. In deze tussenrapportage wordt voorgesteld om in de volgende fase een fusierapport op te stellen voor een nieuwe gebundelde organisatie en daarbij het groeipad naar een juridische fusie tussen ODRN en ODRA uit te werken. De fusiedoelstellingen dienen in dit fusierapport scherp te worden geformuleerd. Bovendien dienen de genoemde uitgangspunten randvoorwaarden van de stakeholders nadrukkelijk aandacht te krijgen hoe deze kunnen worden geborgd.
- Deze verkenning heeft tevens het inzicht opgeleverd dat het proces om te komen tot intensieve samenwerking tussen ODRA en ODRN niet los kan worden gezien van het landelijke IPB onderzoek en het lopende onderzoek van de provincie Gelderland naar de toekomst van het Gelders Stelsel. Gezien de onzekerheid over de uitkomst van beide trajecten, wordt in deze tussen rapportage aan de provincie Gelderland gevraagd om voor eind oktober 2023 helderheid te geven. De uitkomsten worden dan in het najaar van 2023 (met deze tussenrapportage) verwerkt tot een eindrapport met een richtinggevend advies voor het vervolg. Het Algemeen Bestuur van ODRN & ODRA nemen dan een afzonderlijk besluit over deze eindrapportage en de mogelijke vervolgstappen.

0.2 AANLEIDING

AANLEIDING (1)

- De directies, managementteams en medewerkers van ODRN en ODRA willen graag intensiever samenwerken. Men ziet in de samenwerking meerwaarde om de complexer wordende dienstverlening richting gemeenten en provincies te verbeteren. Dit is de aanleiding geweest om deze verkenning naar intensieve samenwerking uit te voeren. De gewenste verbeteringen dienen zich te richten op het ontwikkelen van: *specifieke expertise, een stevige innovatie agenda, integraal behandelen van dossiers, het beter kunnen adviseren richting beleidsmakers, een professionelere bedrijfsvoering op gebied van IT, Financiën en HR.*
- Robuuste omgevingsdiensten zijn volgens de commissie van Aartsen van groot belang voor de bescherming van burgers en hun leefomgeving en het voorkomen van milieuschade. Een robuuste omgevingsdienst is wendbaar, flexibel en daadkrachtig en kan onafhankelijk blijven functioneren bij externe omstandigheden. Dergelijke robuustheid wordt noodzakelijk geacht voor de grote transitieopgaven waar Nederland voor staat en waar omgevingsdiensten een belangrijke uitvoerende rol in hebben. Dan gaat het onder meer om de energietransitie, de stikstofproblematiek, integrale gebiedsontwikkeling, de uitvoering- en handavingsstrategie en data- en informatie-gedreven dienstverlening.
- De commissie van Aartsen heeft in de zomer van 2022 geconcludeerd dat de huidige omgevingsdiensten onvoldoende robuust zijn en in veel gevallen niet voldoen aan de recent door het IPB uitgewerkte robuustheidscriteria van het VTH –stelsel. Dit geldt ook voor de ODRA en ODRN. Robuuste omgevingsdiensten dienen bovendien *‘aan te sluiten bij de identiteit en logica van het werkgebied, de congruentie van de opgave en de samenhang in het VTH takenpakket.’* Het is niet voor niets dat het IBP in haar KPI normering constateert dat de scheiding van de Omgevingsdienst Arnhem en Omgevingsdienst Nijmegen niet logisch is en samen goed aansluiten op de samenwerking in de Groene Metropool Regio.
- De directies van ODRA en ODRN hebben -op basis van de interne behoefte tot intensievere samenwerking- in het voorjaar van 2023 het organisatieadviesbureau Fringe de opdracht gegeven om een verkenning uit te voeren bij de stakeholders van beide omgevingsdiensten. Doel van de verkenning is *om inzicht te krijgen over wat de stakeholders vinden van een eventuele intensievere vorm van samenwerking tussen ODRA en ODRN.* In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de mondelinge interviews met de stakeholders. In bijlage 2 is de opdrachtformulering gevoegd. In bijlage 3 een overzicht van VTH beleidsontwikkeling. In bijlage 4 is een samenvatting opgenomen van het uitgevoerde ‘due diligence’ onderzoek.
- Daarnaast is in de maand mei 2023 gesproken met belangrijke externe stakeholders die voor deze beweging van intensievere samenwerking relevant zijn zoals de andere omgevingsdiensten in Gelderland, Groene Metropool Regio en de twee veiligheidsregio's VRGZ en VRGM.
- In de loop van deze 25 gesprekken met bestuurders in mei 2023 is duidelijk geworden dat de verkenning van de samenwerking tussen ODRA en ODRN in nauwe samenhang moet worden gezien met de ontwikkeling van Gelders Stelsel als geheel en de landelijke ontwikkeling van de robuustheidscriteria. Beide ontwikkelingen zijn in juni 2023 nog niet geheel uitgekristalliseerd en zullen pas na de zomer van 2023 meer duidelijkheid geven.

AANLEIDING (2)

- Dit tussenrapport maakt het mogelijk om enerzijds 'richting te bepalen en vaart te houden' op het wenkend perspectief van samenwerking en anderzijds ook af te stemmen en condities te bepalen om een intensieve samenwerking tussen ODRN en ODRA mogelijk te maken .
- In het najaar van 2023 wordt dit tussenrapport op basis van inzichten uit de genoemde ontwikkelingen opgewerkt naar een eindrapport en formeel voorgelegd aan de besturen van ODRA en ODRN.
- Het tussenrapport is een verslaglegging van; 25 bestuurlijke gesprekken, desk research op basis van verstrekte informatie, een 'due diligence' van beide diensten die is uitgevoerd door DDJ accountants, een viertal sessies met gezamenlijke MT's waar door ODRA als ODRN een SWOT-analyse is opgesteld.
- Het tussenrapport is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 3 geeft inzicht in de meerwaarde van samenwerking en het wenkend perspectief. Hoofdstuk 4 geeft een (SWOT) analyse van beide omgevingsdiensten en geeft de hoofdlijn weer van de resultaten van het due diligence onderzoek uitgevoerd door DDJ Accountants. In de bijlage 3 is een grotere samenvatting van het due diligence onderzoek opgenomen. Hoofdstuk 5 geeft inzicht in de hoofdlijnen van de gehouden gespreksronde onder stakeholders. Hoofdstuk 6 beschrijft beknopt een aantal samenwerkingsvormen en geeft ook al richting welke samenwerkingsvorm het meeste perspectief geeft. Hoofdstuk 7 sluit dit tussenrapport af met een advies en een voorstel voor vervolg. In hoofdstuk 8 zijn diverse bijlagen opgenomen.

FRINGE.

03. WENKEND PERSPECTIEF VAN SAMENWERKING

MEERWAARDE VAN SAMENWERKING

De meerwaarde van (intensieve) samenwerking tussen ODRN en ODRA wordt door beide organisaties (Directie, MT en medewerkers) in de volgende punten geformuleerd:

1. **De VTH dienstverlening wordt verbeterd door het aantrekken van specifieke vaardigheden en expertise.** De complexe opgaven in onze leefomgeving zoals de energietransitie, klimaat adaptatie en een circulaire economie vragen om specifieke kennis die onze opdrachtgevers in toenemende mate van ons verwachten. Gezamenlijk kunnen wij deze kennis niet alleen in huis halen, maar ook laten renderen door het grotere schaalniveau. Bovendien draagt deze specifieke expertise bij aan een grotere professionele distantie, die de commissie van Aartsen heeft vertaald naar de vier inmiddels bekende robuustheidscriteria: effectiviteit, ontwikkelvermogen, wendbaarheid en efficiency.
2. **Het stedelijk werkgebied, de identiteit van het werkgebied van ODRA en ODRN sluit logisch bij elkaar aan.** Het wordt dan een aansluitend een groen (verstedelijkt) werkgebied, waarbij onze diensten elkaar aanvullen (KPI 6 van de robuustheidscriteria). Zo heeft ODRA een 'team meten en advies' dat haar werkzaamheden op gebied van lucht, geur en geluid met deze samenwerking nog beter kan inzetten en heeft ODRN met haar BRZO taken veel kennis en ervaring met externe veiligheid dat met deze samenwerking ook breder ingezet kan worden.
3. **De kwaliteiten van beide omgevingsdiensten van ODRA (toezicht en handhaving) en ODRN (vergunningverlening en BRZO) versterken elkaar en de dienstverlening wordt efficiënter.** Waar ODRA excelleert in de uitvoering van haar toezicht en handhavingstaken heeft ODRN met haar complexe vergunningverlening meer kennisintensieve professionals. Beide werelden komen samen en zijn ook noodzakelijk om in de toekomst robuust uitvoering te geven aan de VTH taken (van de omgevingswet). Door deze samenwerking voldoet de nieuwe gezamenlijk dienst ruimschoots aan robuustheidscriteria (KPI 1,2). Daarnaast zijn er ook efficiency voordelen te behalen op bijvoorbeeld de huidige gesplitste provinciale opdracht en in de bedrijfsvoering van beide diensten. Echter deze 'efficiency meerwaarde' vraagt wel om een nadere onderbouwing en concretisering.
4. **Professionaliteit in de bedrijfsvoering, HR, ICT wordt vergroot door het volwaardige invullen van specifieke functies.** Er is met de samenwerking meer formatieve ruimte voor noodzakelijke innovaties (zoals ook in KPI 3 van de robuustheidscriteria) die in de toekomst wordt gevraagd. Maar ook het meer informatie gestuurd werken wat in KPI 5 van de robuustheidscriteria wordt verwacht krijgt met deze samenwerking beter vorm.
5. **De aantrekkelijkheid als werkgever wordt vergroot voor hoogwaardige professionals die nodig zijn voor een robuuste omgevingsdienst.** Professionals werken graag met professionals en in een professionele omgeving. Deze samenwerking maakt het aantrekkelijker voor professionals om hier te gaan werken en vergroot hun carrière mogelijkheden. Door de samenwerking voldoet men ook aan de hiervoor gestelde criteria voor basistaken en plustaken. KPI 1 van de robuustheidscriteria geeft aan dat 80% van het primaire proces in vaste dienst moet zijn.
6. **De invloed op de bovenkant van de beleidscyclus bij beleidsmakers, zoals de provincie Gelderland krijgt beter vorm.** Daadkrachtige uitvoering kan alleen met beleid dat getoetst is op uitvoerbaarheid. Deze samenwerking maakt het mogelijk om beleidsmakers op het goede professionele niveau te adviseren op deze uitvoerbaarheid.

HET PERSPECTIEF VAN SAMENWERKING

ODRA en ODRN willen in de samenwerking het volgende behouden:

- De ervaren nabijheid van dienstverlening voor gemeenten en provincie wil men garanderen.
- Het huidige kosten- en tarievenniveau, tenzij nieuwe of aanvullende diensten worden gevraagd door deelnemers.
- Een prettige en goede werkplek voor medewerkers om zich blijvend te kunnen ontwikkelen.

Hoe willen ODRN en ODRA nabijheid borgen?

Bij de (door) ontwikkeling van het Gelders Stelsel was 'nabijheid' één van de fundamentele pijlers. De keuze voor 'de Gelderse Maat' (= nabijheid)' heeft zelfs geleid tot de bestuurlijke keuze van zeven omgevingsdiensten in de provincie Gelderland. Het begrip werd toen met name geduid als 'fysieke ruimtelijke afstand' tussen de omgevingsdienst en de bedrijven en burgers. Deze fysieke afstand mocht niet te groot worden. De laatste jaren wordt het begrip nabijheid ook in het VTH stelsel juist meer gebruikt om de nadruk te leggen op 'sociale relationele afstand'. In hoeverre heeft de omgevingsdienst: 'kennis van het gebied/bedrijven', 'is zij bereikbaar en toegankelijk' 'is er inzicht in de lokale omgangscultuur', 'communiceert zij goed op alle niveaus' en handelt de omgevingsdienst accuraat bij vragen of klachten. Het door elkaar gebruiken van beide betekenissen van het begrip nabijheid leidt tot verwarring en vraagt in deze mogelijke samenwerking tussen ODRN en ODRA ook om opheldering.

De huidige complexe opgaven en de bestuurlijke behoefte aan 'professionele distantie' van de omgevingsdiensten hebben geleid tot de uitwerking van de robuustheidscriteria. Deze gaan de komende jaren zorgen voor grotere gebundelde omgevingsdiensten met een groter werkgebied. Binnen deze schaalvergroting dient nabijheid dus een concrete invulling/betekenis te krijgen.

ODRA en ODRN zien nabijheid als een belangrijke organisatorische opgave van de samenwerking. In de betekenis van 'sociale relationele afstand' dient deze juist versterkt te worden door nog betere (expert) diensten op maat te leveren of om door nieuwe diensten te ontwikkelen die nog beter aansluiten op de lokale behoefte. In deze betekenis is 'nabijheid' een belangrijk onderdeel van de gezamenlijke professionaliteit die ODRN en ODRA nastreven. Als het gaat om de fysieke nabijheid is het voor ODRA en ODRN nog niet duidelijk hoe dit het beste is in te vullen en te organiseren. Het uitgangspunt blijft dat de omgevingsdienst bereikbaar, benaderbaar en toegankelijk moet zijn voor burgers, bedrijven en gemeenten. Zowel digitaal als fysiek. Wanneer de samenwerking leidt tot een nieuwe gezamenlijke organisatie dan dient deze fysieke betekenis van nabijheid verder uitgewerkt te worden hoe dit concreet wordt ingevuld met bijvoorbeeld werklocaties/loketten.

HET PERSPECTIEF VAN SAMENWERKING

“Het wenkend perspectief van ODRN en ODRA is een professionele en slagvaardige uitvoering van VTH taken, waarbij alle partners en inwoners kunnen rekenen op uitstekende dienstverlening voor de leefomgeving. “Lokaal en globaal organiseren” dienen elkaar te versterken in een nieuwe samengevoegde uitvoeringsorganisatie, zodat wordt voldaan aan de robuustheid criteria van het IBP en invulling wordt gegeven aan de wens/eis van nabijheid.

Een (op termijn)groter organisatieschaal leidt tot het kunnen leveren van meer inhoudelijk kennis, kunde en expertise voor de grote transitieopgaven. Tegelijkertijd dient de gewenste nabijheid van alle partners (gemeenten en provincie) te worden geborgd. Deze nieuwe gebundelde uitvoeringsorganisatie is aantrekkelijk voor de professionals van de toekomst. Die nieuwe gebundelde organisatie dient zich als autoriteit te ontwikkelen voor de uitvoering van het zich ontwikkelende veld van VTH taken in de Groene Metropool Regio.

Beide directies en gezamenlijke managementteams zien als stip op de horizon een ‘DCMR van het Oosten’ (Omgevingsdienst Groene Metropool) voor zich, die zich onderscheidt in uitvoeringskracht, nabijheid en kwaliteit van dienstverlening voor gemeenten/provincies en uiteindelijk alle inwoners en ondernemers in de Groene Metropool Regio in Gelderland.”

FRINGE.

04. ANALYSE ODRA & ODRN

- KERNGEGEVENS
- OMZETVERDELING
- BIJDRAGE DEELNEMERS
- WERKGEBIED / AANTAL INWONERS
- SWOT

KERNGEGEVENS ODRA EN ODRN (2022)

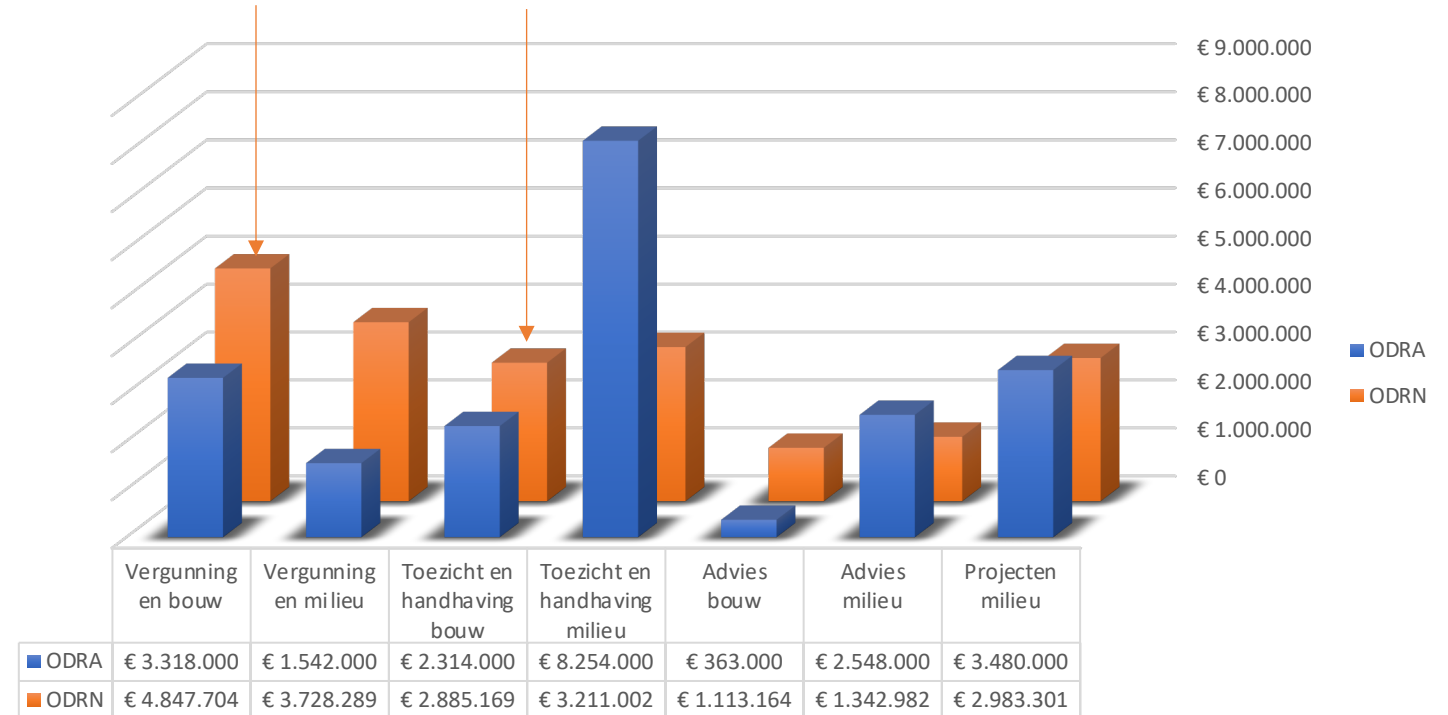
	ODRA	ODRN
Medewerkers	204,2 fte, waarvan 41,4 fte inhuur	224,7 fte, waarvan 57,8 fte inhuur
Baten (omzet)	22 miljoen, waarvan 16 miljoen taakveld milieu	23 miljoen, waarvan 13 miljoen taakveld milieu
Resultaat	53k	-/- 614k
Overhead	27%	27% [deel via Piofah overeenkomst Nijmegen]
Personeelskosten	84% van totale baten	87% van totale baten
Uurtarief dienstverlening	In 2024: € 99,00	In 2024, twee tarieven: €102,00 en € 110,00
Ziekteverzuim	5 %	7.8%
Bedrijfsvoering	37,6 fte	27,5 fte [deel via Piofah overeenkomst Nijmegen]
Taakvelden	Bouw, Milieu, Projecten, Advies	Bouw, Milieu, BRZO, Projecten, Advies
Programma's	complexe handhaving, provinciale aandachtbedrijven, circulaire economie, Energie, omgevingswet, Theseus.	complexe vergunningverlening, ketentoezicht, syndru, Theseus, BRZO en energie, circulaire economie

In bijlage 4 is een samenvatting van de uitgevoerde due diligence opgenomen

OMZET PER TAAKVELD ODRA EN ODRN (2022)

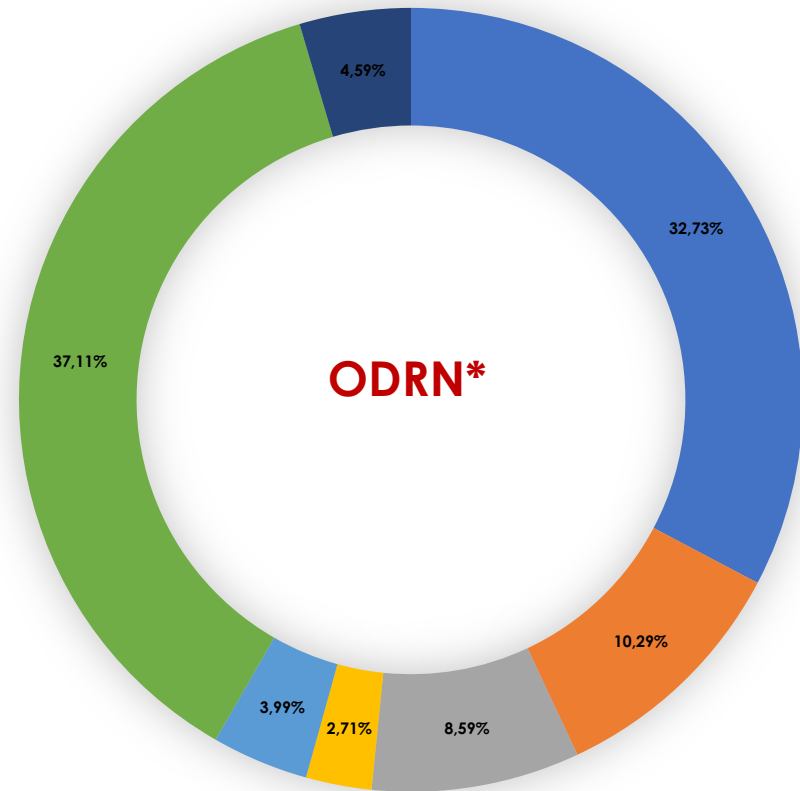
- De omzetverdeling van ODRA en ODRN betreft vergelijkbare VTH taakvelden;
- ODRA heeft een grotere omzet op gebied van toezicht en handhaving milieu. Totaal circa € 8.25 miljoen per jaar.
- ODRN heeft een grotere omzet op gebied van vergunningen milieu (inclusief BRZO deel). Totaal € 3.72 miljoen per jaar.
- Het BRZO deel van de omzet bij ODRN bedraagt totaal circa € 2.78 miljoen per jaar.
- ODRA en ODRN hebben beide een relatief grote omzet op bouwtaken, die echter niet behoren tot de basistaak (bij beide diensten > € 6 miljoen Per jaar)
- ODRN verliest een groot deel van deze bouwtaken vanaf 2025 doordat de gemeente Nijmegen heeft besloten deze zelf te willen gaan uitvoeren. Dit bedraagt totaal circa € 5.1 miljoen per jaar (2022). De prognose bedraagt voor 2023 bedraagt circa € 6.3 miljoen.
- ODRA voert meer milieu projecten uit en adviseert meer over milieuvraagstukken naar partners dan ODRN.
- ODRN en ODRA werken al samen met de Provincie Gelderland op gebied van provinciale bedrijven in verschillende programma's.

Bij ODRN zal vanaf het jaar 2025 de omzet van zowel vergunningverlening en toezicht en handhaving bouw afnemen (BRIKS-taken) omdat gemeente Nijmegen deze taken weer zelf gaat uitvoeren. Over 2022 bedroeg deze omzet totaal **circa 5,1 miljoen**.
Prognose omzet in 2023 is circa 6,3 miljoen.

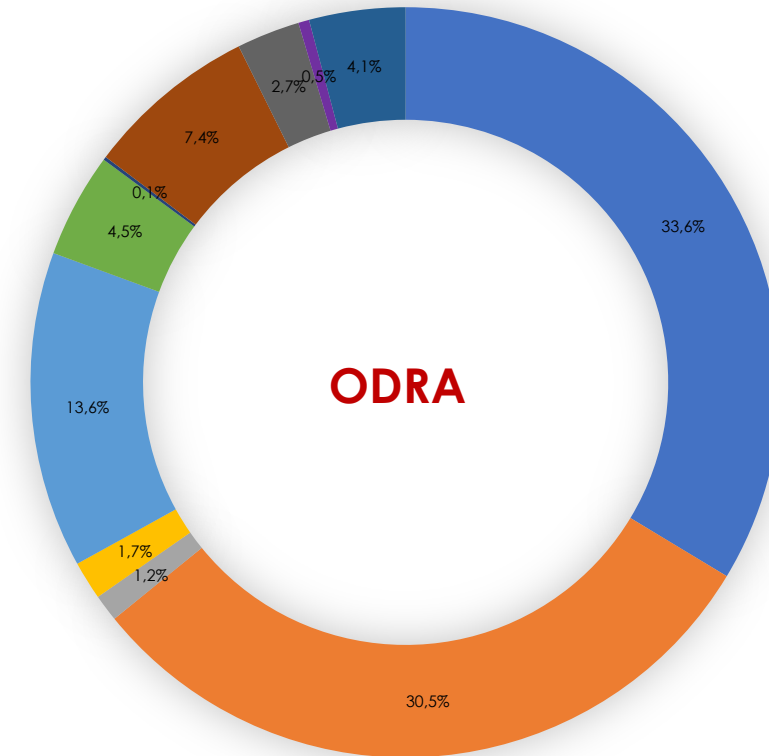

BIJDRAGE DEELNEMERS ODRN & ODRA in % (2022)

- Bij ODRN zal vanaf het jaar 2025 de bijdrage van Gemeente Nijmegen met circa 68% afnemen doordat men de bouwtaken weer zelf gaat uitvoeren. Dat betekent dat de bijdrage van de gemeente Nijmegen zakt van € 7.5 miljoen per jaar naar € 2.4 miljoen per jaar (cijfers 2022),

■ Provincie Gelderland
■ Gemeente Beuningen
■ Gemeente Heumen
■ Gemeente Wijchen
■ Gemeente Berg en Dal
■ Gemeente Druten
■ Gemeente Nijmegen

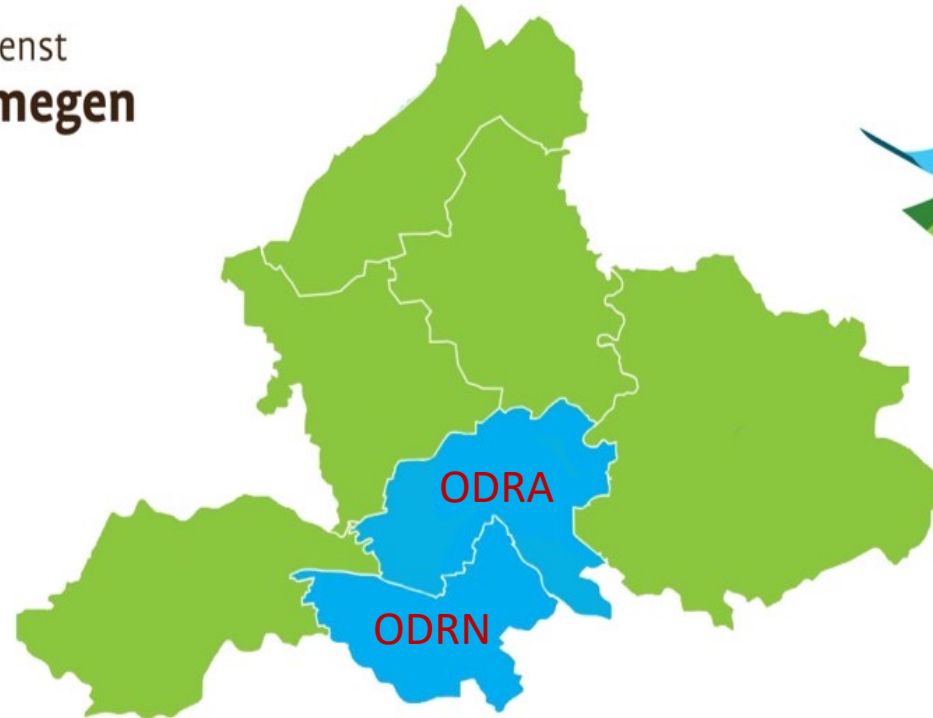
■ Provincie Gelderland
■ Gemeente Arnhem
■ Gemeente Doesburg
■ Gemeente Duiven
■ Gemeente Lingewaard
■ Gemeente Overbetuwe
■ Gemeente Rozendaal
■ Gemeente Renkum
■ Gemeente Rheden
■ Gemeente Westervoort
■ Gemeente Zevenaar

HET WERKGEBIED (1)

≡ provincie
Gelderland

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

WERKGEBIED (2)

ODRN		ODRA	
Berg en Dal	34.800 inwoners	Arnhem	165.800 inwoners
Beuningen	25.900 inwoners	Renkum	32.000 inwoners
Druten	18.800 inwoners	Doesburg	12.000 inwoners
Heumen	16.500 inwoners	Rheden	43.500 inwoners
Nijmegen	170.000 inwoners	Rozendaal	1.800 inwoners
Wijchen	41.000 inwoners	Zevenaar	45.000 inwoners
		Westervoort	15.000 inwoners
		Duiven	22.000 inwoners
		Overbetuwe	48.700 inwoners
Totaal	307.000 inwoners	Totaal	385.800 inwoners

SWOT ODRN

Sterkten

- Kennis en expertise (waaronder BRZO)
- Financieel in control (monitoring en rapportages)
- Goede en veilige werksfeer
- Inhoudelijk gedreven medewerkers
- Secretariaat/receptie
- Trainees, begeleiding junioren
- Vertrouwen vanuit het bestuur
- Veerkrachtige organisatie die goed om kan gaan met veranderingen
- Aantrekkelijke locatie voor medewerkers om te werken

Zwaktes

- Communicatie en externe profilering naar buitenwacht
- Innovatief vermogen (waaronder strategisch ontwikkeling)
- Kwetsbaarheid op sommige taken zoals de bouwtaken
- Beperkt weerstandsvermogen
- Integraal werken met verschillende disciplines
- Projectsturing op resultaten
- Doorlooptijd vergunningverlening milieu
- Strategisch personeelsbeleid

Deze SWOT is opgesteld door het managementteam van ODRN

Kansen

- Nieuwe wetgeving zoals Omgevingswet; vraagt nieuwe taken/vaardigheden
- De IBP pijlers bieden kansen om doelstellingen van onze organisatie te verbeteren (bijv. informatievoorziening en kennisinfrastructuur).
- Meer aanhaken beleidsafdelingen gemeenten/provincies i.v.m. big 8 beleidscyclus
- Intensivering samenwerking ODRA
- Bewustwording van outcome gericht werken

Bedreigingen

- Krappe arbeidsmarkt op kennis en capaciteit
- Terug halen niet wettelijke basis taken (zoals briks van Nijmegen in 2025)
- Landelijke ontwikkelingen t.a.v robuustheidsdiscussie (leidt wellicht niet tot beste resultaat voor de ODRN)
- Economisch (recessie wellicht minder financiën voor dienst)
- Stikstof (land op slot, lang onduidelijk hoe verder)

SWOT ODRA (1)

Sterkten

- Goede financiële positie: In control.
- Positief imago en daarmee arbeidsmarktpositie
- Ondernemende werkcultuur
- Geaccrediteerde zelfstandige meetdienst
- Steeds beter samenspel tussen de teams op inhoud
- Onafhankelijke positie bij uitvoering VTH taken
- Front office BRIKS
- Vertrouwen bij de partners
- Veel kwalitatief goede eigen mensen in dienst
- Aantrekkelijke werklocatie voor medewerkers
- Prettig en veilig werkklimaat
- Gecommitteerd Leiderschap op alle niveaus
- Externe communicatie / profilering

Zwaktes

- Informatiehuishouding: -beheer, -beveiliging, -ICT
- Kwetsbare posities binnen Bedrijfsvoering (veel éénlingen)
- Implementatie wettelijke, organisatorische kaders (Web, Woo, AVG, etc.) die vragen om specifieke expertise
- Projectorganisatie en inbedding qua bedrijfsvoering van PPI
- Inkooprol is niet goed belegd en wordt niet goed uitgevoerd
- Werkprocessen: beter borgen en actueel houden (methodisch werken)
- Samenspel Bedrijfsvoering-primair proces blijft aandachtspunt
- Complexiteit financieel model
- Analytisch vermogen (helikopterview) niet breed aanwezig: We zijn geneigd om minder over het geheel na te denken (ook qua consequenties) en meer de delen aan te vliegen
- Schaal (en de daarmee gepaard gaande kwetsbaarheid van bepaalde taken/functies)
- Ontbreken Meerjarig beleidskader
- Ontbreken Strategisch personeelsbeleid
- Veel zelf het wiel uitvinden i.p.v. samenwerken en kennis uitwisselen.

Deze SWOT is opgesteld door het
managementteam van ODRA

SWOT ODRA (2)

Kansen

- Opgaven blijven onverminderd groot, denk aan duurzaamheid, circulariteit, klimaat. Dit levert veel werk op voor Omgevingsdiensten. Hier moeten wij momentum benutten.
- Belang fysieke leefomgeving bij de politiek is gegroeid en daardoor ook de beschikbare middelen.
- Meer aandacht voor outcome /meerwaarde inspanningen Omgevingsdiensten. Omgevingsdiensten krijgen steeds meer een volwaardige rol.

Bedreigingen

- Toenemende organisatorische en financieel getinte regelgeving door de overheid waaraan wij moeten voldoen (Wet Bio, Woo, Web, in control statement, etc).
- Arbeidsmarkt / salariering
- IBP: Normfinanciering: gebrek aan invloed erop, de kans dat je echt minder budget krijgt en de verantwoordingslast die daarmee samenhangt
- Kwaliteit van het opdrachtgeverschap bij onze partners
- Keurslijf HR21
- Groeiend aandeel tijdelijke financiering van programma's en projecten
- Indeling in de veiligheidsregio en de beperkte affiniteit met deze regio-indeling
- Economisch tijt keert, en welk effect krijgt dat op taak/budget van partners en de omgevingsdiensten
- Snelheid ICT-ontwikkelingen en het risico op slecht onderhoud en beheer
- Omgevingswet/Wkb en de daarbij horende taakverschuiving
- Het risico van omslaan van het vertrouwen in ODRA van partners / omgeving

Deze SWOT is opgesteld door het managementteam van ODRA

SAMENGEVAT

- ODRA en ODRN vormen gezamenlijk circa € 47 miljoen omzet, waarvan ruim € 5 miljoen vanaf 1 januari 2025 (prognose van deze omzet is in 2023 circa € 6.3 miljoen) wegvalt door de bouwtaken die teruggaan naar de gemeente Nijmegen. Totaal circa € 42 miljoen omzet met € 29 miljoen aan milieutaken. Deze totale omvang voldoet aan robuustheidscriteria van het IBP.
- De provincie Gelderland is voor beide diensten een belangrijke opdrachtgever en financier. Bij ODRN levert de provincie Gelderland bijna 33% van de totale bijdrage en bij ODRA bedraagt is dit bijna 34%. Deze opdrachten zijn van groot belang voor beide bedrijfsexploitaties.
- De VTH taakvelden, alsmede het type werkgebied, de geografische ligging van ODRN en ODRA sluiten goed op elkaar aan. Het totale bereik ligt dan op bijna 700.000 inwoners.
- Beide SWOT analyses van ODRN en ODRA laten zien dat er gezamenlijk opgaves liggen in de bedrijfsvoering en professionele ondersteuning van het primaire werkproces en de verbinding daar tussen.
- Daarnaast dient te worden gewerkt aan het weerstandsvermogen van de organisatie om voldoende stabiel te blijven in veranderende omstandigheden en om vorm te geven aan de grote transitie in de leefomgeving.
- De uitvoeringskwaliteit van ODRA in termen van: nabijheid van dienstverlening, in control zijn, relatiemanagement is aanvullend op de kennisintensieve en de veerkrachtige organisatie van de ODRN organisatie. Hier lijkt men van elkaar te kunnen leren.
- ODRN en ODRA zien dezelfde kansen; meer 'outcome gericht werken', inspelen op de Omgevingswet, het meedenken en meedoen in de beleidscyclus en uitvoering geven aan het VTH instrumentarium voor de grote transitieopgaven waar Nederland voor staat.

05. RESULTAAT 25 GESPREKKEN MET STAKEHOLDERS ODRN EN ODRA

MOTIEVEN VAN SAMENWERKING

De bestuurders van ODRN en ODRA noemen de volgende motieven/ bevestiging waarom een intensieve vorm van samenwerking tussen beide diensten wenselijk zou zijn:

- De toename van complexiteit van uitvoering / de transitieopgaven vragen om professionele uitvoeringsdiensten met een bepaalde schaalgrootte. Met name de grote integrale transities in de leefomgeving worden genoemd en behoefte aan goede adviezen en de inzet van VTH instrumentarium;
- De ontwikkeling van het VTH veld en de noodzaak om daar met VTH diensten op in te spelen, zoals de Omgevingswet, vraagt om innovatiekracht die met een bepaalde schaalgrootte beter is te realiseren;
- Het samenwerkingsinitiatief van ODRA en ODRN sluit aan bij landelijke criteria voor robuustheid en de gewenste bundeling van omgevingsdiensten.
- De identiteit, het werkveld, de (stedelijke) opgaven en de inhoud van de VTH taken van ODRN en ODRA liggen dicht bij elkaar. ODRN is beter in (complexe) vergunningverlening, BRZO en ODRA is e beter in (complex) toezicht en handhaving. Dit vult elkaar goed aan.
- Het Gelders Stelsel met de zeven omgevingsdiensten functioneert niet naar behoren en remt ontwikkelingen. De zwakste schakel bepaalt het tempo. Sommige omgevingsdiensten in het stelsel ontkennen de werkelijkheid dat een beweging/transitie noodzakelijk is.

KANTTEKENINGEN BIJ DE SAMENWERKING

De bestuurders van ODRN en ODRA geven de volgende punten mee bij de verkenning van de intensieve vorm van samenwerking :

- Er is nog onvoldoende kennis en inzicht bij de stakeholders over de andere omgevingsdienst (ODRN of ODRA);
- Het samen opgaan van ODRA en ODRN is volgens enkele bestuurders niet logisch. Bundeling van diensten dient namelijk aan te sluiten op de bestuurlijke indeling van de veiligheidsregio's;
- De huidige kwaliteit van dienstverlening wil men behouden. Dit geldt met name voor de ODRA stakeholders;
- 'Groter is niet altijd beter', 'groter wordt vaak duurder, bureaucratischer en komt verder af te staan van de inwoners';
- De huidige invloed op de dienstverlening wil men behouden en op onderdelen (adviestaken) liefst versterken;
- De 'nabijheid' in termen van: snelle en goede communicatie, kennis van gebied en werkcultuur, de toegankelijkheid op alle niveaus en de oplossingsgerichtheid wil men behouden;
- De hoogte van de financiële jaarbijdrage mag niet stijgen, tenzij daar ook wenselijke nieuwe diensten tegenover staan;
- Het terugtrekken van de bouwtaken van Nijmegen en de consequenties voor de ODRN organisatie dient inzichtelijk te zijn;
- De effecten op het Gelders Stelsel dienen inzichtelijk te zijn. De eventuele samenwerking tussen ODRN en ODRA staat niet op zich zelf. Het moet voor heel Gelderland kloppend zijn: elke inwoner in Gelderland moet kunnen rekenen op dezelfde kwaliteit dienstverlening;
- Begin eerst met de inhoudelijke samenwerking en de bestaande logische organisatorische verbindingen;
- Verspil geen energie en transitiekosten bij de interne organisatieverandering. De dienstverlening naar stakeholders dient voorop te blijven staan.
- Het lopende onderzoek naar de toekomst Gelders Stelsel dient afgestemd te worden met dit samenwerkingsinitiatief. Er moet een totaaloplossing komen voor Gelderland.
- Hoe houd je nog 'grip' op een grote omgevingsdienst als ODRA en ODRN samen gaan. De invloed van de opdrachtgevers vraagt om extra aandacht en dient beter georganiseerd te worden in de gehele governance structuur.
- De 'samenwerkingsvorm' volgt de inhoud, welke diensten worden dan beter en welke samenwerkingsvorm past er vervolgens bij.
- Bestuurlijke relaties binnen Gelderland dienen goed te blijven.
- Posities en rollen van stakeholders, maar ook binnen de nieuw te vormen (fusie) organisatie dienen van te voren helder te zijn.

SAMENGEVAT

In de meeste gesprekken met de stakeholders van ODRA en ODRN wordt de meerwaarde van intensieve samenwerking gezien en ondersteund. Enkele stakeholders van ODRA zien dit anders en willen graag dat de huidige uitvoering door ODRA onveranderd blijft. Twee partners geven aan dat dit initiatief van intensieve samenwerking tussen ODRA en ODRN niet logisch past binnen de indeling en integrale dienstverlening van de veiligheid regio's VRGZ en VGGM. De intensieve samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland zou juist meer op deze regio-indeling moeten aansluiten.

Bestuurders geven aan onvoldoende inzicht te hebben in het functioneren van de samenwerkingspartner (ODRA of ODRN) . De meerderheid van alle stakeholders noemen in ieder geval de volgende voorwaarden om intensiever samen te werken:

- a) De nabijheid in de vorm van: 'goede communicatie', 'kennis van het gebied/bedrijven', 'cultuurverschillen' en 'laagdrempeligheid op alle niveaus' (directie/management/professionals) dient te worden geborgd;
- b) Er ontstaan geen extra kosten/tariefsverhoging door de intensieve vorm van samenwerking;
- c) De opbouw van specifieke expertise moet daadwerkelijk zorgen voor vergroting van de professionaliteit;
- d) De vorm van intensieve samenwerking volgt op de inhoudelijke voordelen van samenwerking.

De stakeholders spreken zich minder expliciet uit over de definitieve vorm van intensieve samenwerking. Een aantal stakeholders zien een groeimodel voor zich van inhoudelijke samenwerking, naar een eventuele bestuurlijke- en vervolgens juridische fusie.

Een aantal stakeholders vindt dat de intensieve samenwerking tussen ODRN en ODRA afgestemd dient te worden met de ontwikkeling van het Gelders Stelsel en de andere omgevingsdiensten in Gelderland.

0.6 SAMENWERKINGSVORMEN

SAMENWERKINGSVORMEN (1)

In deze verkenning zijn drie belangrijke vormen van intensieve samenwerking op hoofdlijn bekeken. Deze drie vormen zijn in deze tussenrapportage van juni 2023 nog niet getoetst op juridische aspecten/effecten. Deze toetsing dient nog plaats te vinden.

- **Contractuele samenwerking/ uitbreiding huidige samenwerking ODRA-ODRN 'Samen Sterk'**
 - Inhoudelijke samenwerking in VTH werkprocessen
 - Bundeling van krachten op gebied van overhead/inkoop/ICT/HR
 - ODRA en ODRN blijven eigen entiteit houden en bestaande GR's blijven bestaan
 - Financiering blijft zoals deze nu is.
- **Organisatorische/bestuurlijke fusie – Huidige GR's blijven bestaan-**
 - Organisatorische samenwerking/vervlechting vindt plaats op onderdelen
 - Een gebundelde aansturing door één DB, directie en MT
 - Twee afzonderlijke exploitaties / Huidige GR's van ODRA en ODRN blijft bestaan
 - Financiering blijft zoals deze nu is.
- **Juridische fusie (nieuwe juridisch entiteit) - Oprichting nieuwe GR -**
 - Volledige organisatorische samenwerking/vervlechting
 - Een gebundelde aansturing door AB, DB, directie en MT
 - Eén nieuwe gezamenlijke exploitatie / GR's voor ODRA en ODRN worden opgezegd en nieuwe grotere GR wordt opgericht voor alle partners
 - Financiering/ zeggenschap wordt veranderd en wijzigt in nieuwe verhoudingen.

SAMENWERKINGSVORMEN (2)

- De meest verregaande intensieve vorm van samenwerking “de juridische fusie” leidt tot organisatievoordelen die er voor zorgen dat aan de robuustheidscriteria worden voldaan. De meerwaarde van samenwerking en het wenkend perspectief zoals eerder geschetst wordt in deze samenwerkingsvorm bereikt. Deze intensieve vorm van samenwerking is het meest ingrijpend voor de organisatie en voor alle stakeholders. De bestaande GR's dienen worden opgezegd en een nieuwe GR construct dient te worden opgezet. Deze dient bestuurlijk opnieuw worden vastgesteld met nieuwe financiële- en dienstverleningsafspraken. Deze nieuwe fusieorganisatie dient nadrukkelijk rekening te houden met de uitgangspunten en randvoorwaarden die door de stakeholders zijn meegegeven.
- De organisatorische samenwerking /bestuurlijke fusie is een tijdelijke samenwerkingsvorm. Dit is een tussenstap om te komen tot een juridische fusie. Hierbij blijven de bestaande GR's bestaan. Blijven huidige AB's bestaan en wordt er gezamenlijk een nieuwe DB gevormd. De organisaties zelf worden wel samengevoegd waar dat kan en de voordelen worden zoveel mogelijk benut. Wel blijven er twee afzonderlijke bedrijfsexploitaties van ODRA en ODRN bestaan en blijft de financiering zoals deze nu is. Dit laatste zal in de praktijk leiden tot verdelingsvraagstukken is de verwachting. Deze vorm moet derhalve worden gezien als tussenstap naar een juridische fusie.
- De contractuele samenwerking is een intensivering van wat ODRA en ODRN al samen doen met de provincie Gelderland in het programma Samen Sterk. Het is een samenwerkingsmodel waarbij op organisatieonderdelen wordt samengewerkt. Zowel op het primair proces als op de ondersteunende diensten. In deze vorm verandert er niets aan de entiteiten van beide organisaties. Groot voordeel is dat dit snel kan en al (kleine) voordelen kan opleveren. Nadeel is dat deze samenwerkingsvorm geen effect heeft op de versterking van de robuustheid van beide organisaties.
- Beide directies en MT's zien de juridische fusie tussen ODRN en ODRA als de meest geschikte intensieve vorm van samenwerking om de meerwaarde van samenwerking en het wenkend perspectief te kunnen realiseren. De andere twee vormen ziet men als groeipad van samenwerking om zowel intern als extern naar het momentum toe te werken van een juridische nieuwe entiteit, waarin ODRN en ODRA in elkaar opgaan. Tegelijkertijd realiseren de directies en MT's van ODRN en ODRA dat dit alleen maar kan als men intern en extern deze grote samenwerkingsbeweging ondersteunt en dat deze past in het grotere geheel van het Gelders Stelsel en het bestuurlijke krachtenveld van andere regionale samenwerkingen zoals de veiligheidsregio's en de GMR.
- Bovendien zijn in deze verkenning diverse uitgangspunten en randvoorwaarden door stakeholders meegegeven bij deze meest intensieve vorm van samenwerking en dient in een mogelijk vervolg van dit traject een goede inhoudelijke onderbouwing plaats te vinden hoe de nieuwe fusieorganisatie er uit dient te zien en op welke wijze bepaalde randvoorwaarden en uitgangspunten worden geborgd.

FRINGE.

07. ADVIES EN VOORSTEL VOOR VERVOLG

ADVIES EN VOORSTEL VOOR VERVOLG

- Op basis van deze verkenning mag worden geconcludeerd dat de meeste stakeholders een intensieve samenwerking tussen ODRN en ODRA steunen. De stakeholders vinden dat een aantal belangrijke uitgangspunten en randvoorwaarden wel vooraf moeten worden geborgd en plaats dienen te krijgen in het vervolgtraject.
- Een juridische fusieorganisatie tussen ODRA en ODRN biedt naar verwachting de mogelijkheid om de meerwaarde en het wenkend perspectief van samenwerking volledig te realiseren. Dit vraagt echter om een verdergaande inhoudelijke onderbouwing. De andere vormen van intensieve samenwerking leveren in mindere mate de genoemde meerwaarde, maar kunnen wel als groeipad worden gezien om te komen tot de gewenste eindvorm.
- Op basis van boven genoemde inzichten wordt hier voorgesteld om in een volgende fase een fusierapport voor een nieuwe gebundelde organisatie op te stellen en daarbij het groeipad naar een juridische fusie tussen ODRN en ODRA uit te werken. In dit op te stellen fusierapport dienen de door de stakeholders meegegeven randvoorwaarden en uitgangspunten verder vorm en inhoud te krijgen en met name hoe de nieuwe organisatie deze gaat borgen. Daarnaast dient het fusierapport verder te onderbouwen waarom deze eindvorm uiteindelijk de meest passende vorm is om de meerwaarde en het wenkend perspectief te realiseren. De fusiedoelstellingen dienen in dit fusierapport scherp te worden geformuleerd.
- Deze verkenning heeft ook het inzicht opgeleverd dat het proces om te komen tot intensieve samenwerking tussen ODRA en ODRN niet los kan worden gezien van het landelijke IPB onderzoek van de robuustheidscriteria en het lopende onderzoek naar de toekomst van het Gelders Stelsel. Verschillende stakeholders van ODRN en ODRA vinden dat de mogelijke samenwerking tussen ODRN en ODRA dient te passen binnen de toekomst van het gehele Gelderse Stelsel. De toekomst van het Gelders Stelsel en de zeven omgevingsdiensten is nog niet uitgekristalliseerd en zal naar verwachting pas na de zomer van 2023 meer richting krijgen. De provincie Gelderland voert hier de regie.
- De provincie Gelderland wordt gevraagd om voor half oktober 2023 helderheid te geven over de toekomst van het Gelders Stelsel en de wenselijke ontwikkeling van de omgevingsdiensten. De uitkomsten kunnen namelijk grote invloed krijgen op deze verkenning. Zo is het van cruciaal belang dat de huidige ondergebrachte provinciale VTH taken bij ODRA en ODRN in de toekomst ook in een eventueel nieuwe fusie organisatie langjarig zijn gegarandeerd.
- Het voorstel is om de uitkomsten van beide trajecten in het najaar van 2023 te verwerken in deze tussenrapportage en deze dan als eindrapportage af te ronden met een richtinggevend advies voor het vervolg. Het Algemeen Bestuur van ODRN en ODRA nemen dan een afzonderlijk besluit over deze eindrapportage.

08 BIJLAGEN

FRINGE.

BIJLAGE 1: OPDRACHTFORMULERING

Naar aanleiding van het urgentiebesef van de MT-sessie van 7 maart jl. en de sterke behoefte om 'het ijzer snel te smeden' wordt hier beknopt het proces geschetst om te komen tot een mogelijke krachtenbundeling. Het belang van beide organisaties ODRN en ODRA, de betrokken medewerkers, de eigenaren en de hechte dienstverleningsrelaties vragen namelijk om een zorgvuldig proces en afweging. De genoemde voordelen/doelstellingen en mogelijkheden van krachtenbundeling dienen voldoende te worden onderbouwd om een dergelijk ingrijpend bestuurlijk besluit te kunnen nemen.

Het onderzoeksproces van krachtenbundeling verloopt normaal gesproken in drie stappen: 1) *een oriëntatie/verkenning*; 2) *een (voorkeurs)ontwerp*; 3) *een nadere inrichting en actieplan*. Deze drie stappen worden onderscheiden door formele bestuurlijke besluitvormingsmomenten waarbij go/no-go besluiten worden gevraagd. Bij sommige van deze besluiten is instemming noodzakelijk van aandeelhouders en medezeggenschap. Na stap 1, 'de verkenning' wordt bij een positief beeld van mogelijke bundeling van krachten 'een intentieovereenkomst voor het bundelen van krachten' voorgelegd aan beide besturen. Duidelijk moet overigens zijn dat deze intentieverklaring niet kan worden opgevat als een 'voorgenomen besluit tot fusie'. De medezeggenschap dient namelijk nog in stap 2 een belangrijk advies te kunnen geven. Bij het tekenen van de intentieovereenkomst kan vervolgens gestart worden met stap 2: het maken van het ontwerp van de nieuw te vormen (gebundelde) organisatie. Deze stap vraagt om het uitwerken en verdiepen van onder andere: de statuten, doelstellingen, aandeelhouderschap, financiering, organisatiestructuur, sturingsfilosofie, gebruik van systemen, dienstverlening (portfolio), formatie, exploitatie/begroting. Deze onderdelen worden allemaal beschreven in een fusierapport. Dit fusierapport is dan de onderlegger voor het besluit van 'het voornemen tot fusie'. Ook dit is een formeel bestuurlijk besluit waarbij ook instemming van de aandeelhouders en medezeggenschap noodzakelijk is.

Na dit belangrijke besluit van beide organisaties, wordt in de stap 3 de nieuwe gebundelde organisatie ingericht conform fusierapport. Een belangrijk onderdeel is hier ook de benoeming van alle medewerkers in hun posities en rollen. Als de belangrijkste zaken zijn ingericht en gerealiseerd volgt het formele fusiebesluit. In feite is dit besluit een bekrachtiging van het voornemen en is de fusie al in gang gezet.

Uitgangspunten en randvoorwaarden

Op basis van gesprek van 7 maart en 14 maart zijn o.a. de volgende punten besproken:

- Dit voorstel beschrijft uitsluitend stap 1 'de begeleiding van de verkenning'. Stappen 2 en 3 behoren nadrukkelijk niet tot dit voorstel;
- De verkenning wordt begeleid door een gezamenlijke stuurgroep en een klankbordgroep. De stuurgroep beoordeelt de stukken. In de stuurgroep zitten beide directeurs Steve Kuils en Ruben Vlaander. De klankbordgroep denkt en doet mee bij de totstandkoming daarvan. In de klankbordgroep zitten namens ODRN: Marjan Vaartjes, Robert Kraan en Robin Tophoven en namens ODRA: Annette Prent, Pieter Paul van de Wal, Fred Mossink.
- In de verkenning wordt een brede consultatie gehouden bij stakeholders. Daarbij gaat het om het bestuur, de aandeelhouders, belangrijke bestuurders in de regio (Groene Metropool) en sleutelfiguren in de landelijke ontwikkelingen zoals IBP.
- In de verkenning wordt ook een 'due diligence' uitgevoerd bij ODRA en ODRN. Na de opdrachtformulering wordt contact gezocht met de Jonge & Laan in Elst;
- In de verkenning wordt ook eventueel een juridisch advies gevraagd voor het juridische proces en noodzakelijke uitwerkingen. Na de opdrachtformulering wordt contact gezocht met Dirkzwager of Hekkelman te Arnhem.
- De verkenning wordt voor 1 juni 2023 afgerond, zodat voor de zomer 2023 eventueel stap 2 kan worden ingezet.

Plan van aanpak

De aanpak van de verkenning bestaat uit drie fasen.

Fase 1 is een inventarisatie en analyse op basis van mondelinge interviews en deskresearch. In deze fase wordt rekening gehouden met totaal 20 mondelinge interviews. Deze interviews worden gehouden met de betrokken (gemeentelijke) aandeelhouders en de provincie Gelderland. Daarnaast worden er interviews gehouden met bestuurders van de Groene Metropool en met belangrijke sleutelfiguren in het kader van het in programma Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP). Voor de gesprekken wordt een interviewleidraad vastgesteld en er wordt samen met de stuurgroep bepaald in welke (stuurgroep) samenstelling deze gesprekken worden gevoerd. Belangrijk doel van de stakeholders gesprekken is om de motieven, doelstellingen en mogelijke varianten van een eventuele bundeling van krachten duidelijk voor ogen te krijgen. Ook de mogelijke "mitsen en maren", risico's of eventuele no go's worden geïnventariseerd. Daarnaast wordt er deskresearch gedaan door stukken van ODRA en ODRN te bestuderen en beide organisaties beter te doorgronden en de huidige situatie goed in beeld te krijgen. Vragen zoals: Waar is ODRA en ODRN goed in? Hoe ziet de dienstverlening eruit? Hoe is de formatie, de productiviteit en financiering? Hoe is de huidige structuur en besturing georganiseerd? Wat is de werkcultuur, hoe is men gewend te werken? Hier wordt voorgesteld om bij de deskresearch de klankbordgroep te betrekken. De accenten in deskresearch wordt mede bepaald door de uitkomsten van de gespreksronde. Een belangrijk onderdeel van deskresearch is ook de due diligence. Deze wordt snel in fase 1 uitgezet en de resultaten worden toegevoegd aan de resultaten van de deskresearch. Op basis van het inzicht van de gespreksronde en de deskresearch wordt in deze fase als afsluiting specifiek getoetst aan de geformuleerde motieven/doelen van een mogelijke bundeling gekeken en op welke wijze deze kunnen worden onderbouwd.

Fase 2 is het opstellen van een (concept) rapportage en deze met de klankbordgroep doorlopen, aanvullen en bespreken. Belangrijke aandacht verdient de varianten van krachtenbundeling. Bij deze paragraaf 5 wordt in de onderbouwing het gevraagde juridisch advies gebruikt op welke wijze de mogelijke voorkeursvariant juridisch kan worden gerealiseerd. Vervolgens wordt de rapportage vastgesteld door de stuurgroep.

Fase 3 is het presenteren van de resultaten aan het bestuur. In deze fase worden de uitkomsten van het rapport gepresenteerd en voorgelegd aan het bestuur. Wanneer de verkenning een positief beeld geeft en een duidelijke voorkeursvariant van krachtenbundeling kan worden onderbouwd wordt hier een formeel bestuurlijk besluit gevraagd om deze variant ook daadwerkelijk verder te gaan ontwerpen. Wanneer beide besturen dit besluit nemen wordt een gezamenlijke intentieovereenkomst ondertekend om het proces te continueren. Op basis van de ondertekening van de intentieovereenkomst wordt stap 2 van het beschreven proces in paragraaf 2 in gang gezet en wordt stap 1 afgerond. De verwachting is dat de hier beschreven stap 1 voor 1 juni 2023 moet zijn afgerond.

FRINGE.

BIJLAGE 2: GESPREKSRONDE

Bestuurlijke Gesprekken Mei 2023

1. Gemeente Arnhem	Marco van der Wel	Lid DB en AB ODRA
2. Gemeente Doesburg	Birgit van Veldhuizen	Lid AB ODRA
3. Gemeente Duiven	Dominique van Dam	Lid AB ODRA
4. Gemeente Lingewaard	Maarten vd Bos	Lid AB ODRA
5. Gemeente Overbetuwe	Rik van Dam	Lid DB en AB ODRA
6. Gemeente Renkum	Joa Maouche	Voorzitter DB en AB ODRA
7. Gemeente Rheden	Paul Hofman	Lid AB ODRA
8. Gemeente Rozendaal	Simom Warmerdam	Lid AB ODRA
9. Gemeente Westervoort	Hans Sluiter	Lid DB en AB ODRA
10. Gemeente Zevenaar	Bart Kagei	Lid AB ODRA
11. Provincie Gelderland	Peter Kerris	Vicevoorzitter DB en AB ODRA
12. Provincie Gelderland	Jan van der Meer	Voorzitter AB en DB ODRN
13. Gemeente Beuningen	Sijmen Versluijs	Lid AB en DB ODRN
14. Gemeente Berg en Dal	Alex ten Westeneind	Lid AB ODRN
15. Gemeente Druten	Ronald Thoonen	Lid AB ODRN
16. Gemeente Heumen	Vincent Arts	Lid AB en DB ODRN
17. Gemeente Nijmegen	Tobias van Elferen	Lid AB en DB ODRN
18. Gemeente Wijchen	Twan van Bronkhorst	Lid AB ODRN
19. Gemeente Nijmegen	Noël Vergunst	Agenda lid AB ODRN
20. Gemeente Arnhem	Ahmed Marcouch + Directeur Henk Bril	Voorzitter DB en AB VGGM
21. Gemeente Ede	René Verhulst	Vicevoorzitter DB en AB VGGM
22. Gemeente Nijmegen	Hubert Bruls + directeur Dennis van Zanten	Voorzitter DB en AB VRGZ
23. Groene Metropool regio	Harriëtte Tiemens	Voorzitter GMR regio
24. Provincie Gelderland	Henrice Wittenhorst en Henrike Aarnink	Ambtelijke Aandeelhouder /Opdrachtgeversteam VTH
25. Provincie Gelderland	Peter Drenth	Bestuurlijk opdrachtgever

FRINGE.

BIJLAGE 3: OVERZICHT BELEIDSONTWIKKELING

BELEIDSONTWIKKELING VTH VELD 2008-2022

- 2008 Commissie Mans
- 2009 Eerste Kwaliteitscriteria, Landelijke afspraken over RUD's en De Gelderse Maat (november 2009/7 diensten)
- 2010 Kwaliteitscriteria VTH verder uitgewerkt (output-outcome)
- 2013 Omgevingsdiensten in de wet vastgelegd en Het Gelders Stelsel met 7 Gelderse Omgevingsdiensten operationeel waaronder ODRA en ODRN
- 2014 Aanpassing WABO | Landelijke Handhavingsstrategie | Tussenevaluatie vorming RUD's Commissie Wolfsen
- 2015 Evaluatie Gelders Stelsel door Lysias en PvA doorontwikkeling Gelders Stelsel
- 2017 Evaluatie wet VTH Berenschot
- 2018 Vergunningverlening provinciale bedrijven gecentraliseerd bij ODRN (180 bedrijven waarvan 36 BRZO)
- 2019 Kwaliteitsborging bij de uitvoering van VTH taken (evaluatie van het instrumentarium), door Berenschot.
- 2020 Toezicht en handhaving provinciale bedrijven programmatisch ondergebracht bij ODRA
- 2020 Programmatische samenwerking ODRA en ODRN en Provincie Gelderland met stuurgroep samen sterk | Rapport MMG Doorontwikkeling VTH coördinatietaak in Gelderland
- 2021 Algemene Rekenkamer "een onzichtbaar probleem" : kwaliteit van data en informatie uitwisseling
- 2021 Rapport Commissie Van Aartsen: 10 adviezen om functioneren Omgevingsdiensten te verbeteren
- 2022 Kamerbrieven opvolging versterking VTH stelsel (8a pril/10 juni /8 juli)
- 2022 Programmaplan voor Interbestuurlijke programma versterking VTH stelsel (IBP) voor de zes pijlers.

FRINGE.

BIJLAGE 4: SAMENVATTING DUE DILIGENCE

Staat van baten en lasten (gecomprimeerd)

ODRA							ODRN						
	Realisatie		begroting		begroting			Realisatie		begroting		begroting	
	2022	%	2023	%	2024	%		2022	%	2023	%	2024	%
Baten [x € 1.000]							Baten [x € 1.000]						
Partners	20.485	93%	22.737	92%	21.887	91%	Partners	20.154	87%	24.592	87%	25.789	92%
Overige deelnemers (OD's)	391	2%	537	2%	439	2%	Overige deelnemers ¹	1.817	8%	2.099	7%	1.715	6%
Derden en projecten	943	4%	1.294	5%	1.757	7%	Derden en projecten	1.012	4%	1.204	4%	593	2%
Mutatie reserves en ohw	205	1%	95	0%	-	0%	Mutatie reserves en ohw	78	0%	483	2%	-	0%
Totaal baten	22.024	100%	24.663	100%	24.083	100%	Totaal baten	23.061	100%	28.378	100%	28.097	100%
Lasten [x € 1.000]							Lasten [x € 1.000]						
Personele lasten	18.480	84%	21.408	87%	21.072	87%	Personele lasten ²	20.153	87%	24.225	85%	23.902	85%
Overige bedrijfslasten	3.491	16%	3.255	13%	3.011	13%	Overige bedrijfslasten	3.522	15%	4.153	15%	4.195	15%
Totaal lasten	21.971	99,8%	24.663	100%	24.083	100%	Totaal lasten	23.675	103%	28.378	100%	28.097	100%
Saldo	53	0,2%	-	0%	-	0%	Saldo	-614	-3%	-	0%	-	0%

¹ collega Omgevingsdiensten en Provincie Overijssel

² incl. identificeerbaar aandeel personele lasten gastheerschap gemeente Nijmegen

Opmerkingen

- De (gewijzigde) begrotingen 2023 en 2024 zijn inmiddels door de Algemene Besturen vastgesteld.
- De kaders en planning voor ontvlechting BRIKS taken gemeente Nijmegen zijn inmiddels door het AB van ODRN vastgesteld.
Eventuele financiële effecten zijn, in afwachting van de concrete uitwerking, nog niet in de begroting 2024 van ODRN verwerkt.

Financiële en personele kengetallen

	ODRA		
Baten per taakveld	2022	2023	2024
Taakveld bouw	27,0%	27,7%	29,3%
Taakveld milieu en algemeen	73,0%	72,3%	70,7%
Gerapporteerd aandeel overheadkosten			
Overhead als % totale lasten	26,8%	25,8%	25,1%

	ODRN		
Baten per taakveld	2022	2023	2024
Taakveld bouw ¹	44,1%	43,5%	44,3%
Taakveld milieu en algemeen	55,9%	56,5%	55,7%
Gerapporteerd aandeel overheadkosten			
Overhead als % totale lasten	26,9%	28,0%	29,1%

¹ aandeel BRIKS-taken Nijmegen in 2022 afgerond 50% (ca. 22% van totale baten)

Personeel	ODRA					
	Realisatie		begroting		begroting	
Aantal fte's	2022	%	2023	%	2024	%
Uitvoering	166,6	82%	179,2	82%	169,7	83%
Management en staf	37,6	18%	39,3	18%	35,3	17%
Totaal	204,2	100%	218,5	100%	205,0	100%
Fte's intern en extern						
Intern	162,8	80%	184,8	85%	176,4	86%
Extern	41,4	20%	33,7	15%	28,6	14%
Totaal	204,2	100%	218,5	100%	205,0	100%

Personeel	ODRN					
	Realisatie		begroting		begroting	
Aantal fte's	2022	%	2023	%	2024	%
Uitvoering	189,1	84%	193,0	80%	198,2	83%
Management en staf ¹	35,6	16%	48,3	20%	40,5	17%
Totaal	224,7	100%	241,3	100%	238,7	100%
Fte's intern en extern						
Intern	166,9	74%	178,0	74%	187,2	78%
Extern	57,8	26%	63,3	26%	51,5	22%
Totaal	224,7	100%	241,3	100%	238,7	100%

Notes

¹ ODRN heeft de ICT organisatie en salarisverwerking volledig uitbesteed aan iRVN resp. Nijmegen, i.t.t. ODRA. De hiermee gepaard gaande kosten zijn begrepen onder overige bedrijfslasten, aangezien het personele aandeel thans niet betrouwbaar is vast te stellen. In 2023 is een (tijdelijke) uitbreiding van de van de staf begroot, i.v.m. vervanging van ICT systemen en invoering OW/WKB, hetgeen de (tijdelijke) toename verklaart.

	ODRA	ODRN
Systematiek	Beheerste outputfinanciering	$P * Q$ vereenvoudigd
Tarief	Eén uniform tarief [2024: € 99,-)	Gedifferentieerd: - twee tarieven [2024: € 102, € 110], inclusief toeslag [2024: 23%] conform methodiek 'indirect productief / basistarief.
Beprijzing producten en diensten	- diensten o.b.v. werkelijk bestede uren vermenigvuldigd met het uniforme tarief. - producten tegen vaste prijs. - collectieve diensten tegen vaste prijs. - doorbelasting van materiële kosten tegen kostprijs.	- Werkelijk bestede directe uren vermenigvuldigd met het toepasselijke tarief, inclusief een toeslag ter dekking van de indirect productieve inzet. - doorbelasting van materiële kosten tegen kostprijs.

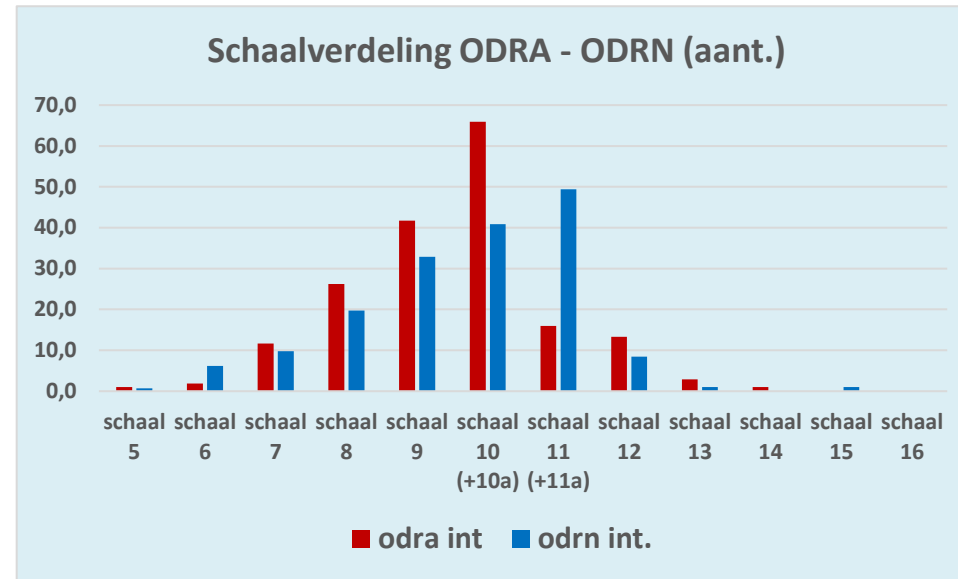
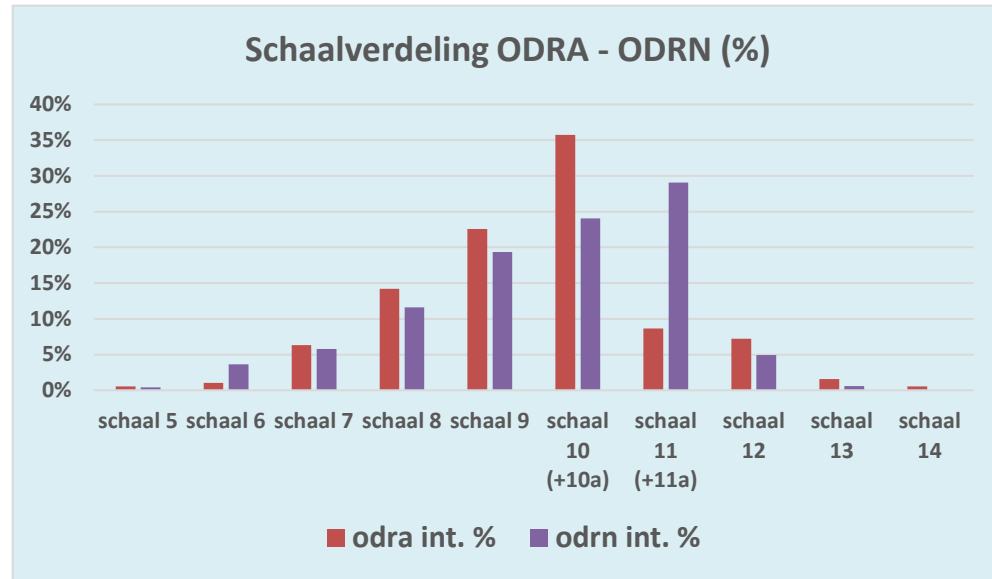
Analyse

De door beide diensten gehanteerde financieringsmethodiek verschilt van elkaar. Eerste analyses wijzen uit dat dit niet persé leidt tot grote verschillen in de kosten per declarabel uur van beide diensten. Wel kunnen zich onderlinge herverdelingseffecten voordoen, wanneer de tariefdifferentiatie wordt losgelaten (door ODRN) of juist wordt geïntroduceerd (door ODRA).

De reden voor tariefdifferentiatie (ODRN) hangt samen met verschil in complexiteit van de verschillende werkzaamheden en, in het verlengde daarvan, de hogere inschaling van personeel. Verder verschilt op enkele onderdelen de wijze waarop tijd wordt geschreven. Ook loopt ODRA een dekkingsrisico op haar dienstverlening die wordt afgerekend tegen vaste prijzen. Dat geldt ook voor ODRN waar het gaat over de indirect productieve inzet. De afgelopen jaren heeft dit dekkingsrisico zich overigens nauwelijks voorgedaan.

Tenslotte, het is aan te bevelen om ook de 'waarde' van de dienstverlening met elkaar te vergelijken. Door bijvoorbeeld bij beide diensten veel voorkomende werkzaamheden op meerdere aspecten te analyseren, zoals gemiddelde tijdsbesteding, kwaliteit, tijdigheid en dergelijke.

Vergelijking loonschalen eigen personeel (excl. Inhuur)

Toelichting

Uit bovenstaande grafieken blijkt de verdeling over de verschillende salarisschalen. Het zwaartepunt bij ODRA ligt op de schalen 9 en 10 (totaal 58%) en bij ODRN op de schalen 10/11 (totaal 53%). Dit is onder meer het gevolg van de eerder vermelde inschaling op grond van complexe(re) werkzaamheden. Maar ook anciënniteit speelt een rol.

Verder hebben we de twee functiegebouwen met elkaar vergeleken. Conclusie is dat deze verschillen van elkaar. Met name in opbouw, benaming en inschaling. Een analyse gericht op het vaststellen van overlap en complementariteit is aan te bevelen, maar zal om nader onderzoek vragen.

BRIKS-taken ODRN

ODRN - baten 2022 BRIKS taken			
[x € 1.000]			
Taak	Totaal baten deelnemers	Aandeel gemeente Nijmegen	Aandeel overige deelnemers
VTH - BRIKS	8.210	4.576	3.634
Advies - BRIKS	1.118	514	604
Totaal baten 2022	9.328	5.091	4.237
Relatief aandeel in BRIKS baten [2022]	100%	54,6%	45,4%
O.b.v. werkplan 2023	100%	56,6%	43,4%
Aandeel in totale baten [2022]	40,4%	22,1%	18,4%

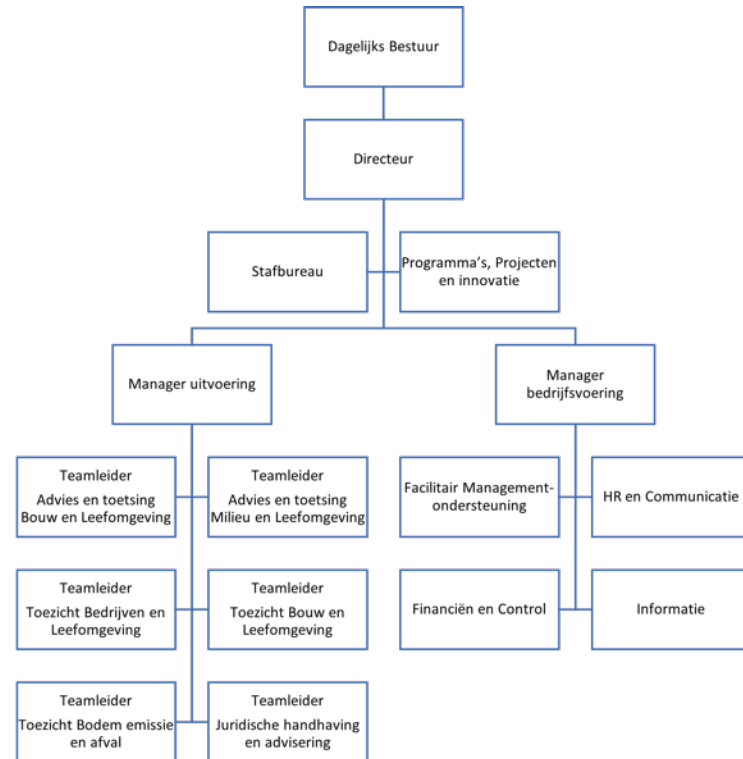
Beschouwing

Gemeente Nijmegen heeft het voornemen om BRIKS-taken terug te nemen. Over 2022 representeerden deze taken ongeveer 22% van de totale inkomsten en ruim 50% van alle bouw gerelateerde inkomsten.

Inmiddels ligt er een kaderbesluit waarin onder meer staat dat de ontvlechting voor ODRN niet mag leiden tot financieel nadeel en dat ODRN ook na ontvlechting een robuuste organisatie zal blijven.

Met het wegvallen van de hieraan gerelateerde inkomsten vervalt ook een deel van de dekking van de overhead kosten. De precieze impact is op dit moment niet te bepalen. Dat geldt zowel voor het mogelijke dekkingstekort als ook voor de inschatting van het variabele deel van de overhead.

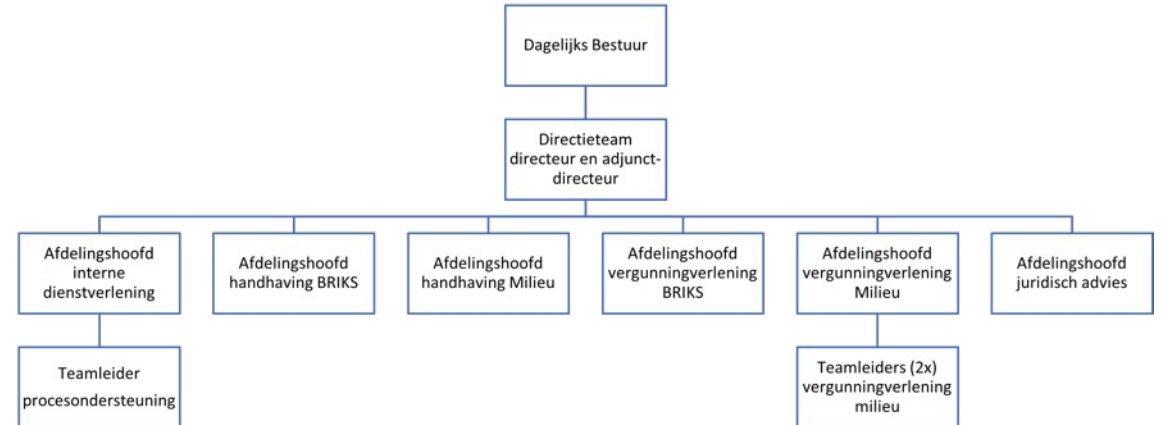
Organogram ambtelijke organisatie ODRA

Structuur en mandatering ODRA

Aan het hoofd van de interne organisatie staat de directeur. Hij is bevoegd voor het nemen van operationele besluiten en deelt deze verantwoordelijkheid met twee managers, uitvoering en bedrijfsvoering. Zij hebben mandaat voor aangaan van verplichtingen tot € 100.000. Daarboven ligt het mandaat bij het Dagelijks Bestuur (DB).

Organogram ambtelijke organisatie ODRN

Structuur en mandatering

De ambtelijke organisatie bestaat uit zes afdelingen, met aan het hoofd de directeur en het afdelingshoofd interne dienstverlening, tevens adjunct-directeur. De afdelingshoofden geven ieder leiding aan een afdeling. Bij de grotere afdelingen vergunningverlening milieu en interne dienstverlening zijn teammanagers benoemd.

Het dagelijks bestuur heeft aan de directeur een mandaat verleend tot een bedrag van € 100.000, voor het aangaan van contractuele en financiële verplichtingen en tot het doen van betalingen. Voor het afdelingshoofd interne dienstverlening en de overige afdelingshoofden geldt in beginsel een zelfde limiet. De directeur kan bij toewijzing van het budget een lagere limiet toekennen.

ODRN heeft een voorstel tot verruiming van het mandaat in voorbereiding. Voorgesteld zal worden om de limiet te verhogen tot € 300.000.

Overzicht van materiële overeenkomsten en verplichtingen

Selectie van belangrijke contracten en voor zover niet elders benoemd

ODRA

- Licenties voor Microsoft Office. Looptijd tot en met mei 2024, waarde van € 200.000 per jaar. Eind 2023 wordt een Europese aanbesteding uitgeschreven.
- Licenties voor SAP en zaakprogramma Open Wave. Looptijd tot en met april 2025 resp. januari 2026. Waarde van € 178.000 per jaar.
- Uitbesteding milieucontroles. Looptijd tot en met april 2025. Waarde van € 130.000 per jaar.

ODRN

- Samenwerkingsovereenkomst Omgevingsdienst Regio Nijmegen – Gemeente Nijmegen. Looptijd tot en met december 2023. Verlengingsoptie van telkens 2 jaar, voor 1 september 2023. Begrote waarde 2023 € 2.677.000, inclusief de ICT dienstverlening door iRVN.
- Financieel Informatiesysteem AFAS. Looptijd tot 2032. Waarde van € 60.000 per jaar.

Huisvesting

Vergelijking kerngegevens huisvesting

	ODRA	ODRN
Contractuele bepalingen		
Verhuurder	Private onderneming	Gemeente Nijmegen
Einddatum huurovereenkomst	31 januari 2043	31 december 2024
Beëindiging	Opzegtermijn 1 jaar [vóór 31.01.2042]	Opzegtermijn 1 jaar [vóór 31.12.2023]
Tussentijdse opzegmogelijkheid	Nee	Alleen bij overname contract door andere huurder
Verlengingsoptie	Vijf jaar	Telkens met één jaar
Bijzonderheden	De bijdrage van verhuurder in de verbouwingskosten van het kantoor wordt verrekend via een huurkorting, gedurende de looptijd van de huurovereenkomst. Voorkeursrecht m.b.t. aanhuur aansluitende ruimtes op 8 ^e en 12 ^e verdieping, wanneer deze beschikbaar komen.	Ca. 1.396m2 [“bedrijfsruimte Elckerlyc”] is onderhuur en kan worden gebruikt tot maximaal het moment van start herontwikkeling, dat gepland staat voor januari 2025.
Metrage [v.v.o.]	2.023 m²	2.471 m²
Aantal parkeerplaatsen	35	-
Aantal werkplekken	121	144

Omgevingsdiensten hebben te maken met een veelheid aan generieke informatiewetten, waaraan (op enig moment) uitvoering moet worden gegeven. Deze wetten beogen individueel bij te dragen aan verschillende publieke waarden zoals transparantie, privacy, informatieveiligheid en toegankelijkheid. Met behulp van interviews hebben wij ons een eerste beeld gevormd over het hoe bij ODRA en ODRN staat met de implementatie en uitvoering van een aantal van deze wetten en voorschriften. Een samenvatting van de gespreksnotities is als bijlage IV toegevoegd. Een aantal opvallende bevindingen zijn hierna beschreven.

- De geïnterviewde functionarissen van beide diensten wijzen op de aanzienlijke impact van alle (aangekondigde) wetgeving in het informatiedomein. Niet alleen waar het gaat over de herkomst van de benodigde middelen voor implementatie en uitvoering, maar ook het belang van tijdige beleidskeuzes en de afstemming met partners en opdrachtgevers.
- Bij beide diensten staat alle wetgeving ‘op de radar’. De eerste impactanalyses zijn gemaakt. In elk geval moet voor de WOO (gedeelte m.b.t. actieve informatieverstrekking) en de WDO door beide diensten het besluitvormingsproces nog worden doorgevoerd.
- ODRA kiest ter voorbereiding een integrale benadering, door 21 informatiewetten te bundelen in een beleids- en uitvoeringsplan dat thans onderhanden is.
- ODRN is partner van ICT Rijk van Nijmegen (iRvN). Onder meer de implementatie van wetgeving omtrent het informatiedomein en informatiebeveiliging ligt voor een deel bij deze centrale organisatie. Hierdoor bestaat bij ODRN de indruk dat de impact van (nieuwe) informatiewetgeving op de organisatie van beperkter is.
- Op grond van de verstrekte informatie is niet gebleken dat beide diensten niet voldoen aan de voorschriften overeenkomstig BIO, AVG en WEP. Een aandachtspunt voor beiden is de borging van de Wpg (Wet Politiegegevens).
- Maatregelen om de toegankelijkheid ingevolge de WDT te verbeteren zijn bij beiden in beeld, maar ter zake bestaat er spanning tussen beschikbare capaciteit en gestelde prioriteiten.

FRINGE.

Het lef

OM HET ANDERS TE DOEN

Joris Kok

06-27085523

joris@fringe.works

WWW.FRINGE.WORKS